VIAȚA ŞI ÎNVĂȚĂTURILE SFANTULUI IERARH NIFON

Carte apărută cu binecuvântarea
P.S. E F T I M I E
Episcopul Romanului şi Huşilor

EDITURA
EPISCOPIEI ROMANULUI ŞI HUŞILOR
1993

ÎNSEMNARE
din partea traducătorului

Descoperirea prezentei vieți a Sfântului Nifon, Episcopul Constantianei de lângă Alexandria Egiptului, se datoreşte monahului Lazar din Mănăstirea Dionisiu, din Sfântul Munte Athos. Acesta, în preajma anului 1970, a găsit în biblioteca mănăstirii un manuscris vechi, necunoscut, cuprinzând viața, nevoințele şi învățătura Sfântului Ierarh Nifon al Constantianei, care a trăit în veacul al IV-lea, veacul marilor ierarhi ai Bisericii, în aceeiaşi vreme cu Sfântul Atanasie cel Mare, Patriarhul Alexandriei, care a şi luat parte la înscăunarea şi apoi la îngroparea sa.

Spre deosebire de viața Sfântului Nifon, aflată în şinaxarele româneşti, la 23 decembrie, ziua de prăznuire a marelui ierarh, prezenta viața este mult mai bogată. Cuprinde, între altele, un numar de 23 de preafrumoase rugăciuni, pe care Sfântul Nifon le-a rostit în diferite împrejurări şi descrie mai multe vedenii şi descoperiri ale lui, dintre care cea mai minunată este cea a înfricoşatoarei Judecați.

Cartea cu viața Sfântului Ierarh Nifon, având ca titlu Un episcop ascet, a fost tipărită de Mănăstirea Paraclitu, din apropierea Atenei, în mai multe ediții. Prima a apărut în anul 1972, iar în 1980, a patra ediție, după care s-a făcut şi prezenta traducere românească, cu dorința fierbinte ca această viață minunată să ajungă la cunoştința evlavioşilor români, pentru folosul lor suflete.

Protosinghel Petroniu Tănase
Starețul Schitului Românesc Prodromu
Sfântul Munte Athos - 23 decembrie 1986

DIN EGIPT LA CONSTANTINOPOL

În timpul marelui Constantin, trăia în Constantinopol un demnitar al palatului împărătesc, numit Savatie. Era oştas încercat şi împăratul l-a numit general al armatei, în oraşul Almiropole din Egipt. Toți orăşenii îl cinsteau şi-i dădeau multă atenție, dar mai ales primul guvernator al oraşului numit Agapit. Adeseori el mergea la casa generalului, însoțit de fiul său Nifon, care era de opt ani.

Într-o zi, cum stăteau de vorbă, Savatie întreabă pe guvernator:

- Ştie carte băiatul? Iar Agapit a răspuns:

- Din păcate nu ştie, pentru ca oraşul nostru nu are profesori.

- Şi, şi de ce nu-l trimiți la Constantinopol? Continuă generalul. Sunt bucuros să stea la mine acasă şi să învețe Sfintele Scripturi“.

Agapit a rămas încântat de această binevoitoare propunere. A mulțumit călduros lui Savatie şi a început să pregătească pe băiat. Peste câteva zile i l-a dat să-l trimită la Constantinopol.

Ajungând în capitala imperiului, Nifon a fost primit cu multă bunătate de femeia generalului, care l-a dat în seama unui învățător priceput şi credincios ca să-l învețe Sfintele Scripturi.

Copilul învăța cu multă sârguință. Avea atâta dorință să învețe, încât se îndeletnicea cu învățătura şi o buna parte din timpul nopții. Astfel, în scurt timp, a ajuns să învețe multe. Totodată, arăta să aibă mare evlavie față de Dumnezeu. Îi plăcea să meargă la sfintele slujbe şi, când auzea citindu-se despre luptele şi chinuirile mucenicilor, se minuna nespus de râvna şi bărbăția lor. De aceea, când găsea Viețile sfinților cuvioşi sau mucenici, le citea cu sete şi atenție, câştigând astfel mult folos sufletesc.

Aceste învățături îl făceau să iubească linistea, blândețea şi smerenia. Toți îl admirau când îl vedeau la o vârstă aşa de tânără, având minte şi înțelepciune de bătrân.

În chip deosebit avea mare dragoste față de săraci. Îi ajuta din toată inima şi le înlesnea cât putea toate cele de trebuință.

Auzind odată de la un bun creştin că trebuie să ne păzim curați de păcatele trupeşti, el se întreba: “Oare voi putea împlini şi eu această virtute? Fiindcă, pentru a scăpa de focul cărnii, trebuie o luptă crâncenă, de astăzi înainte, cu ajutorul lui Dumnezeu, nu voi mai privi la chip de femeie“.

ISPITA

Trecuse multă vreme şi Nifon sporise şi în cunoştință şi în virtute. Era acum aproape flăcău; îi era dor de părinți şi de patrie şi se pregătea să plece. Femeia generalului Savatie, însă, care nu avea copii, văzând virtutea şi sporirea lui Nifon, se străduia să-l țină ca să-l infieze şi să-l facă moştenitor al averii lor. Dar, neputându-l înduplеca, a căzut în adâncă mâhnire. Când a văzut-o aşa de mâhnită şi a aflat pricina mâhnirii ei, iconomul casei a cerut să-l dea pe tânăr în seama lui, adăugând: "Il voi face eu să uite cu totul şi de părinți şi de patrie".

Deci, l-a luat iconomul şi a început să-l târască pe la petrecerile tinerilor cu viața stricată şi la felurite distracții. Iar Nifon, tânăr şi fără experiență cum era, s-a dedat la această viață de petreceri, la chefuri şi risipă, ca să se mângâie, chipurile, de mâhnire şi de lipsa părinților.

Tinerețea este lesne târâtă pe aceste cai: căci vorbele rele strică obiceiurile bune. Betia, prostia, dezmățul i-au intunecat mintea tânărului şi astfel, cel ce mai înainte era tăcut, paşnic, smerit, acum devenise flecar, batjocoritor, dansator, petrecăreț. Uitase cu totul şi părinți şi patrie şi rudenii. Părăsise studiile şi nu se mai grijea de nici o virtute.

Văzând-l în aceasta stare, un bun creştin îi zicea adesea: "Vai de tine, Nifone, în ce stare ai ajuns! Vino-ți în fire şi caută să te îndreptezi!"

Aceste cuvinte făceau pe Nifon să ofteze şi să lăcrimeze adeseori, gândindu-se la viața pe care o duce, însă, cu toate acestea, nu putea să o lepede. Îl tiraniza puterea obişnuinței.

Într-o zi, s-a dus să vadă pe un prieten al sau Nicodim. Acesta cum l-a văzut, se uita țintă la el, privindu-l curios. Mirat, Nifon ii zice: "Ce te uiti aşa la mine? Pentru prima dată mă vezi?" Atunci Nicodim îi raspunde: "Crede-mă, prietene, că tare te-ai pierdut. Fața ta mi se pare schimonosită şi neagră ca unui arap..."

Nifon a înțeles; faptele lui păcătoase îl făceau să arate aşa. Ruşinat, şi-a acoperit fața cu mâinile şi a plecat, zicându-si în sine: "Vai de mine, de trei ori ticălosul! Cum am ajuns în aceasta stare jalnică! Putea--voi oare să mă pocăiesc şi să mă îndreptez? Cine să-mi spună aceasta? Cine să mă încredințeze că mă va milui Domnul? Cum voi îndrăzni să cer milă de la Dumnezeu, după atâtea păcate câte am făcut?"

PE CALEA ÎNTOARCERII

A căzut apoi într-o adâncă meditație şi tot felul de gânduri i-au frământat creierul până seara. Astfel, mâhnit, s-a culcat flămând. Dar îndată a zis întru sine: "Să mă scol să fac măcar o mică rugăciune către Dumnezeu".

Când, însă, a înțeles acest gând al lui, diavolul, ca un urâtor de bine ce este, a început să-i bântuie sufletul cu o teamă ciudată, şoptindu-i un gând cu totul bizar: "Dacă te scoli acum noaptea ca să te rogi, îndată te vei îndrăci şi vei înebuni". Cu acest gând, diavolul l-a tulburat şi speriat mult timp. Totuşi, Nifon a reuşit să biruie teamă, zicându-şi întru sine: "Câtă vreme mi-am petrecut nopțile în păcate, n-am pățit nimic nici un rău şi să pățesc acum când vreau să mă rog lui Dumnezeu? Anatema ție, duh viclean şi necurat!" Şi îndată a sărit din pat. Dar abia s-a întors spre răsărit când, i-a apărut înainte un nor negru, care l-a speriat aşa de tare încât, paralizat, a căzut în pat ca un mort. Se cutremura pentru păcatele sale şi totodată, era foarte mirat de impiedicarea ce i-o făcuse diavolul ca să se roage.

Dimineața însă, căindu-se, a mers la biserică şi s-a aşezat într-un colț. Apoi, ridicându-şi ochii a văzut icoana Maicii Domnului şi, suspinând din adâncul inimii, a zis: "Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu Fecioară, Maica milei şi a îndurării, milostiveşte-te spre mine păcătosul şi mă miluieşte!"

Rostind cu ochii înlăcrimați aceasta rugăciune, i s-a părut că Maica Domnului s-a întors şi-l priveşte cu fața blândă şi veselă. Şi Nifon, a simțit o mare mângâiere. A continuat să se roage cu lacrimi multă vreme şi apoi a ieşit din biserică, zicându-şi: "Vezi, ticălosule, că te iubeşte Dumnezeu şi te primeste să te mântuiască; şi tu, L-ai părăsit. Gândeşte-te, nefericitule, cât de grabnic te-a ajutat acum Maica Domnului". Astfel, mângâiat, a dat slavă lui Dumnezeu.

Altă dată, mergând iarăşi la acea biserică, a văzut un om păcătuind şi l-a osândit în sinea lui şi l-a urât. Când a intrat în biserică şi a ridicat privirea la icoana Maicii Domnului, o vede că-l priveşte cu asprime şi că-şi întoarce fața de le el. Mare tulburare şi mâhnire a simțit Nifon din pricina aceasta. Mintea lui nu putea găsi pricina, dar cercetându-se cu atenție, a înțeles: că osândise cu mintea pe acel om. De aceea Maica Domnului se întorcea acum de la el. Îndată a căzut la pământ şi şi-a mărturisit greşeala. Plângea cu amar şi ruga pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu să-l ierte. Astfel, rugându-se multă vreme, vede că icoana îl priveşte cu fața veselă şi aşa a iesit uşurat din biserică.

Din acel moment, ori de câte ori greşea cu ceva, icoana Maicii Domnului îl mustra, iar el îşi mărturisea cu lacrimi greşeala, primea iertare

şi mângâiere şi se îndrepta. Nu după multă vreme, a văzut în vis că se afla într-o casă mare. Deodată apar o mulțime de draci negri şi întunecați, care veneau furioşi asupra lui cu vădită intenție de a-l ucide. El a fugit în altă parte a casei şi, găsind o biserică, a intrat înăuntru, a închis uşile şi a scăpat de ei. Când însă a ieşit afară, iarăşi au apărut negrii şi întunecații. Fugind el ca să nu-l prindă, iarăşi a intrat în biserică şi aşa a scăpat.

Acest vis l-a avut mereu timp de o săptămână. De aici a înțeles că nu este cu puțintă a se mântui de răutățile dracilor, dacă nu merge adeseori la biserică să se roage la casa Domnului, rugând pe Dumnezeu să-l izbăvească de uneltirile viclenilor draci.

ÎN LUPTĂ CU DRACUL NECURĂȚIEI

Pe lângă toate acestea, îl lupta mult duhul cel rău şi necurat al desfrânării. Iar el se lupta să-l alunge, rugându-se cu multă căldură lui Dumnezeu. Într-o noapte, a văzut în vis pe întâiul Mucenic Ştefan, care i-a zis: "Bucura-te, Nifone, robule al lui Dumnezeu. Frumoasă este viața ta, dar ai intinat-o cu vorbe deşarte şi cu înjurături. Dar, dacă te vei lupta să biruieşti pe vicleanul drac care te îndeamnă la aceste păcate, eu îți făgăduiesc să-ți vin în ajutor".

Nifon s-a trezit cu o puternica hotărâre. După ce a mulțumit Sfântului Ştefan, a luat o pietricică în gură şi a ținut-o mai multe zile, ca să nu mai vorbească cuvinte murdare. Şi dacă vreodată îl înşela vrăjmaşul şi injura pe cineva, se retragea undeva la o parte şi se lovea puternic cu pumnii peste obraz, zicându-şi: "Na! O să te fac eu să te smereşti şi să înveți blândețea şi tăcerea, să nu te mai mânii, nici să mai înjuri!"

Pentru aceeaşi pricină şi-a luat canon să-şi dea în fiecare zi câte patruzeci de pumni. Iar dacă se întâmpla vreo ispita sau îl lupta vreo patima atunci pumnii cădeau câte o sută doua. Lovindu-se astfel zilnic, a slăbit mult cu trupul. Adeseori amețea de durere şi cădea la pământ ca un mort, zicându-şi în sine: "Vai şi vai de tine, ticălosule, Nifon! dacă aceasta puțină durere nu o poți suferi, cum vei răbda nesuferitele chinuri ale iadului? Indrăzneşte însă, pentru că pe masura ce omul cel dinafară, trupul, slăbeşte, în aceeaşi masură cel dinauntru, sufletul, se înnoieşte".

Văzându-l diavolul că-şi pedepseşte trupul cu atâta cruzime, i-a zis: "De ce nu-ți este milă de grumazul tău şi-l loveşti cu atâta asprime? Iar fericitul nevoitor a răspuns: "Impuțitule drac, ai venit şi aici să-mi dai sfaturi? Ar fi vai de tine, dacă ai avea trup şi ai cădea în mâinile mele, ți-aş arata eu ce fel de chinuri ştie Nifon...!"

LĂCOMIA

Apoi, diavolul a început a-l lupta cu patima lăcomiei, dar Nifon se împotrivea cu multă bărbăție şi-l izgonea. Şi, fiindcă acela se întorcea infuriat şi-l războia din nou, Nifon, fiind încredințat de ajutorul lui Dumnezeu, zicea către duhul cel viclean: "Azi voi mânca şi voi bea, ca să-ți arăt că nici aşa nu mă poți impiedica de la rugăciune, pentru că am pe Dumnezeu în ajutor".

După ce a mâncat şi a băut bine, a zis către sine: "Câinele, după ce a mâncat şi a băut, latră bucuros. Deci şi tu Nifone, după ce ai mâncat şi ai băut din toate darurile lui Dumnezeu, trebuie să mulțumeşti".

Astfel cugetând a mers la biserică şi, ridicându-şi mâinile spre cer, s-a rugat, zicând: "Slavă Ție, Hristoase, Dumnezeul meu, că m-ai saturat de bunătățile Tale cele pământeşti. Ci, te rog mult, Milostive, nu mă lipsi nici de cereasca Ta Împărăție!"

Aceasta rugăciune a rostit-o de mai multe ori. Apoi, adresându-se diavolului, a zis: "Vezi, vicleanule şi necuratule, ca am mâncat şi am băut şi, cu toate acestea, n-ai putut să mă opreşti de la biserică, nici să mă impiedici să mă rog. Piei din ochii mei şi du-te în întunericul cel mai dinafară!"

S O M N U L

Când a auzit aceste cuvinte smerite, diavolul s-a înfuriat şi mai rău şi i-a adus o somnolență teribilă şi căscături neîntrerupte, vrând astfel să moleşească pe cuviosul. Acesta însă, dându-şi seama de ispită, a luat un toiag şi a început a se lovi cu mânie, zicând: "Rob nesăturat, ți-am dat de mâncat şi de băut. Mai vrei şi somn? Te voi învăța eu ca să dormitezi!"

Zicând acestea, se lovea neîntrerupt şi tot mai tare, încât de durerea loviturilor, în chip firesc a fugit somnul. Apoi liniştindu-se, se ruga cu trezvie. După rugăciune, a zis iarăşi: "Auzi, Nifone, acum după ce ai mâncat şi ai băut, dacă vei sluji Domnului cu statornicie, îți voi da iarăşi să te indestulezi de darurile lui Hristos. Dacă însă, începi să dormitezi, te voi omorî cu foamea şi cu setea". Auzind diavolul aceste cuvinte a strigat înfuriat: "Prost mai eşti şi mai viclean decât dracii. Cine te-a învățat atâtea vicleşuguri şi răutăți? Cu mulți m-am luptat eu, dar cap tare ca al tău n-am întâlnit până acum. Nu-i destul ca mă chinuieşti şi mă ocărăşti, ci mă iei şi în batjocură şi, pe deasupra, spui la toți ca nu te temi de draci. Vai mie! dacă îl trântesc o data, el se scoală şi mă trânteşte de două ori şi de trei ori.

Ce să mai fac? Ei, dar acum este tânăr. Îl voi târî din nou în noroiul desfrânării“.

ÎN FOCUL ISPITELOR TRUPEŞTI

După câteva zile, diavolul a venit din nou, aprinzând şi zădărând pe Nifon cu gânduri necurate. Acesta, însă, a înțeles razboiul şi a zis întru sine: “Să o luăm dar de la început, ticălosule Nifone“.

Din acea zi a început să mănânce numai pâine uscată în fiecare zi, afară de sâmbătă şi Duminică. Apoi a mâncat numai fructe şi, după puține zile, a început să mănânce o data la două zile sau să postească toată săptămâna, suprimând şi apa. Şi aşa îşi domolea şi ostenea trupul. Mai ales pentru lipsirea de apa, obişnuia să zică: “Dacă un om posteşte patruzeci de zile, iar un altul mănâncă regulat toată săptămâna, fără însă să bea apa, acest din urmă sufere mai mult decât cel dintai. Pentru că cine mănâncă fără să bea apa, aprinde un foc în maruntaiele lui şi este chinuit de sete, pe când cel ce posteşte şi de pâine şi de apă, are luptă mai uşoară“.

Adeseori, când ardea de sete, viteazul Nifon, pentru a birui pe diavol, punea apa într-un pahar şi zicea: “Suflete al meu, ce apă bună şi rece o să bei!“ Dar numai atingea apa cu buzele şi varsa apa pe pământ. Vicleanul diavol, urmărindu-l cu neadormită luptă i-a strigat: “Mi-ai stricat toate uneltirile, ticălosule, cu puterea Răstignitului, pe care o ai în tine. Cât de înfricoşată este puterea Domnului tău!“ Şi iarăşi se înarma cu ispite şi cu zădărâri trupeşti, luptându-l în somn.

Odată i-a pricinuit un vis, că a căzut într-o faptă urâtă. Atunci el a sărit din pat şi, înțelegând ce i-a plăsmuit în vis duhul necurației, a strigat către sine: “Vai ție, Nifone, cât de mult ai dormit! Acum ce faci?“ şi, chibzuind asupra păcatului ce-l făcuse cu închipuirea, a luat aceasta hotărâre: “Acum, în loc de plăcere, o să suferi o amară durere“. Şi apucând un lemn gros, a început să se lovească cu mânie peste picioare, care multă vreme au fost negre de această bătaie. Şi se ruga cu suspinuri, mărturisindu-se lui Dumnezeu: “Iartă-mă, Doamne, ca am căzut în păcatul cel urât al desfrânării! Miluieşte-mă pe mine păcătosul, neruşinatul, desfrânatul, întinatul şi mă povățuieşte pe calea poruncilor Tale, precum doresc eu“.

Astfel, s-a luptat tare cu duhul desfrânării, care l-a chinuit atât de mult, încât a ajuns să-şi lovească trupul cu pietre. Paisprezece ani l-a luptat, până când Domnul l-a izbăvit şi l-a uşurat, punând capăt grelei lupte în acest fel. Dormind odată Nifon, i s-a părut că se afla într-un câmp. Iar sânul lui era plin de murdărie şi de putreziciune, care-l vătăma în chip insuportabil, deoarece putoarea care iesea de acolo îl sufoca. Cum stătea

aşa împovărat şi mizerabil, i-a apărut înainte un bărbat îmbrăcat în alb, care i-a spus: “Hai, cu mine!“

L-a urmat, ținându-şi sânul, până au ajuns la o groapă plină de noroi. Aici îngerul Domnului s-a întors către Nifon: “Aruncă în groapă ceea ce ai în sân“. S-a supus şi îndată a simțit o negrăită uşurare şi o potolire deplină în trupul său. Atunci s-a rugat cu căldură, zicând: “Doamne, Care ții în mâna toată făptura, Tu mi-ai dat putere împotriva duhurilor celor necurate, ca să pot birui cu harul Prea Sfântului Tău Duh“.

Cum a rostit aceste cuvinte, avându-şi mâinile înaltate, i-a strălucit în față Duhul lui Dumnezeu şi i-a umplut inima de bucurie, zicându-i: “Nifone, Nifone, îți dau putere şi stăpânire asupra necuraților draci! Tu, însă, îngrădeşte-te totdeauna cu adâncă smerenie, pentru că iubesc foarte mult pe cei smeriți şi Imi întorc fața de la cei mândri. Ia aminte, să nu te juri niciodată, să nu râzi de nimeni şi minciună să nu iasă din gura ta. Nu te mânia şi nu judeca pe cineva, chiar dacă l-ai vedea păcătuind. Toate aceste păcate le voi pedepsi cu asprime. Ia aminte, să nu te aduni cu cei păcătoşi. Nu uita că umbli printre cursele diavolului; păzeşte-te să nu cazi în vreo una. Indrăzneşte! Eu sunt cu tine!“

Revenindu-şi în sine, sfântul a înțeles ajutorul dumnezeiesc şi a slăvit din toată inima pe Preabunul Dumnezeu.

Cu adevarat, şi-a zis, de acum duhul necurației nu mai are putere asupra mea. Chiar dacă vreodată va mai îndrăzni să mă ispitească, eu voi fi mai tare decât el, cu ajutorul lui Dumnezeu. De aceea i-am zis: “Te înțeleg, vicleanule, şi ştiu ce mă îndemni să fac: să poftesc adică femeie şi să păcătuiesc cu trupul ei. Dar ce este acest trup? Sânge, carne, vine, şi înlăuntru stomac plin de murdărie puturoasa! dacă mai ai pofta, mergi la mormant ca să-l vezi putred şi împuțit. Deci, unde găseşti plăcere în toate acestea, câine neruşinat?“

Diavolul şi-a dat seama de înțelepciunea lui şi se temea de el, iar sfântul îl disprețuia şi râdea de nepuținta lui. Dar cu toate acestea, vicleanul nu lăsa în pace pe robul lui Dumnezeu, ci necontenit născocea curse noi şi viclene. Fiind fără de grija, dar nu neatent, Nifon a întrebat odată pe Domnul: “Doamne, oare a plecat cu desăvârşire de la mine diavolul?“ Dar înainte de a primi răspuns, vede undeva departe de chilia lui un câine negru intins pe nişte gunoi. “Să fie diavolul acel câine?“ S-a întrebat el, arătându-l cu degetul. Deodată câinele a sărit în picioare şi alerga spre el înfuriat: “Pe mine m-ai arătat? Iată am venit“ - a latrat câinele acela amenințător. Dar, cuviosul, suflând asupra lui, s-a făcut nevăzut.

Într-o seara, iarăşi, cum stătea în strana bisericii, a venit vicleanul şi s-a urcat pe picioarele lui. Când a voit să se ridice, picioarele lui erau parcă legate. A înțeles ca era diavolul. A scuipat asupra lui şi i-a zis cu ocara. “O, neruşinatule vrăjmaş al lui Dumnezeu, ai uitat câte ai pățit prin puterea

Domnului meu Iisus Hristos?“ S-a fortat să-şi mişte puțin piciorul drept şi, ca şi cum ar fi dat un picior satanei, i-a zis: “Dumnezeu să te piardă, vicleanule! Să ştii bine că eu nu mă tem de spurcatele tale viclenii“.

INIMA ÎNFRANTĂ ŞI SMERITĂ

După câteva zile, Nifon a avut o vedenie. Se facea un drum larg care ducea spre răsărit şi pe care-l păzeau o mulțime de bărbați negri înarmați cu sulițe şi nu lăsau pe nimeni să treacă. La începutul drumului se înghesuiau o mulțime de oameni dar nu înaintau pentru că se temeau de acei negri. Între oameni se afla şi Nifon şi se întreba cum ar putea trece pe drum fără primejdie. Cum stăteau ei nedumeriți neştiind ce să facă, a apărut un bărbat îmbrăcat în alb şi s-a oprit lângă ei.

- Ce-i cu frica aceasta care vă stăpâneşte pe toți? a întrebat el.
- Ne temem de negrii aceia, au răspuns ei.
- Şi tu de ce nu mergi? s-a adresat lui Nifon.
- De aceeaşi frica, a răspuns el.
- Nu te-ai rugat niciodată ca să ți se dea smerenie?
- Ba da, necontenit cer acest lucru de la Dumnezeu.
- Ei atunci iată că ți-a trimis-o! Vezi minunea?

Se vedea ca şi cum îngerul i-a despicat pieptul şi i-ar fi scos inima înaintea tuturor. A aruncat-o la pământ şi i-a pus alta în loc.

- Mergi acum pe drum, i-a poruncit îngerul. Negrii vor fi neputincioşi la trecerea ta şi nu se va atinge de tine nici unul. Atunci mulțimea a rugat pe înger:

- Fă şi cu noi, rugămu-te, cum ai făcut cu el, ca să putem merge fără impiedicare pe acest drum.

- Cereți şi voi acest lucru de la Domnul cu rugăciune şi cu post, şi fiți siguri că veți primi. Dacă nu o cereți, nu o veți lua. Şi dacă nu o luați, nu puteti trece pe acest drum. Şi să ştiți că acesta este singurul drum care duce la viața. Vedeti, acesta care a luat inima înfrântă şi smerită, de mulți ani cere de la Dumnezeu şi abia acum a dobândit-o. Uitați-vă la el cum merge!

Întorcându-şi privirile, îl văd străbătând drumul fără nici o impidicare. A ajuns la prima strajă alcătuită din doi negri, care cum l-au văzut, şi-au scos săbiile împotriva lui. Dar mâinile lor dintr-o dată au înțepenit şi el a trecut netulburat. A ajuns la a doua gardă, pe care a trecut-o în acelaşi chip. Tot aşa şi cu a treia şi cu a patra şi cu toate celelalte.

După puțin timp a ajuns la un loc unde era adunată o mulțime mare de negri. Cum l-au văzut, toți s-au repezit asupra lui ca să-l lovească, dar au rămas înlemniți şi neputincioşi.

Erau aşa de multi, încât fericitul Nifon, negăsind nici un loc de trecere, a început pe unii să-i împingă şi peste alții să calce, ca să-şi deschidă drum. “Cine a adunat aici atâția blestemați, ca să ne inchidă calea şi să nu mergem la viața?“ a strigat el. Şi pe când toți îl priveau cu admirație, a străbătut drumul până la capăt.

Când a dispărut vedenia şi Nifon şi-a venit în sine, era nedumerit ce să însemneze toate acestea. Dar Duhul Sfant i-a luminat mintea şi l-a ajutat să înțeleagă. “Vrei să înțelegi ceea ce ai văzut? Ia aminte: calea pe care ai străbătut-o este calea cea strâmtă şi îngustă. Negrii, sunt viclenii draci care stau împotriva tuturor celor ce vor să treacă. Apoi trebuie să mai ştii, că nimeni nu poate să străbată această cale, dacă nu a cerut şi nu a primit inima înfrântă şi smerită. Tu ai cerut-o şi ai primit-o. De acum nu te vei mai teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua şi de lucrul care vine din întuneric, pentru ca Cel Preaînalt este scăparea ta. Ia, aminte, însă, că mare ispită va veni asupra ta; dar nu te va birui pentru că Eu sunt cu tine“. Acestea i le-a zis Duhul lui Dumnezeu şi l-a lăsat. Apoi cuviosul a simțit o tainică şi negrăită mireasmă, care l-a învăluit.

Inima omenească, a zis el întru sine, nu-şi poate închipui cu ce se aseamănă dulceața miresmei Sfântului Duh. Întrece orice bucurie şi fericire. Niciodată n-aş vrea să mai gust din plăcerile şi dulcețile lumii.

Părăsind aceste cugetări, iarăşi s-a pornit asupra sa, zicând: “Vai de mine păcătosul, răul, nelegiuitul, vicleanul, blestematul! Vai de mine ca şi pe draci i-am întrecut cu păcatele mele! Ce să fac să mă izbăvesc de cei ce lucrează fărădelegea? Vai de mine că mă aflu în latura şi în umbra morții...

Totdeauna obişnuia să zică “Vai de mine, păcătosul!“ când mergea la biserică, după slujba se închina tuturor cu multă smerenie, iar el îşi pleca privirea, ca să nu vadă pe cineva care i se închina lui; aşa de mult ura slava omenească. De multe ori l-am auzit, zice ieromonahul Petru, ucenicul şi scriitorul vieții lui, rugându-se cu suspinuri şi zicând: “Doamne, să nu mă slăvească oamenii, nici nu-i lăsa să mă respecte şi să mă cinstească. Ci dăruieşte-mi slava care rămâne în veşnicieie. Pentru că numai atunci se va odihni duhul meu, când se va desfăta lângă Tine“.

Adeseori mergând la biserică, se tânguia, zicând: “Ai venit aici, ticălosule, să murdăreşti pe aceşti oameni sfinți? Vai de tine, intinatule! La vedere te arăți om, dar cu viața şi cu faptele eşti ca un diavol viclean!“ Şi adauga: “Dumnezeule, miluieşte-mă ca n-am făcut nici un bine spre plăcerea Ta!“

Cu aceste gânduri îşi calca în picioare iubirea de sine şi se socotea ca este pământ sub picioarele fraților. “Nifone, îşi zicea adesea întru sine, praful pe care-l scutură frații de pe sandale este mai de preț decât tine, pentru ca acela provine de sub picioare sfinte, pe când tu, ticălosule, ai întrecut şi pe draci cu ticăloşia. O, vai de tine în ziua judecății!“

Ticăloşindu-se astfel pe sine, cinstea şi slujea pe Dumnezeu cu o minunată evlavie. Când dădea un ban sau altceva vreunui sărac, zicea: Ale Tale dintru ale Tale, Şie îți aducem Doamne, de toate şi pentru toate! Apoi îşi pleca capul, închinându-se cerşetorului cu frică şi cutremur, şi adăuga: "Nu-i destul că vine Hristos la picioarele noastre ca să cerşească? Trebuie oare să ne mai roage, să ne implore, să ni se închine? Nicidecum! Ci, potrivit cu poruncile Lui, noi cei dintâi trebuie să-l mângâiem, să avem milă de El. Fericit este cel ce se grijeşte de Hristos!"

Toată viața şi-a petrecut-o în adâncă smerenie. Dacă vreodată se întâmpla să cadă în vreo greşeală, alerga îndată la biserică să se spovedească, rugându-se lui Dumnezeu cu suspinuri ca să-l ierte. Obişnuia să zica: "De vreme ce omul păcătuieşte zilnic, de aceea trebuie să se şi pocăiască. Astfel, ceea ce satana construieşte, noi vom dărâma".

DIAVOLUL VINE DIN NOU

Aşa cum îi prevestise Domnul, a venit şi ispita cea mare. Era sâmbătă şi Nifon se ruga. În fiecare sâmbătă îşi începea rugăciunea seara şi o termina dimineața. Nu dormea deloc nici nu se aşeza pe scaun cât de puțin. Toată noaptea se ruga şi făcea metanii, imitând pe Daniil şi pe îngeri, despre care proorocul David, zice: închinați-vă Lui toți îngerii Lui. Aceasta rânduială o ținea nu numai duminicile, ci şi la toate sărbătorile împărăteşti, după o rânduială bisericească. Zicea o rugăciune de cu seara şi o repeta până dimineața. Şi ce rugăciune era aceea? Plină de sfânta cunoştință şi înțelepciune. Cuprindea în sine toată teologia: Naşterea cea fără de început a Fiului, creația Puterilor ceresti, cele grăite şi cele negrăite, minunata iconomie dumnezeiască, măreția făpturii, veşnicia, cele cereşti, cele pământeşti şi cele dedesubt, cele văzute şi cele nevăzute, cele descoperite şi cele nedescoperite, cele înțelese de minte şi cele neînțelese, cum vom vedea mai departe, dacă vom putea aduce de față vreo parte din ea.

Deci în această sâmbătă şi-a început rugăciunea ca de obicei. Deodată, aude ceva ca un puternic sunet de toacă, ce-i străbătu în urechi. S-a tulburat şi s-a întrebat ce să fie. În aceeaşi clipă apare şi diavolul care urla, şi amenința şi se înfuria asupra lui Nifon. I-a paralizat mintea şi l-a lăsat tulburat şi înfricoşat. A voit să se roage, dar mintea lui nu era limpede. Îl stăpânea o toropeală, bâlbâială, somnolența. De asemenea, flecăreala, o întristare apăsătoare şi o mie de alte rele.

Şi a continuat să-l tiranizeze astfel, căutând să-l lipsească cu totul de mintea sa limpede şi stăpână pe sine. Cu totul ticăloşit de întunecarea drăcească, Nifon a axclamat: "O, păcătosule Nifone, ți-au căzut acum pe cap toate păcatele. Ispita de care te temeai este cu adevărat înfricoşată;

balaurul cel din adânc ți-a întunecat mintea şi se afla înaintea ta. Ia aminte să nu te înghită de viu!“

Zicând acestea şi-a făcut semnul Sfintei Cruci. Dar, neruşinatul diavol i-a produs o mare tulburare şi îl chinuia cu aceste cuvinte viclene: “Nu te mai ruga în zadar, că de acum o să trăim împreună amândoi. Nu măi voi mişca de lângă tine nici o clipa şi îți voi da orice vei cere“. Dar Nifon a răspuns: “Să nu te aud, necuratule drac. Dacă Atotputernicul ți-a îngăduit să mă ucizi, primesc cu smerenie porunca Lui, dar dacă n-a rânduit aşa Dumnezeul meu, îți disprețuiesc toate vicleşugurile tale!“ Dar exista Dumnezeu?... Dumnezeu nu există!“ - i-a suflat diavolul în ureche. Şi împreună cu acest cuvânt satanicesc i-a învăluit mintea cu un întuneric gros, zicându-i iarăşi: “Dar există Dumnezeu?... Dumnezeu nu există!...

Pregătise de mai înainte, vicleanul, acest plan, ca să intunece mintea cuviosului şi să-i strecoare, de ar fi posibil, îndoiala că nu există Dumnezeu. Auzind, robul lui Dumnezeu, aceste teribile cuvinte, a strigat din adâncul inimii: Zis-a cel nebun în inima sa: nu este Dumnezeu!. “Pieri, întuneric urâcios şi nu huli! Pieri din ochii mei, pentru ca eu cred cu tărie că există Dumnezeu, Cel ce te-a osândit în focul veşnic pentru vicleşugurile tale“.

Urâtorul de bine, diavolul, înfuriindu-se, i-a întunecat şi mai mult mintea. Cu pâcla sataniceştelor lui vrăji i-a scos din minte toate cuvintele duhovnicesti. A încercat zadarnic să zică un psalm ca de obicei, dar îl rostea numai cu gura, căci mintea lui înceţoşată nu înțelegea nimic. Acest lucru i-a pricinuit o durere şi o mâhnire de nerăbdat.

“Vai de mine nenorocitul, nu ştiu ce să spun!“ şi a început din nou rugăciunea cu mai multă osteneală. Acest chin în rugăciune a tinut patru ani încheiați. Şi diavolul nu contenea a-i repeta zilnic: “Dumnezeu nu există!“

Acest gând hulitor l-a afundat într-o nemărginită mâhnire. Era aşa de mare tulburarea şi mâhnirea lui, că umbla ca un om deznădăjduit şi nepăsător față de toate. Iar diavolul îi soptea continuu: “Nu-ți cer altceva, fără numai să încetezi rugăciunea de dimineață şi de seară“.

Robul lui Dumnezeu, uimit de neruşinarea aceluia, îi răspunse: “Chiar de aş cădea în nelegiuirea de a ucide pe cineva, sau orice alt rău aş face, de la picioarele Domnului meu Iisus Hristos nu mă depărtez“.

- Ce spui? şopteşte iar diavolul. Dar există Hristos? Hristos nu există!... Eu sunt stăpânul a toate! Tu de ce te lepezi de mine?

- Da, ticălosule, există Hristos! Şi este totodată Dumnezeu şi om, a răspuns Nifon. Până când, înrăutățitule, o să mai chinuieşti făptura lui Dumnezeu? Îți închipui că o să mă înşeli, înnegritule şi întunecatule? Ştiu bine că eşti întuneric, că în întuneric te sălăşluieşti şi cu întunericul lupți împotriva oamenilor şi în întunericul cel mai dinafară te vei chinui în vecii vecilor! Fugi de lângă mine vrăjmaş al lui Dumnezeu şi al sfinților Lui!

Înrăutățitul, însă, nu se dezlipea deloc de lângă el şi repeta mereu că, nu există Dumnezeu. “Ce, îi soptea, vrei să spui ca există Dumnezeu? Unde ai văzut tu pe acest Dumnezeu de care zici? Cine ți L-a arătat? Unde stă? Unde locuieşte? Arată-mi-L şi voi crede şi eu în El!“

Patru ani, precum am zis mai sus, l-a chinuit astfel. Fie că mânca, fie ca stătea, se ruga sau orice altceva făcea, diavolul, îi aducea acest gând, ca să-l facă să creadă că nu există Dumnezeu. Îi sfredelea necontenit creierul şi îi tulbura înțelegerea cu această neîntreruptă repetare. Iar Nifon zicea că există Dumnezeu, dar uneori, amăgit de diavolul, îşi închipuia că nu există. Ajunsese până să se înşele amarnic. Dar cu toate acestea nu neglija rugăciunea şi meditația.

Astfel, într-o zi pe când se ruga în biserică, vine din nou diavolul, aducându-i acelaşi gând. Atunci, deodată, vede că-i apare chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Nifon a suspinat din adâncul inimii şi, întinzându-şi mâinile spre dumnezeiescul chip, a strigat: “Doamne, Dumnezeul meu, caută spre mine, pentru ce m-ai părăsit? Încredințează-mă cu adevărat că exişti, ca să nu fiu silit să încetez ceea ce fac pentru numele Tău şi să fac ceea ce îmi zice cel rău“. Apoi, s-a oprit, aşteptând răspuns. Şi, pe când se uita la dumnezeiescul chip, acesta strălucea ca fulgerul, luminându-i fața şi umplându-l de o negrăită mireasmă.

Copleşit de lumină şi neputând răbda înfricoşata strălucire, a căzut tremurând cu fața la pământ, zicând: “Cred întru Unul Dumnezeu, Tatal Atotțiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, văzutelor tuturor şi nevăzutelor. Şi intru Unul Domn Iisus Hristos, Făcătorul şi Stăpânul meu şi întru Duhul Lui Cel sfânt şi de viața făcător. Doamne Iisuse Hristoase, mult Milostive, nu te mânia asupra mea şi nu mă izgoni de la Tine, pe mine nelegiuitul care am îndrăznit să nesocotesc Preasfânt Numele Tău. Tu ştii, Doamne, cum m-a legat vrăjmaşul afundându-mă în otrăvita necredință. De aceea, iartă-mi toată lipsa de evlavie față de nemărginita Ta iubire de oameni!“

După ce a rostit aceste cunvinte, s-a ridicat puțin de la pământ şi a văzut din nou preaslăvitul chip. O vedenie mai presus de lume. Dumnezeiasca față era preastrălucită şi-l privea cu multă blândețe. Cu sufletul plin de bucurie, Nifon a început să cânte “Doamne miluieşte“ şi a rămas coplesit de vederea cea mai presus de lume.“ Cu adevărat, mare este Dumnezeul creştinilor! a exclamat el, şi de mare slavă se învredniceşte cel ce cade la preacuratele Lui picioare. Căci El nu lasă niciodată faptura sa să se piardă. Binecuvântat este Dumnezeu şi binecuvântată este Împărăția Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, care m-a mântuit pre mine cel ce eram în latura şi în umbra morții!“

A adus multe alte mulțumiri Domnului nostru Iisus Hristos, apoi a ieşit din biserică, a mers la chilia lui şi a dormit puțin. Inima îi era copleşită

de dumnezeiasca fericire. Era acum de mirare să-l vezi umblând vesel, zâmbind şi bucuros. Era aşa de iubitor față de toți, încât cunoscuții lui se întrebau mirați: "Atâția ani l-am văzut abătut şi trist. Cum este aşa de bucuros acum? Nu cumva să fi avut vreo vedenie?" Se străduiau să găsească o explicație acelei taine. Dar el, din clipa în care a văzut astfel fața Domnului, nopți întregi stătea cu ochii la cer şi zicea:

"Miluieşte-mă, Tu, Care, Te-ai făcut om pentru mine; Tu, Care eşti Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu, îndrăznirea şi mijlocitorul nostru către Tatal; Tu, Care eşti bogăția milostivirii şi negrăită iubire de oameni a necuprinsei Dumnezeiri!"

Apoi începea să-l înfrunte pe cel rău, zicând: "Unde este inrăutățitul care zicea că nu există Dumnezeu? Să se umple acum de ruşine necuratul diavol, mincinosul, întunecatul, cel plin de ura! Am văzut pe Domnul meu, Care m-a încredințat ca şi pe fericitul Toma, când nu credea. Măreşte suflete al meu pe Domnul şi s-a bucurat Duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu!" Cu aceste cuvinte de mărire ale Maicii Domnului, lăuda şi mulțumea din toată inima Celui ce îl cercetase cu acea negrăită mireasmă.

Într-o seara, după ce şi-a terminat rânduială să de rugăciune, a adormit puțin. Şi a văzut în somn o mare nesfârşită şi în mijlocul ei un imens stâlp de foc, având în vârf un tron strălucit. Deodată îi apare cineva şi-l întreabă: "De ce stai? Urcă-te pe stâlp, pentru ca trebuie să te urci".

Cum a auzit acest glas, a început să se catare. Cu mare osteneală a ajuns până sus, dar în vârf nu putea să se urce. Mai rămăseseră trei coți de urcat; se şilea să-şi ridice picioarele, ca să ajunga la tron, dar nu îndrăznea, pentru că uitându-se la nesfârşită intindere a marii, îl cuprindea spaima.

"Vai, se gândea el, ce să fac eu păcătosul! dacă ridic piciorul să ajung în vârf, mă tem ca nu cumva să alunec şi să mă înec, iar ca să mă întorc şi să cobor, este şi mai greu". Era tulburat, nehotărât şi nedumerit. Deodată, fără să-şi dea seama cum a îndrăznit, a făcut un mic efort. A fost de ajuns ca să păşească uşor şi s-a aşezat pe tron. Cu uimire privea acum orizontul deschis în jurul lui şi se minuna, zicând: "Cum m-am urcat eu până aici? Şi cum voi putea să mă cobor?" În acea clipa s-a trezit.

Uimit, se întreba ce să însemneze toate acestea. Acelaşi lucru l-a văzut şi în altă seară, precum şi a treia oara. Atunci nedumerirea lui a ajuns la culme. "Doamne, s-a rugat el, arată-mi ce înseamnă aceasta vedenie!"

Şi Domnul i-a deschis mintea şi a început să înțeleagă singur. Urcarea pe stâlp este drumul greu al virtutii, care duce la cetatea cea cerească. Dar greutatea de a ajunge deasupra ei ce înseamnă? De multe ori ne grijim de cele pământeşti şi, astfel ne îngreuiem a ajunge la nepătimire. Tronul pe care am şezut şi m-am odihnit uitându-mă la toate este nepătimirea, care se află deasupra tuturor virtuțiilor, ca un tron. Cine se

urcă pe el, vede cu ochii, curat, şi cele omeneşti şi cele dumnezeieşti, şi înțelege cum diavolul înşeală pe oameni.

După ce a tâlcuit visul, Nifon a dat din toată inima slavă lui Dumnezeu, Care necontenit îl ocroteşte şi-i poarta de grijă.

VALOAREA POCĂINȚEI

Într-o zi, mergând să-l vizitez, l-am găsit în chilia să citind. S-a bucurat din toată inima când m-a văzut. M-a primit cu deosebita dragoste, apoi s-a aplecat din nou asupra cartii, Eu l-am întrerupt de la citire şi am început să-l întreb despre pocăința, la care el mi-a zis:

- Crede-mă fiule, că Bunul Dumnezeu nu va judeca pe creştini pentru că au păcătuit. M-am mirat mult de aceste cuvinte şi l-am întrebat surprins:

- Atunci, după cum spuneți, păcătoşii nu vor fi judecați? Trebuie adică să credem ca nu există judecată?

- Există şi prea există, mi-a răspuns el.

- Atunci cine va fi judecat?

- Asculta, fiule, să ți-o spun limpede: Dumnezeu nu judecă pe creştin pentru că greşeşte, ci pentru că nu se pocăieşte. Pentru că a păcătuit şi a se pocăi este omeneşte, dar a nu se pocai este semnul diavolului şi al dracilor lui. Fiindcă nu trăim necontenit în pocăință, de aceea vom fi judecați.

Mi-a povestit apoi cu multă înțelepciune, un fapt vrednic de cunoştință, pe care auzindu-l, rămâi uimit de negrăită iubire de oameni a lui Dumnezeu. Atunci când l-a cercetat pentru prima oară harul lui Dumnezeu şi l-a adus la pocăința, i s-a întâmplat ceva asemănător fiului risipitor din parabola. Se afla într-un loc numit "al lui Aristah" şi se gândea la păcatele sale. Deodată, harul Mângâietorului i-a atins inima şi el şi-a zis întru sine: "Păcătosule Nifone, să mergem să ne mărturisim lui Dumnezeu păcatele. Nu ştii dacă vei mai trăi până mâine; aleargă dar acum. Ne aşteaptă acolo Tatal milostivilor, preaînduratul Dumnezeu. Ca El aşteaptă pocăința noastră, a ticăloşilor şi intinaților".

Cu aceste gânduri alergând la casa lui Dumnezeu, şi-a ridicat mâinile spre cer şi a suspinat din adâncul inimii: "Primeşte, Părinte, pe mortul care şi-a pierdut sufletul, primeste pe cel ce este groapă păcatelor; primeşte pe hulitorul, vicleanul, neruşinatul, înrăutățitul, pe cel intinat cu sufletul şi cu trupul. Primeste pe cel robit de toate puterile draceşti. Miluieşte-mă pe mine nelegiuitul, tâlharul, lepădatul, urâcunea păcatului! Miluieşte-mă, Izvorule al tămăduirii, al milostivirii, şi nu-ți întoarce de la mine fața Ta cea preabună. Nu spune, Doamne: "nu te cunosc!" Nu mă întreba: unde ai

fost până acum? Nu mă trece cu vederea pe mine, țărâna, fumul, stricăciunea, nelegiuirea, ocara, urâciunea, gunoiul, sălaşul dracilor şi sminteala oamenilor! Nu mă lepăda de la Tine, Stăpâne, ci îndură-Te, şi mă miluieşte! Pentru că ştiu, Iubitorule de oameni, că nu voieşti moartea păcătosului, ci să-l întorci şi să-l faci viu. Nu Te voi lăsa până nu mă miluieşti şi mă ajuti“. Apoi a mai adăugat, cu suflet amărât şi alte cuvinte pe lângă acestea...

Deodată, un sunet a coborat din cer şi a străfulgerat o înfricoşată rază de lumină. Acea lumină în chip de două brațe, s-a pogorât din înălțimea cerului şi s-a înfăşurat în jurul Cuviosului. “Bine ai venit, fiul Meu cel pierdut! Acum ai reînviat, copilul Meu. Ți s-au luminat ochii, ți-a înflorit din nou tinerețea şi de acum mă vei slăvi cu faptele tale“.

Zicând acestea, a dispărut spre cer, iar Cuviosul, din bucuria vedeniei, a venit în răpirea minții. Iar după puțin, revenindu-şi în sine, a strigat: “Slava Ție, Doamne, slava Ție! Şi aşa zicea mereu, pentru ca inima lui era plină de dumnezeiasca mireasmă şi gura plină de dulceața duhovnicească. Apoi, după această negrăită vedenie s-a rugat multă vreme. şi în chilia sa nu-şi găsea loc, cuprins de aceeaşi răpire şi uimire a dumnezeieştii îmbrățişări. De atunci, precum spunea, a călătorit cu uşurința pe calea vieții, slujind Domnului.

Această extraordinară minune am auzit-o din însăşi gura lui. Ochii îi erau plini de lacrimi, când cu teamă, dar şi cu o tainică bucurie, mi-a povestit-o. Pentru că eu mereu îl rugam atăruitor şi-l necăjeam ca să-mi povestească ceea ce i se întâmplă; iar el, fiindcă mă iubea mult, nu-mi ascundea niciodată nimic.

A petrecut deci în rugăciune ziua aceea, în care l-a îmbrățişat Preamilostivul Dumnezeu. Seara, Cuviosul Nifon s-a rugat iarăşi lui Dumnezeu cu aceste cuvinte:

“Doamne, Tu, Care ai intins cerul ca o piele şi-l împodobeşti cu stele, cu soare, cu luna şi cu nori, împodobeşte-mă şi pe mine, în loc de stele cu smerenie, iar în locul soarelui să-mi strălucească Duhul Sfânt înăuntrul meu. Drept lună, înțelepciunea Ta să-mi lumineze mintea: iar în loc de nori, îmbracă-mă cu blândețe, cu cuviosie şi cu dreptate. Încalță picioarele mele cu gătirea Evangheliei păcii Tale. Dumnezeul meu, Dumnezeul meu! Tu, Care ai umplut vazduhul cu bogăția aerului, ca să-l respire şi să se bucure oamenii, revarsă cu îmbelşugare, şi în mine, harul şi darul Sfântului şi de viață Făcătorului Tău Duh, ca să devin asemenea cu Dumnezeu, curat şi luminos, smerit şi blând, “plin de har şi de adevăr“. Înzestrează-mă, Doamne, cu înțelepciune şi duhovnicească cunoştință“.

Când a terminat aceste cuvinte, iarăşi l-a îmbrățişat lumina cerească. În acelaşi timp, s-a arata un înger al lui Dumnezeu, ținând un vas plin de mir, pe care l-a vărsat peste capul lui, de unde curgând, i-a udat tot trupul şi

locul s-a umplut de bună mireasmă. Multă vreme apoi, din hainele lui se revărsa acea mireasmă, şi prietenii lui se mirau şi se întrebau de unde vine aceasta, la care el le răspundea cu smerenie: "Eu una ştiu, că sunt cu totul cufundat în păcate, iar ce este aceasta nu ştiu".

ÎNĂLȚIMEA SMERENIEI

Răspundea aşa, pentru că avea înțelegere smerită şi fugea de slava deşartă şi de mândrie, şi necontenit se ruga lui Dumnezeu, zicând:

"Doamne, Tu Care ai arătat pe Prea Curata Maica Ta mai cinstită decât puterile cereşti, cu rugăciunile ei, iartă-mi păcatele mele şi izgoneşte de la mine toată necurația, fărădelegea, osândirea, răzbunarea, mânia, nedreptatea, nepăsarea, slava deşartă, mândria, iubirea de argint, nemilostivirea, beția, reaua împătimire şi mai ales, înşelătoarea şi amara slavă a oamenilor. Da, Doamne, fă ca oamenii să mă socotească ca pe un nimic, să mă urască, să nu fie om pe pământ care să mă laude şi să mă cinstească, Iubitorule de oameni. Nimeni, Doamne, să nu spună că Nifon este sfânt, ca să nu fiu osândit din pricina lui. Izbăveşte-mă de slava oamenilor, Dumnezeule al cerului şi al pământului; izbăveşte-mă de deşertăciunea cinstirii ce vine de la oameni. Cu astfel de rugăciuni îşi ducea viața foarte smerită."

Într-o zi, vorbea despre slava deşartă şi de smerenie, unor credincioşi care veniseră la dânsul. Când a terminat, aceştia i-au făcut metanie şi au plecat, după care, eu l-am întrebat:

- De ce, parinte, când cineva îți face metanie, te uiti țintă la pământ?

- Fiule, mi-a răspuns el, când un frate mi se închina, când cade la picioarele mele, eu în mintea mea mă cobor mai jos, până la iad şi stau acolo, până când omul se ridica. Atunci şi eu mă ridic din iad şi-i răspund. Pentru că nu sunt vrednic eu, necuratul, ca fiii lui Dumnezeu să cadă la picioarele mele.

Am rămas uimit de aceste cuvinte ale lui şi suspinând din adânc am exclamat: "Doamne miluieşte!"

- Nu te mira, fiule, mi-a zis, ci mai bine străduieşte-te să faci şi tu la fel.

- Dar cum cobori în iad? l-am întrebat eu cu nedumerire.

- Dacă nu poți coborî în iad, intra cu mintea ta sub picioarele fratelui. Dacă nici aceasta nu o poți face, zi, măcar: "Eu sunt mai păcătos decât toți oamenii!" Şi, dacă nici aceasta nu poți s-o faci, atunci pleacă-ți capul spre pământ, zicând: "Pământ sunt şi în pământ mă voi întoarce". Şi dacă-ți vine greu, zi mereu acest dumnezeiesc cuvânt: Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului şi mă mântuieşte!

CUM SĂ NE RUGĂM ÎN BISERICĂ

- Fii foarte atent când te găseşti în biserică, a continuat el. Să nu vorbeşti cu cineva şi când cânți, nu te strădui din slava deşartă să faci glas frumos, spre plăcerea oamenilor.

- Oare este mare păcat acest lucru?

- Trebuie să ştii, fiule, că deasupra oamenilor în biserică, se află mulțime de îngeri, care cântă împreună în chip nevăzut. Când vreun credincios începe să glumească sau să vorbească cu alții despre cele trupeşti, îngerii care îl vad, lasă cântarea şi se întristează amar pentru starea lui, zicând: "O, în ce grea ticăloşie a căzut sufletul acestui om! Cu câtă nesimțire stă el în biserică, fără frica de Dumnezeu şi fără de ruşine. Dumnezeu i-a făcut urechile ca să le umple de rugăciune smerită şi evlavioasă, iar el le umple de râs şi de bârfeală!"

Aceste cuvinte m-au umplut de spaima, şi de atunci intru în biserică cu mai multă evlavie. Îmi aduc aminte de cele ce mi-a spus Cuviosul, iar, dacă, vreodată uit şi spun vreun cuvânt, mă gândesc cu teamă şi mă ruşinez de îngerii lui Dumnezeu.

MAREA ÎNCREDERE FAȚĂ DE DUMNEZEU

Într-o după amiază stăteam şi mă bucuram de înțeleptele lui învățături. Când s-a înserat am ieşit împreună şi am mers la biserică Sfântului Mucenic Anastasie, ca să ne rugăm. Pe când treceam pe o uliță, am auzit de la o cârciumă râs, vorbe urâte şi cântece lumeşti. Robul lui Dumnezeu a suspinat cu mult dezgust, şi-a înălțat privirea la cer, şoptind ceva şi ne-am continuat drumul. În aceeaşi clipa a încetat toată acea neorânduială drăcească. Astfel am trecut netulburați, fără să ne întinăm urechile cu nimic necurat. Dar după ce ne-am mai depărtat, iarăşi au început ticăloşii aceleaşi urâciuni.

Am înțeles şi m-am minunat. În clipa când Nifon, indispus, şi-a ridicat ochii la cer, a zis fără îndoială: "Doamne închide-le gurile ca să nu mai grăiască fără de ruşine, până trecem noi". Ceea ce s-a şi întâmplat.

Am ajuns la cinstita biserică a Sfântului Anastasie, ne-am rugat cu evlavie multă vreme, şi apoi am plecat. În drum am întâlnit o casa mare. Deasupra porții era zugrăvită Maica Domnului ținând în sfintele sale brațe pe Prea Curatul Prunc, iar magii îi ofereau darurile lor. Locuitorii oraşului cinsteau foarte mult această icoană şi necontenit veneau şi plecau, facând îndelung rugăciuni.

Văzând dumnezeiescul chip al Domnului, cuviosul şi-a ridicat mâinile şi, suspinând, a început a se ruga:

“Doamne, Dumnezeul cerului şi al pământului, primeşte rugăciunea robului Tău, care trăieşte în păcate. Tu Doamne ai coborât din sânurile părinteşti, fără să le părăseşti. Şi, lăsând minunatele puteri cereşti, ai intrat în pântecele preaslăvitei Maicii Tale, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu Maria. O, preaslăvită minune a bunei vointe a lui Dumnezeu! A trecut Domnul cu adevărat prin uşile încuiate ale Fecioarei, gol la intrare şi purtător de trup la ieşire, uşile rămânând de-a pururi încuiate. Ai intrat Dumnezeu desăvârşit şi ai ieşit Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit. Cu două firi, cu un ipostas, cu două voințe: dumnezeiască şi omenească şi de-a pururi Domn Iisus Hristos, Cuvântul şi strălucirea Tatalui. Ai luat chipul robului, deşi erai întru totul asemenea Tatălui, afară de nenaştere şi ai devenit asemenea cu noi în toate, afară de păcat. Ai umblat astfel printre oameni, săvârşind negrăite minuni ca să-ți arăți şi să ne încredințezi de atotputernicia Ta dumnezeiască. Nu mă lasa să pier, Doamne Iisuse Hristoase, în mulțimea fărădelegilor mele, ci arată-mi fața Ta cea milostivă şi iubitoare. Umbreşte-mă cu Duhul Tău cel Sfânt. Tu ştii, Bunule şi Iubitorule de oameni, să-mi mângâi ticălosul meu suflet şi să-l îmbogățeşti cu mila iubirii Tale de oameni“.

Astfel şi-a vărsat mirul rugăciunii sale şi a mai adăugat şi multe alte rugăciuni. Deodată s-a auzit un sunet înfricoşător, ca al unui torent vijelios, venind de la icoană spre el. Duhul lui Dumnezeu s-a revărsat asupra lui ca un puternic vârtej şi l-a ridicat de la pământ. Se vedea în văzduh cu mâinile ridicate. Când a venit jos, fața lui strălucea ca soarele. Mergea acum, dar părea că nu se gândeşte că merge pe pământ. Ca şi cum pământul cinstea pe Cuviosul şi se făcea moale ca buretele sub picioarele lui. Ai fi crezut ca este fără trup şi zboară prin văzduh. Îl însoțea slava lui Dumnezeu, care prefăcuse greutatea cea simțitoare în uşoară nepătimire.

ÎNVĂȚĂTURA DESPRE PATIMA DESFRÂNĂRII

Drumul nostru trecea pe lângă o casa cu nume rău, de femei desfrânate. Afară, la blestemata intrare, vedem un om cu o înfățişare distinsă şi foarte mâhnit. Îşi acoperea fața cu palmele şi plângea, apoi îşi ridica mâinile spre cer, rugându-se cu suspinuri şi iarăşi plângea plin de deznădejde. Apropiindu-se de acel om necunoscut şi distins, Nifon a început să plângă şi el.

- Pentru numele Domnului, frate, i-a zis el, ce ți s-a întâmplat de eşti aşa de trist şi plângi nemângâiat, în fata intrarii? Spune-mi, te rog, pentru că tânguirea ta îmi frânge inima.

- Cinstite Nifone, eu sunt îngerul lui Dumnezeu. Precum ştii, fiecare creştin, la botez primeşte de la Dumnezeu un înger păzitor al vieții lui. Am fost rânduit şi eu păzitor unui om; acesta însă, mă amărăşte, păcatuind necontenit. Uite, acum se afla în casa de desfrânate şi păcătuieşte cu o femeie de pe drum. Văzând aceasta cădere a lui, cum să nu plâng pentru chipul lui Dumnezeu căzut în aşa întuneric?

- Dar de ce nu-l îndemni să fugă de păcat? L-a întrebat iarăşi Nifon.

- Din nefericire nu pot, i-a răspuns îngerul, nu pot să mă apropii de el, căci din ceasul în care a început să facă păcatul, s-a făcut rob diavolilor şi eu nu mai am nici o putere asupra lui.

- Dar cum nu mai ai nici o putere? Nu ți-a încredințat Dumnezeu mântuirea lui?

- Ascultă-mă, robule al lui Dumnezeu. Domnul a creat pe om cu voie liberă şi l-a lăsat să meargă pe calea pe care o vrea el. I-a arătat şi calea cea strâmtă, i-a arătat-o şi pe cea largă şi i-a spus: strâmtă şi cu întristare este calea ce duce la viața şi, mare-i poarta şi largă-i calea care duce spre pieire. I-a arăta încă şi sfârşitul fiecărei căi: una se bucură de puțină plăcere trecătoare şi ajunge în iadul cel veşnicie; iar cealaltă are puțină osteneală, dar câştigă veşnica odihnă în vecii vecilor. Ce indemn să-i dau omului pe care mi l-a încredințat Dumnezeu, de vreme ce Însuşi Hristos, Domnul nostru, cu gura Lui îi îndeamnă pe toți, învățându-i şi rugându-i să fugă de faptele cele necurate?

- Şi de ce ridici mâinile spre cer, suspinând cu amar?

- Am văzut pe diavoli în jurul lui cântând din gură şi din chitare, bătând din palme şi râzând batjocoritor de el. Mă doare inima văzând pe acei blestemați triumfând. De aceea, mă rog lui Dumnezeu să mântuiască făptura Sa de batjocura întunecaților draci şi să-mi dea bucuria întoarcerii lui. Mă mai rog să mă învrednicească să-i predau acest suflet neîntinat şi curățit prin pocăință.

Acestea a zis îngerul şi a dispărut din fața noastră. Apoi am plecat şi noi. Pe drum, Cuviosul Nifon, mi-a zis că nu există faptă mai murdară decât desfânarea. Cu toate acestea, dacă nelegiuitul se pocăieşte, Preabunul Dumnezeu îl primeşte mai repede decât pe toți nelegiuiții şi păcătoşii, pentru că patima aceasta se înrădăcinează în firea omului şi, pe deasupra şi diavolul o ațâță mai mult cu tot felul de ispite. Pentru a birui cineva aceasta patima, trebuie să se nevoiască mult cu priveghere şi post. Apoi a adăugat: “Am văzut cândva un om mergând pe calea cea largă a păcatului. Atunci mi s-au deschis ochii sufletului şi am văzut în jurul lui vreo treizeci de diavoli: unii bâzâiau ca muştele în fața lui, alții țiuiau în urechile lui ca țânțarii, iar ceilalți îl legaseră de picioare şi de gat şi îl trăgeau cu sila încoace şi încolo. La aceasta privelişte mi s-au umplut ochii de lacrimi şi mă gândeam ce să însemneze funiile cu care îl trageau pe om. Mi-a

descoperit atunci Dumnezeu, ca fiecare funie corespunde unui fel de păcat. Diavolii, care zumzăie în urechi, îl afunda în deznadejde, iar cei cere îi bâzâie în față, îl fac să fie neruşinat şi obraznic.

Deodată văd, urmându-l de departe, pe îngerul său, ținând în mână ceva ca un toiag de lemn, care la un capăt avea un crin minunat. Mergea cu capul plecat, trist, adânc deznădăjduit. Toată întristarea lui era din pricina acelui om. Îl vedea cu totul în gura iadului, pentru că era robit de tot felul de patimi. Am ridicat şi eu mâinile şi ochii la cer, să rostesc câteva cuvinte de rugăciune spre folosul lui. Dar viclenii diavoli, ca țânțarii s-au repezit asupra mea înțepându-mi mâinile, socotind ca astfel mă vor putea impiedica să mă mai rog pentru el.

UNDELEMNUL CANDELEI

Cuviosul avea acest obicei minunat: când trebuia să se culce puțin, punea mai întâi un rând de pietre pe pământ şi peste ele arunca o pătură mica. Apoi cânta imne de înmormântare ca şi cum s-ar fi îngropat singur pe sine. Pe urmă, zicea pe de rost patru Apostoli şi patru Evanghelii şi multe altele. Însemna apoi cu Sfânta Cruce aşternutul, de trei ori şi se culca, punând o piatră drept căpătâi. Adeseori în vis năvăleau diavolii asupra lui, îl tulburau şi nu-l lăsau să doarmă. Cuviosul lua atunci toiagul şi îi lovea cu putere duhovnicească, râzând de neputință lor, încât diavolii o pățiseră cu el. “Ce să facem cu acest încăpățânat, se tânguiau ei? Uneori ne loveşte, alteori ne ocărăşte şi batjocoreşte tot neamul nostru!“

Într-o seara, când robul lui Dumnezeu se culcase puțin, a venit diavolul cu un târnăcop să-l lovească. Dar deodată, spăimântându-se, a ieşit afară cu mare zgomot şi a pierit ca fumul. Pe când fugea, scrâşnea din dinți, zicând: “O, Marie, pretutindeni mă arzi, ocrotind pe acest tare de cap!“

Auzind aceste cuvinte, Nifon a înțeles ca Maica Domnului îl ocroteşte şi îl apără. De aceea, el în fiecare seara, înainte de culcare, lua undelemn de la candelă şi se miruiau pe frunte, la urechi şi la toate simțurile. De aceea s-a înfricoşat diavolul şi s-a făcut nevăzut. Când a văzut ce putere are undelemnul sfințit Maicii Domnului şi al tuturor sfinților, dădea adesea şi la cunoscuți să se ungă înainte de culcare.

DUHUL SLAVEI DEŞARTE

Odată, cum vorbea despre slava deşartă şi alte lucruri duhovnicesti, mi-a zis:

"Duhul slavei deşarte este foarte viclean şi trebuie mare osteneală din partea robilor lui Dumnezeu ca să se izbăvească de el. Pentru ca face pe omul virtuos să se laude pe sine. Dacă este puțin slăbit de post, îi zice: "Uită-te în oglindă şi-ți vezi fața cât este de slabă! Este firesc să vină lumea la tine, ca la un pustnic vestit. Umblă cu capul plecat, vorbeşte în şoaptă, numai cât să te auzi şi mergi încet ca să te cinstească oamenii. Da, când mergi pe drum oftează, uită-te cu evlavie spre cer. Pe cei din jur priveşte-i de sus, ca să zică oamenii: "Iată un mare sfant!" Şi dacă iei aminte la duhul slavei deşarte, până la urmă zici şi tu: "Da, ți se cuvine o cinste deosebită, chiar şi un scaun episcopal. Sau cel puțin preot sau diacon trebuie să fii, de vreme ce toată lumea îți zice sfânt. Apoi grijeşte-te să faci şi vreo minune cu virtuțiile tale şi vei fi slăvit şi mai mult!"

Dar ce să mai vorbesc în deşert, a continuat Sfântul. Când am început să mă pocăiesc de mulțimea păcatelor mele, s-a repezit la mine duhul slavei deşarte, umplându-mi inima de bucurie. Mi-a alungat mâhnirea, m-a umplut de o dulce mângâiere şi a zis în mintea mea: "Acum tu eşti mare şi plin de virtuți, cine mai este pe pământ asemenea ție?"

Uneori mi-a adus şi mirosuri de tămâie şi zicea: "Vezi că te înconjură îngerii şi tămâiază sfintenia ta? Apoi a adăugat: "Într-adevăr, Nifone, eşti fericit că ai biruit pe diavol! Şi eu mă socoteam că sunt aşa cum mă arăta duhul slavei deşarte. Dumnezeu, însă, care nu vrea moartea păcătosului, mi-a dat dreapta socoteală a minții. Deci, când venea diavolul şi-mi zicea: "Cu adevărat, de acum eşti Sfântul Nifon, căci cine altul pe pământ, trăind în tulburări, mai lucrează astfel de virtuți?"

Când îmi spunea acestea şi altele asemenea, vrând să mă înşele, i-am zădărnicit vicleşugurile, cu darul lui Dumnezeu.

Odată, îmi povestea Cuviosul, cum duhul slavei deşarte l-a luptat cu multă înverşunare, zicându-i: "Iată cel mai mare sfânt al epocii noastre! Iată luminătorul lumii, iată unul care prin virtutea lui se află mai presus decât toți oamenii! I-a mai spus şi multe altele silindu-se să-l înşele pe Cuviosul. Fericitul, însă, a înțeles vicleşugul diavolului şi a zis întru sine:

"Ia aminte, păcătosule Nifon, să nu te jefuiască acest înşelator de minte! Vezi smeritule, să nu te batjocorească; păzeşte-te că şi tu eşti om ca toți ceilalți. Să nu-ți pierzi mintea, ticălosule, să nu te îngânfezi şi să nu-ți închipui ca eşti ceva. Ce este un bob într-un munte de grâu? Un bob între celelalte boabe? Aşa şi tu, eşti un om între ceilalți oameni. Din noroiul din care sunt făcuți toți, din acela eşti şi tu. Pământ eşti şi în pământ te vei

întoarce. Nu uita ca eşti păcătos şi să fii judecat. Trezeşte-te, păcătosule! Nu îți uita niciodată păcatele; tânguieşte-te pentru amara veşnicieie care te va înghiți. Acestea să le cugeți, la acestea să te gândeşti zilnic şi să nu te îngâmfezi, socotind că eşti virtuos, drept şi înțelept, pentru că aceasta te depărtează de Dumnezeu".

Cu o astfel de aşezare sănătoasă, Cuviosul a respins duhul slavei deşarte. Adesea, îl vedeam certându-se cu diavolii; uneori ocărând şi disprețuind nepuținţa lor, alteori alungându-i în focul cel veşnicie. Odată, duhul cel necurat, înfățisându-i-se ca un înger, a voit să-l ispitească cu părerea de sine, zicându-i: "De acum înainte vei începe să faci minuni şi numele tău va fi slăvit de oameni, pentru că ai bineplăcut mult înaintea lui Dumnezeu şi El îți trimite, prin mine acest dar!" Robul lui Dumnezeu, însă, a înțeles cursa diavolului, l-a privit ironic şi a zis, luând în batjocură viclenia lui: "Stai să fac o minune în fața ta!" şi văzând alături o piatra i-a zis: "Iți poruncesc piatră, cu puterea care mi-a adus-o acesta, să te muți din locul tău în altă parte!" Dar piatra a rămas nemiscată şi nu s-a clintit de la locul ei. Atunci, Cuviosul a râs de vicleşugul diavolului, zicând: "Îngâmfatule, răule şi vicleanule! Darul tău nu a făcut nimic!" Apoi, mustrându-l cu dispreț pentru înşelăciunea lui, diavolul s-a făcut nevăzut.

Altădată iarăşi, în timpul rugăciunii, duhul slavei deşarte i-a adus gând de mândrie, ca adică, stând cu mâinile înălțate către Dumnezeu, se aseamănă cu sfintii. Şi nu numai atât, ci pe când Nifon continua să se roage, i-a adus un gând hulitor: "În ochii tuturor eşti foarte mare, te-ai făcut asemenea cu Dumnezeu!"

În clipa aceea Duhul Sfânt i-a înălțat mintea la cele creşti, i-a arătat ca Dumnezeu le tine pe toate şi cât de mare şi de înfricoşător este El; cum conduce cerul şi pământul, marea şi toate cele ce sunt într-însele cu mâna Sa cea atotputernică. În acelaşi timp a auzit un glas, zicându-i:

"Ia aminte, Nifone, nu cumva tu conduci cerul şi pământul? Sileşte-te să înțelegi cât de mare este Dumnezeu! Apoi cercetează-te pe sineți să te vezi cât eşti de mic şi să nu-ți mai închipui vreodată ca eşti ceva, deoarece diabolic este acest gând. Păzeşte-te dar, să nu te înşele diavolul!"

Atunci Nifon se întoarse către sine, zicându-şi:

"Păcătosule şi de trei ori ticălos, îți închipui că eşti om, stricatule şi înşelatule? Unde ți-e mintea de o laşi să se îngâmfeze astfel înaintea lui Dumnezeu? Te-ai făcut potrivnic lui Dumnezeu, stricatule şi întunecatule! Eşti pământ şi gunoi şi, cu obraznicie diavolească, te-ai făcut dumnezeu? Ruşine să-ți fie! Nu te cutremuri, nu te temi de vaiul judecații, nenorocitule şi necuratule? Ce vei face? Unde te vei ascunde atunci? Pentru care vei da seama întâi şi pentru care pe urma? Pentru neruşinare, minciuna, sau hula? Pentru ura, mândrie sau pentru slava deşartă? Pentru fățărnicie, pentru

iubirea de argint sau pentru necurație? Vai de tine, Nifone, nelegiuitule şi răule! Nu-ți ajung atâtea patimi? Te-ai făcut şi potrivnic lui Dumnezeu...“

Şi, suspinând din adâncul inimii, robul lui Dumnezeu a început a se ruga:

“Miluieşte-mă, Dumnezeule, pe mine rătăcitul şi nu mă lepăda pe mine sărmanul şi nimicul! Ci, iarta-mi, ca un mult Milostiv! Tu ştii, Bunule şi Iubitorule de oameni, slăbiciunea şi ticăloşia omenească. Vindecă-mă, Doamne, cu puterea Ta şi mă voi strădui să fug de patimile cele ascunse şi să scap de vrăjmaşii sufletului meu!“

De atunci era foarte atent, şi îşi cerceta sufletul cu multă grija! Numai cât se apropia diavolul să-i strecoare vreun gând rău şi Nifon îi striga îndată cu mânie: “Iar ai venit, ticălosule?“ Şi diavolul dispărea ruşinat. Astfel, necontenit, zi şi noapte, nu înceta vrăjmaşul să-l ispitească. Izbutea uneori să-l târască, fie în osândirea altora, fie în mânie, fie în călcarea făgăduinței sau în altceva. Se lupta vicleanul să-l prindă în cursă, dar şi Nifon izbutea să-l biruiască, cu harul lui Hristos, care îl întărea.

CUM SE CEARTĂ OAMENII

Uneori, Nifon urmărea pe diavoli cum mergeau să ispitească pe oameni, şoptindu-le la ureche diferite răutăți. Dar ei, având-şi mintea împrăştiată la grijile vieții, nu pricepeau diavolească înşelare, ci primeau gândurile rele şi se îndeletniceau cu ele, ca şi cum ar fi fost ale lor. Şi aşa, unii izbucneau în mânie, alții în clevetire, alții în certuri, bătăi şi pomeniri de rău. Robul lui Dumnezeu, care observa toate acestea, a zis cu mâhnire: “O, cât sunt de răi! Au pus stăpânire pe oameni şi le comandă, iar ei, fără să-şi dea seama, îndată indeplinesc toate poruncile lor. De aceea, trebuie să cercetăm bine gândurile şi numai aşa să trecem la faptă“. Apoi a povestit cele ce urmează:

“Am văzut odată un om lucrând. Deodată a venit un negru, s-a aplecat asupra lui şi multă vreme i-a şoptit ceva. Nu departe, lucra alt om. Atunci, primul lucrător şi-a lăsat lucrul, s-a dus furios la confratele său şi a început să-l înjure. În acel moment, un alt negru s-a apropiat de al doilea lucrător, i-a soptit şi lui ceva la ureche şi l-a pornit spre ceartă. Astfel, un diavol pornea la mânie, iar celalalt diavol făcea pe altul să se împotrivească“.

Văzând aceasta, Nifon s-a tulburat adânc, zicând: “O, diavoli înşelători şi necurați! Uite cum seamană dușmănie între oameni! Iar aceştia fără de minte, fac degrabă ceea ce li se spune.

MASA CREŞTINEASCĂ

Într-o zi, trecea pe lângă o casa. Înăuntru, stăpânul casei cu femeia şi copiii erau la masa. În jurul lor a văzut sevind nişte tineri frumoşi în haine strălucite, fiind la număr exact cât erau şi casnicii. Acea familie părea a fi foarte săracă. De aceea Cuviosul a zis mirat: "Ce este aceasta? Cei ce stau la masa sunt foarte săraci, iar cei ce-i servesc sunt plini de strălucire?"

Atunci Dumnezeu i-a descoperit cine erau cei ce serveau şi ce însemna acea minunată masă. Tinerii cei frumoşi şi luminoşi erau îngerii nevăzutului Dumnezeu, care sunt rânduiți să slujească creştinilor în vremea mesei, ca nişte buni slujitori. Dar dacă la masă se aude vreun cuvânt nepotrivit, îndată îngerii fug de vorba cea rea, ca albinele de fum. Şi dacă se depărtează sfinții îngeri, vine un diavol negru şi întunecat şi îi îndeamnă să vorbească cuvinte deşarte.

SFATURI ŞI ÎNVĂȚĂTURI

Cuviosul Nifon ajunsese la o mare înălțime a virtuțiilor. Luptele lui duhovniceşti erau vrednice de mirare şi mulți veneau la el ca să îl cunoască şi să-i ceară sfat. Astfel, a venit la el un credincios şi i-a zis:

- Mult mă mir, părinte, cum de nu te înalți cu mintea când atâta lume te cinsteşte!

- Ştii, fiule, i-a zis Cuviosul, de ce nu mă mândresc?

- Nu ştiu, părinte, i-a răspuns ucenicul cu smerenie.

- Ascultă dar! Eu în fiecare zi, de doua sau de trei şi de patru ori, îmi aduc aminte de păcatele pe care le-am făcut fără frica de Dumnezeu. Şi cu cât mă gândesc la ele, cu atât sufletul meu este îndurerat, gândind că niciodată nu am făcut ceva plăcut lui Dumnezeu. De aceea nu mă mândresc. Şi când aud cinstiri şi laude, mi se par nevrednice şi laudele şi eu însumi. Tu, să zicem, mă lauzi o dată sau de două ori pe săptămână, iar eu necontenit, în toate zilele, mă ingrețoşez de mine, mă mustru, mă osândesc şi mă văd ca un câine mort, plin de viermi şi de putoare.

- Spune-mi, părinte, a continuat fratele, de ce cei mai mulți oameni urăsc pe cei virtuoşi? Unii îi disprețuiesc iar alții se smintesc de ei. Puțini îi laudă, cei mai mulți însă îi osândesc.

- Drepții, fiule, au mult câştig din ocările ce le vin de la oameni. Îi împodobesc ca pe stelele cerului. Am văzut eu un om evlavios care a câştigat numai într-o zi cincizeci de cununi!

- Spune-mi şi mie, s-a rugat fratele, cum le-a câştigat?

- Omul acela era bun şi foarte blând. Făcea mult bine vecinilor săi, iubea pe toți ca pe îngerii lui Dumnezeu. Aceştia, însă, erau întunecați de cel viclean şi-l urau ca pe un criminal. Şi cum obişnuieşte diavolul să calomnieze pe sfinți prin gura păcătoşilor, aşa a făcut şi acum. Unii ziceau despre el că este viclean, alții că a căzut în erezie. Fericitul acela, însă ce făcea? Se ruga pentru ei, zicând:

"Doamne miluieşte pe cei ce mă urăsc, mă zavistuiesc şi mă clevetesc! Nici unuia din aceşti frați să nu i se întâmple vreun rău pentru mine păcătosul, nici acum, nici în viitor, nici în clipa morții, nici în ziua judecații. Ci, mă rog, Doamne, sfarmă şi destramă uneltirile diavolului, pentru că ştii, Iubitorule de oameni, că acesta este cel ce-i ridică împotriva mea, Rogu-te, Dumnezeul meu, ca, precum nu m-ai pedepsit pe mine ticălosul, ori de câte ori am greşit şi am alergat cerând iertare la milostivirea Ta, tot aşa, şi pe aceşti sfinți, robi ai Tai, care mă vorbesc de rău, să nu-i pedepseşti, ci sfinteşte-i cu Duhul Tău cel Sfânt!"

"Acestea le zicea, iubitul meu, acel drept în rugăciunile sale pentru duşmanii şi calomniatorii săi. Şi de câte ori pe zi se silea pe sine şi se ruga lui Dumnezeu pentru mântuirea lor, de atâtea ori cobora din cer un înger şi-i punea pe cap o cununa de pietre scumpe. De aceea, fratele meu, Dumnezeu îngăduie adesea, ca drepții să fie ocărâți şi vorbiți de rău, pentru ca să se înmulțească cu miile cununile lor şi să moştenească Împărăția Lui.

Atunci i-a zis fratele:

- Dar cum se face, că mulți drepți nu fac rău nimănui şi totuşi oamenii se smintesc de ei şi zic de pilda: dacă vrea să se mântuiască, să meargă în pustiu! În oraşe stau cei mândrii şi cei iubitori de slavă, ca să se bucure de laudele oamenilor.

- Nu locul mântuieşte, fiule, a răspuns sfântul, ci purtarea, grija, atenția şi silința fiecăruia. Ia aminte la pildele ce-ți voi spune: Precum ne adevereşte şi Moise, Enoh a fost unul din oamenii de la început, care a bineplăcut lui Dumnezeu. El a avut femeie şi copii şi ceea ce este mai minunat, el a trăit printre oameni păcătoşi. Apoi Avraam, cât de mare prieten al lui Dumnezeu a fost! A avut şi el femeie şi 318 rudenii şi robi, nenumărat aur şi argint. Totuşi, nimic din acestea nu i-au fost piedică spre mântuire! Dimpotrivă, i-a ajutat mai mult evlavia şi dragostea să față de Dumnezeu.

Ia gândeşte-te şi la Lot, unde a locuit? În smintelile satanei, între sodomiți! A văzut adesea urâtele lor păcate, dar nu a judecat pe nimeni; de aceea l-a şi iubit Dumnezeu şi nu i-a închis uşa împărăției Sale. Şi Iov, care avea bogăție împărătească, slava negrăită, femeie şi copii şi totuşi, în acelaşi chip şi-a câştigat şi el mântuirea. Ce să mai zic de Isaac, de Iacov, de Iosif şi de mulți alții? Toți aceştia au plăcut lui Dumnezeu, nu cu forma cea dinafară a vieții lor.

Adu-ți aminte şi de Daniil şi de cei trei tineri! Unul în groapa cu lei, alții în cuptorul cel cu foc, s-au rugat şi Dumnezeu i-a auzit. De asemenea, Iona a fost auzit din pântecele chitului şi tâlharul pe cruce a deschis Raiul cu rugăciunea lui. Şi să nu las din Vechiul Testament pe Ezechia, pe Manase şi pe Rahab. Vezi deci, fiule, cum toți aceştia au bine plăcut lui Dumnezeu în diferite locuri şi chipuri! Socotesc, deci, că ai aflat răspuns la nedumerirea ta. În tot locul este mântuire pentru cel ce se străduieşte, pentru că Dumnezeu este pretutindeni.

Cât despre celalalt lucru, care ai întrebat, cum adică cei drepți nu sunt tuturor plăcuți, ia aminte la cele ce îți voi spune! Nu vezi oare ca Dumnezeu dă ploaie, iar unii se bucură şi alții nu? Unul zice că-i aduce pagubă, altul zice: slava lui Dumnezeu că a adăpat pământul! Dacă vine iarna cu frig şi cu îngheț, săracii care tremura de frig zic: "O, Doamne, de ce ai dat frigul?" Iar cei bogati atunci se bucura mai mult pentru ca sunt îndestulați cu de toate: vin, pâine, carne, căldură, haine calde şi tot ceea ce bucură trupul şi pentru că pot să se joace cu zăpadă. După, primavară, vine vara cu căldurile mari. Atunci, unii zic: e mai bine iarna că nu sunt muşte, nici purici, nici țânțari!

Dar de ce să mai lungesc vorba? Ajunge să ne gândim la un lucru: Domnul şi Dumnezeul nostru S-a făcut om şi a trăit cu cei nerecunoscători, a făcut nemărginit bine neamului omenesc, a izgonit demonii, a curățat pe leproşi, a luminat pe orbi, a întărit pe slăbănogi, a îndreptat pe şchiopi, a înviat morții, a întors pe vameşi, a luminat pe desfrânate, a săturat cu puțină pâine mulțimi nenumărate de oameni şi multe altele a făcut, pe care nu-i cu puțintă a le descrie. Şi ce recunoştință a primit în schimb Domnul nostru pentru toate acestea? Unii ziceau ca "Omul acesta nu este de la Dumnezeu", alții ca "este samaritean", iar alții ca "are demon". Unul îl injură, altul îl pălmuieşte, alții îl lovesc şi scuipă preacurata Lui față, iar la urmă îl răstignesc!

Deci, dacă Acela Care ne-a creeat nu a plăcut la toți oamenii, cum va plăcea cel drept, mai ales când oamenii sunt aşa de mulți?

Adu-ți aminte de dreptul Abel, care nici un rău nu a făcut lui Cain şi totuşi, acesta l-a urât şi cu ajutorul celui viclean l-a omorât. Gândeşte-te dar, dacă atunci când numai aceşti doi frați erau pe pământ, dreptul Abel nu a putut scăpa de ura celui rău, cum va putea scăpa cineva acum, cu aşa mulțime? Cu adevărat este cu neputință, că este scris: Fiule, dacă vrei să lucrezi pentru Domnul, pregăteşte-ți sufletul de ispită!"

Atunci, fratele a zis către Cuviosul:

- De vreme ce, părinte, am început această convorbire folositoare, te rog să-mi mai lămureşti ceva, pentru că şi creştinii de altă dată doreau să vorbească cu părinții despre cele duhovniceşti.

- Vorbeşte, fiule, şi nu te îndoi. Dumnezeu îmi va da cuvânt pentru folosul sufletului tău.

- Cum se face ca părinții noştri din vremea de demult trăiau şi mureau în pace, pe când noi astăzi, precum ştiți, mergem din necaz în necaz, din mâhnire în mâhnire şi cu multă tulburare ne sfârşim viața?

- Oamenii de altă dată aveau multă dragoste între ei şi fiecare întâmpina pe aproapele său cu sinceritate şi cu dreptate. Şi aveau aşa de mare dragoste pentru Dumnezeu, încât niciodată nu duceau la biserică ceva, dacă nu era desăvârşit. Acum însă, lucrurile nu mai stau aşa, ci toate cele alese le dăm pântecelui, facându-l dumnezeu şi ceea ce este stricat şi nefolositor, aceea ducem la biserică lui Hristos. Se ştie apoi, că în tot ce făceau, ei, slujeau cu adevărat lui Dumnezeu şi astfel îl aveau în ajutor şi împăciuitor în toate nevoile; pe când azi, precum am zis, avem pântecele dumnezeu şi acestuia îi slujim în toate, ceea ce nu numai că nu ne aduce folos şi mântuire, ci dimpotrivă, ne pricinuieşte multe dureri şi supărări.

- Părinte, a continuat fratele, fiindcă Dumnezeu vă luminează mintea cea preaînteleaptă ca să-mi spuneți cele ce trebuie, vă rog spuneți-mi, are durere şi silă sufletul când se desparte de trup sau poate ieşi liniştit şi usor?

- De vreme ce n-am murit, nu ştiu bine, îi răspunse Cuviosul, zâmbind. Dar fii atent, sunt drepți care au moarte amară şi păcătoşi care au moarte plăcută. Dar moartea amară a celui drept îi spală păcatele pe care, ca om, le-a făcut în viață, de vreme ce nimeni nu este fără de păcat, fără numai Dumnezeu; pe când moartea plăcută a păcătosului îi aduce o mică şi cuvenită răsplată pentru vre-un bine pe care l-a făcut. Şi astfel, cel drept devine cu totul curat, iar cel păcătos cu totul necurat.

De aceea, s-o ştii bine, fiule, chiar dacă moartea dreptului pare amară, ea este temporară, pentru că de aici înainte se bucură şi se veseleşte de-a pururi; pe când păcătosul, dacă temporar are o moarte plăcută, totuşi, veşnic va arde şi se va chinui în focul cel nestins. Există desigur şi păcătoşi care au o moarte amară şi sunt trimişi direct în iad, precum sunt şi drepți care au o moarte plăcută şi merg direct în fericire.

Vezi, că sunt deosebite judecățile lui Dumnezeu. Rânduieşte fiecăruia moarte potrivită cu viața lui. Totuşi, moartea nu este atât de înfricoşată cum este judecata care are loc în acel ceas; deoarece, când iese sufletul din trup, îl întâmpină mulțime de îngeri, dar se adună şi mulțime de demoni; îngerii îi arată faptele lui cele bune, iar diavolii pe cele rele. Şi totuşi, aşteaptă să vina din cer hotărârea osândirii lui şi totuşi, nădăjduieşte la mântuire. Suferă, îşi ridică mâinile la cer, se roagă să nu fie predat întunecaților diavoli. Dar şi îngerii au atunci luptă mare şi se bucură când aud hotărârea mântuirii lui. Dimpotrivă, duhurile cele rele aşteaptă şi doresc să audă hotărârea de osândă. Şi sufletul este predat unde hotărăşte

Dreptul Judecator, fie îngerilor, la fericirea cea veşnică, fie diavolilor, la osânda şi munca veşnică.

Aceasta este, fiul meu, teamă şi cutremurul, ca nu cumva să fie osândit omul la pieire. De altfel, moartea este ceva firesc, care ne aşteaptă pe toți. Deci, ca să răspund la întrebarea ta de la început, sufletul este cuprins de spaimă şi de cutremur în aşteptarea hotărârii lui Dumnezeu, ca nu cumva să fie osândit.

Terminând cuvântul, Sfântul s-a ridicat la rugăciune, pentru că niciodată nu amâna rugăciunea. Adeseori, în mijlocul mulțimii, se ruga cu mintea. În orice ceas, chiar dacă vorbea cu cineva, în adâncul inimii sale nu înceta a rosti stihuri din Psaltire. Dar, lucru şi mai minunat, chiar şi când dormea, adeseori mintea lui limpede cugeta cuvintele Domnului.

O altă însuşire a Cuviosului Nifon era dragostea lui mare pentru Sfântul Apostol Pavel. Când spunea cineva un cuvânt de lauda sau altceva despre el, inima Cuviosului se aprindea de o deosebita râvnă şi evlavie şi zicea adesea: "Pavel cel mare cât cerul şi pământul, preaiubitul meu, tăria Bisericii, prealuminosul ochi al lui Hristos; Pavel cel preafrumos şi îndumnezeit, de-a pururi să fie slavit!" Aşa grăia şi sufletul lui niciodată nu se sătura lăudând pe dumnezeiescul Apostol.

MILOSTENIA ŞI RĂSPLATA EI

Odată a venit la chilia lui un creştin, să-i ceară un sfat. După obişnuita salutare, a luat loc şi a întrebat pe Cuviosul:

- Rogu-te, Părinte, spune-mi ce folos au cei ce îşi împart averea la săraci?

- N-ai auzit ce zice Evanghelia? îi răspunse el.

- Multe am auzit şi am citit, dar aş vrea să aud ceva şi din gura sfinției voastre!

Atunci, Nifon i-a zis:

- Dumnezeul cerului şi al pământului să te învețe după credinta ta, pentru că eu sunt neputincios şi nevrednic. Dar pentru că ai venit să auzi ceva, ia aminte şi, Dumnezeu, precum am zis, te va lumina. Şi tacând puțin a început:

"În zilele Episcopului Chiriac al Ierusalimului, trăia un om foarte milostiv cu numele Sezont. Într-o zi, acesta, trecând prin piața oraşului, vede un sărac gol, tremurând de frig. Atunci el şi-a scos haina de pe sine şi a dat-o săracului, apoi s-a întors acasă. Ajuns acasă, s-a întins să se culce şi a avut un vis. Se părea că se afla într-o gradină încântătoare, luminată de o lumină curată şi nematerialnică. Era plină de flori, trandafiri, crini şi de copaci roditori, care revărsau din frunzele şi fructele lor o negrăită

mireasmă. Copacii erau încărcați cu fructe preafrumoase, încât ramurile lor atârnau până la pământ şi fiecare avea o strălucire deosebită. Pe ramurile lor, mulțime de păsări de tot felul şi de toate culorile, cântau o cântare aşa de minunată, încât socoteai că vine din cer şi, toți copacii, iarba şi florile aveau multă frumusețe.

Văzând şi auzind toate acestea, Sezont a simțit o dulceață de negrăit şi o deosebită plăcere. Pe când se uita el uimit, a venit un tânăr şi i-a zis: "Urmează-mă!" A început a merge după el şi îndată au ajuns la o peşteră de aur. Şi-a aruncat privirea dincolo de poarta şi a văzut o curte, iar înăuntru, un minunat palat strălucitor. Cum se uita Sezont, au ieşit din palat şaisprezece tineri înaripați, care străluceau ca soarele şi care purtau câte patru, de fiecare parte, un chivot aurit.

Pe când mergeau prin curte acei îngeri ai lui Dumnezeu, Sezont a înțeles ca vin spre dânsul. Şi într-adevăr, s-au apropiat de poarta de aur şi s-au oprit înaintea lui. Au luat de pe umeri chivotul şi l-au pus pe pământ şi parcă aşteptau acum pe cineva să vină. Şi, cu adevărat, îndată vede Sezont coborând din palat un preafrumos tânăr venind spre locul unde se aflau îngerii. "Deschide-ți chivotul!" le-a poruncit el, "şi arătați acestui om ce i-am pregătit eu pentru haina pe care mi-a dăruit-o nu demult, prin mâinile săracului". Aceia au deschis îndată chivotul de aur şi au început să scoată din el cămăşi şi haine împărăteşti, unele albe ca neaua, altele brodate, altele prea împodobite şi, le-au intins înaintea lui, întrebându-l:

- Îți plac, Sozont? Iar el a răspuns cu teamă:

- Nu sunt vrednic să văd nici umbra lor!

Ei, însă, continuau să-i arate alte veşminte tot mai strălucite, împodobite şi aurite, încât numărul lor era cu miile. După ce Domnul îngerilor l-a făcut, în acest chip, să înțeleagă ce înseamnă: *însutit veți lua şi viață veşnică veți dobândi*, i-a zis:

- Vezi, Sozont, câte bunătăți ți-am pregătit pentru că, văzându-mă gol, te-ai milostivit de Mine şi M-ai îmbrăcat? Mergi dar şi continuă să faci la fel! Dacă dai săracului o haină, Eu îți pregătesc însutit. Auzind acestea, Sozont a întrebat cu teamă dar şi cu bucurie pe Domnul:

- Doamne, oare la fel faci cu toți cei care ajută pe săraci? Le pregăteşti însutite bunătăți şi viața veşnică?

Iar Acela i-a răspuns:

- Tot cel ce va jertfi pentru Mine casa sau ogor, sau slava, sau tată sau mamă, sau frați sau surori, sau femeie sau copii, sau orice alt bun pământesc, însutit va primi şi viața veşnică va mosteni. De aceea, niciodată să nu-ți pară rău de milostenia ta, nesocotind pe săracul căruia i-ai dat ceva! Ca nu cumva în loc de răsplată să ai îndoită osândă şi pagubă. Deoarece acela care face un bine şi se căieşte şi ocărăşte pe sărac, îşi pierde plata şi se afla vinovat în ziua judecații.

După aceste cuvinte, Sezont s-a trezit plin de uimire pentru vedenie. S-a sculat îndată din pat şi a dat altă haină unuia care ştia ca are nevoie. În noaptea aceea a avut iar acea vedenie şi dimineața, fără întârziere, şi-a împarțit toată averea la săraci, s-a lepădat de lume şi s-a făcut monah îmbunătățit.

Aceasta s-o ții şi tu minte, fiule, de acum înainte, a îndemnat Cuviosul Nifon pe cel ce venise, şi să faci tot ce poți ca să agoniseşti însutit în ceruri!

GÂNDURILE DE HULĂ

- Crede-mă, părinte, i-a răspuns omul acela, ca multe sfaturi bune am auzit, dar niciodată nu m-am folosit aşa de mult ca acum. Sunt încredințat ca Dumnezeu sălăşluieşte în sfinția voastră şi sfinția voastră sălăşluiți în El. Dar ce să fac, deoarece diavolul nelegiuirii mă stăpâneşte? Fie că mănânc, fie că beau, fie că dorm, necontenit mă supără. Dar mai ales în vremea rugăciunii, la biserică, îmi aduce aminte erezii, nenumarate necurății şi gânduri de hula împotriva lui Hristos Dumnezeul nostru, a Sfintei Sale Maici şi altele asemenea. Mă luptă cu atâta silnicie, încât nu mai ştiu ce să fac. Mă tem să nu cadă foc din cer şi să mă mistuie.

- Ascultă, fiule, i-a zis Cuviosul, şi poate te vei mângâia. Observă marea, când se porneşte furtuna se ridică valuri înfricoşate care se sparg de stâncile de pe țărm. Stâncile, oare, nu sufăr nimic de mânia valurilor? Deloc! Valurile se lovesc de ele şi se întorc iarăşi în mare. La fel se întâmplă şi cu gândurile de hulă. Sunt aduse de diavol şi aruncate în inima omului. De ce? Ca să ducă pe robii lui Dumnezeu la deznădejdea care a omorât atâtea suflete şi le-a dat pierzării. Dacă diavolul nu reuşeşte să arunce pe om în deznădejde, se străduieşte, ca, măcar să-l lovească cu gânduri de hulă vrăjmaşe. Şi dacă vede că nici aşa nu izbuteşte, atunci este biruit şi ruşinat şi, atacurile sale sălbatice se întorc asupra lui. Iar omul care a fost încercat, nu numai că nu este vinovat, ci este încununat şi slăvit de Dumnezeu.

Deci, şi tu să ai răbdare, încălzeşte-ți râvna cu rugăciune şi post, şi ispititorul va fugi. Nu a spus oare Domnul că acest neam de demoni cu nimic altceva nu iese decât cu rugăciune şi cu post?

Cu aceste sfaturi, l-a întărit sufleteşte şi l-a solobozit cu pace. Şi după plecarea omului, Cuviosul mi-a spus că gândurile de hulă se nasc din osândirea altora şi din mânie.

ÎNFRICOŞATA MĂREȚIE A LUI DUMNEZEU

Avea Cuviosul rânduială să se roage de la Utrenie până la ceasul al treilea din zi. Odată, cum stătea la această rugăciune cu mâinile ridicate, i s-a înălțat mintea la cer. I se părea că i se lărgise inima şi cuprinsese toată lumea şi toate tainele cereşti. Cugeta la negrăită plinătate a Dumnezeirii, cu insuflarea Duhului Sfânt. Dar, numai cât s-a gândit la înfricoşata măreți a lui Dumnezeu, îndată şi-a revenit în sine. Se gândea apoi la ceea ce văzuse şi, cutremurat de extaz şi de spaimă, a început a alerga înfricoşat. A mers şi s-a ascuns în biserică strigând: "Doamne, miluieşte-mă!"

Când s-a linistit puțin de acea tulburare, a ieşit şi s-a întors în chilie. Pe drum şoptea: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu Care faci minuni! De atunci, de multe ori când se ducea la biserică, îl vedeam mergând ca un înlemnit de spaimă.

Într-o zi, am mers după el la biserică şi am căzut la picioarele lui, rugându-l să-mi spună de ce merge aşa de aplecat şi înspăimântat. Şi el, fiindcă îmi spunea totul, mi-a răspuns:

"O, fiule, sufletul mi-i cuprins de mare spaimă! Mă gândesc, cu mintea mea desigur, cât este cu puțintă, la Făcătorul şi Dumnezeul nostru, şi mă văd pe mine însumi ca pe o făptură dezgustătoare ce se târăşte pe pământ. Deoarece, cu cât omul se apropie de Făcătorul său, cu atât se vede mai afundat în păcat şi stricăciune. De aceea şi Isaia, când a văzut pe Domnul şezând pe tron între serafimi, a strigat cu spaimă şi cu cutremur:

Vai, ticălosul de mine, în ce stare mă aflu; că om fiind şi având buze spurcate şi sălăşuindu-mă în mijlocul poporului, cu ochii mei am văzut pe Domnul Savaot! Pentru că, fiule, aşa de mare şi înfricoşat este Dumnezeul nostru, încât nici cerul, nici pământul, nici veacurile veacurilor nu-L pot cuprinde. Şi numai gândul la El îți produce spaimă şi cutremur".

CONVORBIRE CU UN DIAVOL

Odată, Cuviosul Nifon mergea pe drum. Puțin mai înaintea lui era un călător, care era temător de Dumnezeu. Atunci Nifon vede un diavol negru zburând în jurul acelui om şi semănându-i gânduri murdare. Acela însă, avea mintea luminată şi nu primea gândurile orbeşte, fără cercetare. De aceea, adeseori se întorcea şi scuipa pe diavol, ocărându-l.

Sfântul, văzând ca diavolul necăjeşte pe om, i-a aruncat o privire mânioasă, zicându-i:

- Încetează odată, salbaticule şi stricatule, de a mai tulbura făptura lui Dumnezeu! Ce câştig ai tu, ticălosule, dacă pierzi, ceea ce să nu fie, sufletul lui?

- Îți voi spune îndată, i-a răspuns diavolul: Desigur, n-am nici un folos, dar, chiar fără să vreau sunt silit să-i dau razboi. Vezi, avem şi noi şefi peste capetele noastre, care ne dau porunci şi ne controlează ca nu cumva să slăbim a războ neamul creştinesc. Şi vai de diavolul pe care mai marii noştri îl găsesc lenevindu-se de la razboi. Îl bat şi îl chinuiesc teribil.

- Ticălosule, i-a zis Sfantul, nu ştii că te aşteaptă focul pentru cumplitele tale păcate? De ce nu te ascunzi undeva într-o gaură şi să plângi pentru nesuferitul foc ce ți s-a pregătit?

Ruşinat, diavolul s-a făcut nevăzut. În acel moment trecea prin piață un monah cu chip îngeresc. Din gura lui, Cuviosul vedea ieşind fl ăcări care se înălțau până la cer. În urma lui mergea un înger ca un stâlp de foc şi, cu sabia ridicată, îi păzea sufletul şi trupul lui. Din când în când, îngerul se întorcea înapoi şi cu înfricoşată amenințare, izgonea diavolii care întindeau curse cuviosului monah.

- Cu adevărat, minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi, zise întru sine Nifon, văzând acea uimitoare privelişte. Dumnezeu dă îndrăzneală şi putere robilor Săi şi El Însuşi este "puterea poporului Său". Binecuvântat este Dumnezeu!

BOGATUL NEMILOSTIV ŞI PEDEAPSA LUI

Într-o sâmbătă seara, pe când Cuviosul Nifon se afla în biserică Sfântului Anastasie, vede deodată că apare în mijlocul poporului Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, însoțită de Sfinții Apostoli. Părea că cerceta să vadă cu ce virtuți se împodobeşte fiecare creştin. O vede că se bucura şi se veseleşte față de mulți, cunoscând că se străduiesc cu multă osteneală pentru mântuirea lor. Față de alții, însă, lacrima, şi dădea din cap cu mâhnire, văzându-i că nu se îngrijesc de sufletele lor. S-a oprit lângă unul dintre aceştia şi a ridicat mâinile către "Cel născut dintr-însa", rugându-se cu lacrimi pentru pocăința lui.

Nifon a fost adânc mişcat şi s-a minunat, cum Preacurata Născătoare de Dumnezeu nu părăseşte pe creştini nici zi, nici noapte, ci necontenit se străduieşte pentru drepți şi pentru păcătoşi, ca nici unul să nu piară.

La urmă, după ce a trecut pe la toți, Preacurata vede la uşa un dregator de la care mulțime de săraci cereau ajutor, dar el nu a dat nimănui nimic. Atunci, Preacurata Maica Domnului s-a apropiat de îngerul lui păzitor şi l-a întrebat:

- Spune-mi, Evtheel, are omul acesta mult aur în casa lui?

- Are, Stăpâna, pentru ca este iubitor de argint şi moare pentru un ban. Asupreşte fără milă pe bieții lui slujitori, îi omoară cu foamea şi, în acelaşi timp, îi sileşte să muncească din greu.

- Şi din ce pricină nu dă milostenie la săraci?

"Vine diavolul mereu, Preabuna mea Stăpâna, şi îi zice: "În curând ai să îmbătrâneşti, ai să te îmbolnăveşti şi ai să zaci în pat până la cea din urmă suflare. Nu da deci nimic, ca atunci o să-ți lipsească toate şi ai să zici: Cum de mi-am împărțit din averea mea la săraci? Însă, ai să te căieşti în zadar, căci va fi prea târziu atunci". Acestea i le spune, Doamna mea, mereu, necuratul şi înşelatorul diavol. Iar el crede tot ce-i spune şi rămâne împietrit şi nesimtitor față de nefericirea celorlalți.

- Aşa, a zis cu asprime Maica Domnului, atunci va patimi aşa cum crede!

Şi într-adevăr, dregatorul, care credea în înşelaciunea satanei că se va îmbolnăvi, a căzut în dureri îngrozitoare şi era de nevindecat. Astfel, şi-a cheltuit toată averea pe la doctori. Cu toate acestea starea sănătății lui, nu numai că nu s-a îmbunătățit, ci a mers tot mai rău şi s-a stins din viața ca fumul. A murit şi trupeşte şi sufleteşte. Astfel, s-au împlinit cu el cuvintele dumnezeieşti: Iată omul care nu şi-a pus nădejdea lui în Domnul; ci a nădăjduit în mulțimea bogăției lui şi s-a sprijinit în puterea mâinilor lui. De aceea şi noi – sfătuia pe ascultătorii săi Nifon - să luam aminte să nu fim batjocoriți de cel viclean. Şi mai ales, să nu fim nemilostivi şi neîndurați față de săraci, mai ales dacă suntem bogați. Ca să nu facem neîndurat pe Domnul Cel drept şi să nu ne păgubim şi trupul şi sufletul; căci vom pierde şi lumea aceasta şi Împărăția cerurilor.

NEGRII CU SUFLETE ALBE

Altă dată, mă aflam în chilia Cuviosului, am găsit prilejul să dezleg o nedumerire a mea în legătură cu oamenii de rasă neagră. Mă gândeam dacă este vreo legătură între suflet şi culoarea trupului lor. Nu cumva sunt lepădați de Dumnezeu? Deoarece, îmi închipuiam că nu există în neamul lor oameni care să se nevoiască şi să se mântuiască. Nu auzisem niciodată despre vreun negru care să fi plăcut lui Dumnezeu.

- Îți voi răspunde, mi-a zis Sfântul. Etiopenii, după neam, se trag din Sim. Şi din neamul lor sunt mulți pe care Dumnezeu i-a chemat în Împărăția Lui. Ba şi cu minuni au strălucit unii dintre ei. Îți voi povesti trei pilde:

"Demult, a trăit un astfel de negru, care era tâlhar. Era bărbat înalt la trup şi înfricoşat la vedere. Jefuia în părțile Panefului şi era aşa de grozav încât, când răcnea, mureai de frica. Dar într-o noapte a avut un vis

înfricoşat: se părea că se află într-o câmpie foarte întinsă, stând în mijlocul ei. La un moment dat, îşi întoarce privirea şi vede un râu de foc care curgea cu mare zgomot, mistuind în curgerea lui tot ce întâlnea.

S-a apropiat câțiva paşi să vadă. Deodată, au țâşnit patru flăcări care l-au apucat de par şi-l trăgeau vrând să-l arunce în răul de foc ca să-l mistuie. I s-a părut ca, atunci când îl trăgeau, un glas i-a zis: "Ticălosule, dacă te pocăieşti şi te faci monah, nu te mai aruncăm aici". S-a trezit înspăimântat. Îl cuprinsese groaza şi spaima de înfricoşata privelişte. Ce să însemneze aceasta? se întreba el. Şi fiindcă nu putea să-şi explice, s-a hotărât să meargă la un monah pustnic să-l întrebe ce este acest râu de foc pe care l-a visat.

S-a lăsat deci de tâlharie şi a apucat drumul care ducea la Panefo. Nu a mers mult şi a văzut o chilie pustnicească. S-a apropiat şi a bătut la uşă. Îndată i-a deschis un bătrân, zicându-i:

-Bine ai venit tinere! Cum de te-ai ostenit atâta? Nu cumva te-ai speriat de râul de foc şi de cele patru flăcări care te-au apucat ca să te arunce într-însul? Grozavă este, fiule, amenințarea râului de foc! Vrei să te izbăveşti de grozăvia lui? Pocăieşte-te de tâlhăriile tale cele rele şi te fă monah, şi atunci te vei mântui.

Tâlharul a ascultat uimit cuvintele pustnicului şi a căzut îndată la picioarele lui, rugându-l: "Fie-ți milă, părinte, de cel negru cu trupul şi cu sufletul! Miluieşte-mă pe mine ticălosul şi fă cu mine ceea ce îți porunceşte Dumnezeu!

Deci, a staruit să se roage cu lacrimi până când, acel sfânt bătrân, l-a tuns monah. După ce a învățat toate poruncile vieții monahiceşti, bătrânul l-a lăsat în chilia să şi, plecând, s-a afundat mai adânc în puştie, pentru a trăi la un loc cu fiarele.

Iar acel negru, atât de mult s-a nevoit şi a ajuns la aşa măsură a virtuții, încât, când se ruga, se vedea ca un stâlp de foc care lumina. Mii şi nenumărați diavoli se aruncau asupra lui, dar nu aveau nici o putere. Rugăciunea lui îi ardea şi îi nimicea cu totul. Înțelepciunea lui Dumnezeu îi luminase mintea. Scria cărți şi trimitea scrisori părinților schitului şi la mulți alții. Pe toți îi folosea, învățându-i înalta şi luminata învățătură a lui Hristos. Şi când a murit acest negru, sfintele lui moaste au izvorat mult mir, care, după adeverirea multora, vindeca pe demonizați şi pe toți bolnavii. Dar ajung acestea despre el.

Un alt negru, bătrân şi sărac, trăia vagabond într-un oraş. Gura lui necontenit şoptea ceva şi, de aceea, mulți ziceau ca este nebun. Odată s-a abătut mare seceta peste acele locuri. Pământul este ars, animalele mureau şi toată verdeața se îngălbenise. Locuitorii oraşului cu episcopul lor făceau necontenit slujbe şi privegheri, dar în zadar. În cele din urma episcopul vede într-o noapte, în vis, un înger cere îi zice:

-Dumnezeu îți porunceşte să iei pe toți clericii tăi şi să mergi la poarta cetății. Pe cine vei vedea acolo mai întâi venind dinspre sat spre oraş, pe acela să-l rogi mult până când îl vei convinge să se roage lui Dumnezeu pentru voi ca să va trimită ploaie.

Zicând acestea, îngerul a dispărut. A doua zi dis-de-dimineața, după slujba Utreniei, episcopul a mers cu clerul său la poarta pe care i-a indicat-o îngerul. N-a trecut mult timp şi au văzut venind spre oraş un negru foarte bătrân, care ducea în spate o sarcină de lemne.

-Bătrânule, l-a rugat îndată episcopul, roaga-te Milostivului Dumnezeu, să se milostivească şi să trimită puțină ploaie peste acest pământ uscat!

Fără să mai aştepte alt cuvânt, bătrânul negru a ridicat mâinile şi s-a rugat. Şi, numaidecât, a început să tune şi să fulgere cu putere; s-a pornit vânt, s-au adunat nori pe cer şi a început să plouă cu găleata. Toate acestea s-au petrecut cât ai clipi din ochi, numai cu rugăciunea acelui negru. Aşa de tare a plouat, încât erau în primejdie şi casele să se înece de atâta ploaie. Atunci, episcopul a rugat iarăşi pe bătrân să se roage pentru oprirea ploii. Şi, acela şi-a ridicat a doua oară mâinile spre cer şi potopul s-a oprit. Când toate s-au linistit, episcopul a rugat pe bătrân să-i spună cine este şi cum trăieşte, de are aşa de mare îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu; iar bătrânul, a răspuns cu smerenie:

- Mă vezi că sunt un biet negru şi cauți la mine virtute?

- Pentru numele Domnului a stăruit episcopul, spune-mi tot adevărul, pentru slava lui Dumnezeu.

- Nu am făcut, preasfinte, nimic bun. Iată, de când m-am făcut creştin, n-am mâncat, în dar, pâine de la om. În fiecare zi merg la pădure şi adun o mică sarcină de lemne. O iau în spate şi, mergând la oraş, o vând. Din ceea ce câştig păstrez câțiva bănuți, cât îmi trebuie pentru hrana zilei, iar restul îl dau fraților mei, săracilor. Când ninge şi nu pot merge la munte, aştept până se face iarăşi vreme buna. Atunci, după obicei, merg la pădure, adun mica mea sarcina de lemne ca s-o vând şi să mă bucur, ca întotdeauna, cu săracii mei. Apoi, bătrânul şi-a luat sarcina de lemne în spate, s-a închinat episcopului şi clerului şi s-a dus în oraş să le vândă.

Dar, să mă opresc şi cu aceasta. Să-ți povestesc acum, fiule, viața unuia, ca să te încredințezi, că pe toți oamenii i-a chemat Dumnezeu în Împărăția Sa.

Când trăia iubitorul de Hristos, împăratul Constantin, am vizitat ținutul de lângă mare unde se afla o chinovie. Cum vorbeam cu frații despre lucruri duhovniceşti, a venit vorba despre negri, că, pe foarte mulți dintre ei i-a proslăvit Dumnezeu. Atunci, un frate cu numele Hariside, mi-a zis:

“Eu am cunoscut un negru care a fost mare ascet. Şi, fiindcă toți doreau să afle despre nevoințele sale aspre, Hariside a început aşa: mă găseam şi lucram la o vie a obştii noastre. Într-o zi, văd un negru şezând lângă un butuc de viță. Avea lângă el un vas plin cu apa şi puține ierburi sălbatice pe care le mânca. L-am observat mai multe zile, mereu, şi m-am minunat de viața lui aspră; pentru că într-o lună de zile nu a schimbat apa din vas deşi, se stricase şi se împuțise. De mai multe ori l-am rugat să mă lase să-i schimb apa şi să-i aduc puțină pâine, dar nu a fost cu puțintă. Stătea mereu în acelaşi loc în tăcere şi toată noaptea cânta şi se ruga. În timpul verii, când se încălzea foarte tare, mergea la malul mării, stătea pe o piatră şi-l ardea soarele toată ziua. Când mergea cineva să-l vadă, el o făcea pe nebunul şi zicea: “Da, da, ştiu că ai venit să mă omori, dar te vede Dumnezeu de sus“ şi arăta cu degetul spre cer.

Acestea sunt, fiule isprăvile negrilor, a spus Nifon terminând cuvântul. De aceea, să nu socoteşti că ei sunt lepădați de Dumnezeu, ci precum via face struguri şi albi şi negrii, tot aşa şi Dumnezeu a creat pe oameni, unii albi, alții negri, alții galbeni. Asemenea aş zice, că şi pământul este de multe feluri. Acestea i le-a spus robul lui Dumnezeu şi s-a ridicat la rugăciune. Şi-a întins mâinile spre cer şi a început să se roage.

RUGĂCIUNE PENTRU SFÂRŞITUL VIEȚII

“Doamne, Dumnezeul Puterilor, Cel mare şi înfricoşat, cel bogat şi prea bun, cel prea milostiv şi îndurat, pleacă-Te şi mă auzi pe mine învechitul şi păcătosul. Tu, Care ai mântuit pe Iona din pântecele chitului şi pe Daniil din gurile leilor, mântuieşte-mă şi pe mine în ceasul morții de întunericul cel adânc al tuturor răutăților. Să nu îngădui diavolului să vină la patul morții robului Tău. Să nu vadă, Doamne, sufletul meu întunericul diavolilor, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie, nici la ieşirea sufletului, nici când se urcă el în văzduh.

Să nu batjocorească, blestematul balaur, ticălosul meu suflet, când va ieşi din acest ticălos trup. Să nu-l răpească, Domnul meu, Hristosul meu, Iisusul meu, Dumnezeul meu, Lumina mea, să nu-l rapească duhul cel întinat şi împuțit şi să-l târască în prăpastia pierzării. Să nu vadă ochii mei, Stăpâne şi Dumnezeule al cerului şi al pământului, urâtul şi întunecatul lui chip.

Ci, în ceasul sfârşitului meu, Împarate al meu, Preasfinte, Întreit Sfinte şi Preaslăvite, trimite-mi milă Ta şi adevărul Tău. Trimite, Dumnezeul meu, în acea zi la robul Tău, pe Arhistrategul Mihail; trimite-mi pe Gavriil, pe Uriil, pe Rafail, pe marii şi străluciții voievozi cu preacuratele şi prea fericitele lor ostiri, ca să zdrobească pe nesăturatul

balaur al iadului, care scrâşneşte cu dinții, poftind să răpească şi să înghită pe cel ce trăieşte în evlavie. Afundă-l, Dumnezeul meu, în ceasul sfârşitului meu, cu toată întinata lui oştire în adânc, în tartar, în întuneric şi în scrâşnirea dinților.

Trimite, Doamne Iisuse Hristoase, fericirea mea, învierea mea, trimite în ceasul acela pe Iubitorul de oameni şi Milostivul Dumnezeu, Duhul Adevărului, să ia duhul meu în negrăită dulceață şi în sfințenia Lui cea veşnică. Trimite-L să mă întărească cu sabia ce va merge înainte şi va nimici pe viclenii stăpânitori ai întunericului, pe necurații diavoli. Pentru ca să cadă în foc, în întuneric, în haos, în iad, această urâciune a fărădelegii şi eu să pot trece, fără durere, vămile văzduhului şi să ajung la Tine, Lumina cea în trei străluciri.

Să cad la milostivirea Ta, să sărut preacuratele Tale picioare, să mă umplu de dumnezeire, de Duhul Tău cel Sfânt şi să mărturisesc nemasurata minune pe care ai săvârşit-o pentru mine: cum m-ai adus la pocăință, cum m-ai învățat şi cum, din adâncurile pământului iarăşi m-ai scos. Pe toate le voi spune înaintea sfinților îngeri, cuprins de strălucirea dulcții şi de fericirea dumnezeieştii bucurii şi-Ți voi cânta atunci marea cântare a cântarilor, răpit de negrăită mireasmă a harului şi a dumnezeieştii Tale frumuseți.

Auzi-mă, Dumnezeul meu, deşi în fiecare zi fac fărădelegi înaintea ochilor Tăi; auzi-mă, Împăratul meu, Mântuitorul meu, şi mă învredniceşte să intru în slava Ta, precum Te rog ziua şi noaptea şi cer de la măreția Ta cea fără de moarte şi dătătoare de viața. Cu căldură Te rog iarăşi şi mereu, Doamne Iisuse Hristoase, trimite în ceasul sfârşitului meu pe Prealuminata Fecioară, pe Biserica cea prea curată, pe păzitoarea cea sfântă a bogății Tale, să mă întărească, Hristoase al meu.

Trimite-mi în ceasul acela pe Sfântul Înaintemergatorul şi Botezatorul Ioan, steaua cea luminoasă, pe Apostoli, pe prooroci şi pe mucenici, pe mărturisitori şi pe evanghelişti, pe cuvioşi şi pe drepți, ca să slăvească făptura Ta. Da, Nemuritorule Doamne, ascultă-mă pe mine păcătosul şi mă învredniceşte să dobândesc slava Ta cea negrăită, veşnică şi întreită.

Ci, Doamne dă odihnă şi la tot robul Tău în ceasul sfârşitului lui şi ascultă această rugăciune spre ruşinea necuraților demoni. Pierde-i, Stăpâne, cu mâna Ta cea atotputernică; pierde-i, Atotputernice, cu sabia Ta, arde-i, Atotputernice, Preaînalte, şi înfricoşate, cu trasnetul mistuitor al puterii Tale. Să fie Doamne această rugăciune pentru toți cei care se află în ceasul sfârşitului, răcorire şi odihnă, somn şi linişte, mireasmă şi bucurie, întărire şi scăpare, sprijin şi ajutor. Da, Doamne al părinților celor sfinți, care bine au plăcut ție din adâncurile veacurilor şi până astăzi, nu trece cu vederea cererea mea, Sfinte; nu te întoarce de la rugăciunea mea Milostive,

ci, fă această rugăciune a mea sabie cu două ascuțişuri, dumnezeiască, cerească, ucigatoare pentru demoni, cu urgie împotriva duhurilor răutății, dar plină de bunătate, de iertare, de milostivire şi bunăvoință, pentru ca această rugăciune să covârşească mulțimea păcatelor celor ce se află în ceasul sfârşitului şi să le uşurezi povara lor, să le miluieşti, Sfinte sufletul lor şi să le sfinţeşti suişul lor spre Tine.

Încununează-i cu milostivirea Ta, scrie-i în cartea aleşilor Tăi, dăruieşte-le desfătarea raiului. Şterge nelegiuirile lor cu nemărginita bogăție a darului milostivirii Tale; iartă-i, miluieşte-le sufletul lor şi-i mântuieşte. Milostiveşte-Te, ajută, miluieşte, acoperă şi-i păzeşte după mare milă Ta. Arată-Ți, iubirea Ta de oameni; trimite-le înger de pace şi preacurata Ta dragoste; deschide-le brațele Tale cele pământeşti, înmiresmează-i cu nespusele Tale miresme, ca să fugă de la ei ruşinați urâții şi înşelătorii diavoli. Fă-i cenuşă în focul gheenei pe cei ce îndrăznesc să chinuie şi să înspăimânte bietul suflet.

Să se împlinească aceasta ori de câte ori se va auzi săraca mea rugăciune. Da, Stăpâne Iisuse Hristoase, Lumina lumii, auzi-mă ca un Preabun şi dă har şi milă acestei rugăciuni. Fii, Tu Însuți ajutor, acoperământ şi mântuire celui ce va chema numele înnoroiatului Nifon. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă Iubitorule de oameni Sfinte şi dăruieşte-mi cererea care cheamă Preaputernic numele TĂu. Amin“.

Când a terminat această rugăciune, deodată a strălucit în jur o minunată lumina. şi în mijlocul luminii s-a arătat Iisus Hristos, umplându-i inima de bucurie, pentru că l-a sărutat cu dumnezeiască sărutare de trei ori, în timp ce Cuviosul, la fiecare sărutare, zicea plin de bucurie: Amin, Amin, Amin.

Atunci i-a vorbit Domnul:

“Bine, slugă bună şi credincioasă, am auzit rugăciunea Ta şi-ți voi da din belsug tot ceea ce ai cerut pentru mântuirea creştinilor. Celui ce va pomeni numele Tău în rugăciunea sa, acasă sau în biserică, îi voi sta în ajutor în toate primejdiile şi necazurile şi îndeosebi în clipele cele din urma ale vieții sale. Pe cei ce mă vor slăvi pentru numele Tău, îi voi milui cu îmbelşugare şi, pe cei ce mă vor chema prin tine, îi voi întări, le voi da putere, voi zdrobi sub picioarele lor, cu dumnezeiasca Mea putere, toată împotrivirea diavolească. Iar când va sosi ceasul ca şi tu să părăseşti aceasta viața, Eu Însumi voi veni la tine cu sfintele oştiri cereşti. Cu mânile Mele voi lua sufletul Tău şi te voi odihni cu pace, în sânurile lui Avraam“.

Cu aceste cuvinte, Domnul l-a sfintit, îmiresmând toate simțurile lui cu preacuratul şi preasfântul Său Har. Plin de bucurie şi de veselie, Nifon a început a slăvi pe Dumnezeu, zicând:

“Iisuse Cel Preadulce şi frumos, ai venit la smerită Ta făptură, Viața, bucuria şi mireasma preacuraților îngeri, ai venit să bucuri pe

netrebnicul Tău rob. Bine ai venit, Cela ce toate le plineşti! Cel ce eşti mai presus decât toată bucuria. Binecuvântat şi preamărit este Cel ce vine! Pomeneşte-mă întru slava Ta, în raiul cel preafrumos, pomeneşte-mă în cer, în cântările îngerilor, pomeneşte-mă; o, Tu, Cel binecuvântat de heruvimi şi de serafimi, mare şi prealuminat, Preasfântă strălucire şi desăvârşită pecete a Tatalui, pomeneşte-mă. O, nesfârşit ocean al iubirii celei fără de moarte, câtă vreme voi mai sufla să mă miluieşti. Doamne Iisuse Hristoase, să nu te depărtezi de la mine, acoperă-mă şi-mi arata calea care duce la veşnicieie".

Când Sfântul Nifon a încetat această cântare de lauda, Domnul l-a privit cu dumnezeiasca dragoste şi l-a binecuvântat:

"Pace ție, Nifone, fiul Meu. Şi S-a înălțat la ceruri".

După ce şi-a terminat rugăciunea, Cuviosul a ieşit să vină la mine. Era plin de o dulce bunătate şi chipul lui strălucea. În jurul lui se revărsa mireasmă Duhului Sfant, încât am crezut ca mă aflu în Rai.

Aceasta mare şi minunată rugăciune m-am străduit să o scriu cu multă grija, precum a spus-o Cuviosul, pentru ca toți păcătoşii să aibă mângâiere şi uşurare când li se va citi la ieşirea sufletului. El însuşi mi-a spus că rugăciunile sfinților sunt de mare ajutor la vreme de primejdie, întristare şi nevoie, dacă sunt rostite cu credință neîndoită. Deoarece, sunt pline de Duhul Sfânt, de cunoştință, de pricepere şi înțelepciunea lui Dumnezeu.

IARĂŞI MILOSTENIA

Odată, cum mergeam cu Sfântul Nifon prin piața oraşului, văd la dreapta mea pe un om care aştepta ceva. Veneau după el mulți săraci cerându-i ajutor. Iar el; facându-se că-i alungă, le punea repede în mână milostenia sa. Aşa se ascundea de oameni. Cum l-am observat, l-am tras de mână pe Cuviosul şi i-am spus despre virtutea acestui om. Iar el, mi-a zis:

Este mare înaintea lui Dumnezeu. Îl cunosc, pentru că de mai multe ori m-am întâlnit cu el. Apoi, după câteva zile iarăşi l-am întrebat despre această virtute şi el mi-a povestit aceasta străină minune:

Eram copil, cam de 12 ani, mi-a zis el şi m-am dus la biserică Sfântului Apostol Toma, să mă rog. Aici am găsit un preot învățând poporul şi, între altele, a vorbit şi despre milostenie. Zicea că cel ce dă milostenie la săraci este ca şi cum ar pune în mâna Domnului ceea ce dăruieşte. Când am auzit acest cuvânt m-am mirat şi am judecat pe omul lui Dumnezeu, zicând că este mincinos. Pentru că, gândeam, de vreme ce Domnul este în ceruri de-a dreapta Tatalui, cum poate să fie pe pământ ca să ia ceea ce dăm la săraci.

Deci, pe când mergeam şi mă gândeam la cele auzite, văd din întâmplare un sarac zdrențăros care avea deasupra capului lui, o, minune, chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Şi cum mergea saracul, s-a întâlnit cu un om milostiv, care i-a dat o bucată de pâine. Dar când acel iubitor de săraci a întins mâna să către cersetor, a întins şi Domnul din icoană mâna Sa, a luat pâinea şi a mulțumit, apoi a dat-o săracului. Însă nici acesta, nici cel milostiv nu au văzut nimic. M-am minunat şi am crezut. De aici ştiu că cel ce dăruieşte fraților celor nevoiaşi, pune darul său cu adevărat în mâinile lui Hristos. Această icoană a lui Hristos o văd deasupra tuturor săracilor şi de aceea mă străduiesc să fac cât pot milostenie, care atât de mult îi place Domnului.

LA MĂNĂSTIRI

Odată, Cuviosul s-a hotărât să meargă să se închine la cinstita biserică a Marelui Mucenic Foca. Voia să vadă şi pe monahii acelei mănăstiri şi să se învrednicească de rugăciunile lor. M-a luat şi pe mine; am coborât la țărm şi ne-am urcat într-o corabie care mergea în acea parte. Corăbierii însă, imediat au început să cânte şi să vorbeasca între ei lucruri urâte. Eu mă şimteam foarte indispus, dar Cuviosul se aşezase de-a dreapta corabierilor şi zâmbea bucuros. În toată călătoria nu a vorbit deloc, nici nu l-am văzut rugându-se ca de obicei, ci numai mişca buzele şi zâmbea.

Când corăbierii au pus masa, ne-au chemat şi pe noi să mâncăm cu ei, iar Cuviosul, nevoind să-şi arate nevoința sa, a mâncat şi a băut ceea ce i-au dat. De astfel, aşa obişnuia peste tot să mănânce tot ce i se punea înainte, precum spune Fericitul Apostol Pavel. Când, însă, se afla singur în chilia sa, avea rânduială deosebită. Mai pe urma, l-am întrebat ce văzuse pe mare de zâmbea aşa bucuros, deşi corăbierii cântau cântece urâte.

"Spune-mi, a răspuns, cum să nu mă bucur şi să nu mă veselesc, de vreme ce, de când am intrat în corabie, Domnul nu S-a depărtat deloc de lângă noi? Necontenit L-am văzut călătorind împreună cu noi. Am ajuns la biserică Sfântului Foca şi ne-am închinat, apoi am vizitat câteva mănăstiri. Ne-am bucurat de bisericile văzute şi de rugăciunile cuvioşilor părinți. Apoi ne-am întors în oraşul nostru.

Trebuie să mai spun ca în Constantinopol nimeni nu-l cinstea ca sfânt. Aşa se ruga şi el, să-l socotească oamenii ca pe un nimic. Şi Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea. Cei mai mulți, nu numai că nu-l socoteau sfânt, ci şi râdeau de el în chip necuviincios. El, însă, nu se supăra, ci, se ruga pentru ei, zicând:

"Doamne miluieşte pe cei ce mă batjocoresc şi mă ocărăsc. Tu ştii ca vicleanul diavol îi îndeamnă la rău, pentru ca să mă facă şi pe mine să

supăr necontenit preasfânt numele Tău. Rogu-Te, Atotputernice Dumnezeule şi Doamne al milei, iartă şi binecuvântează pe cei ce mă disprețuiesc. Fa-i pe ei duhovniceşti, sfinți mari, dă-le lor bunătate şi blândețe, dăruieşte-le pace, luminează-i şi-i învredniceşte să se bucure de slava Ta cea veşnică, Iubitorule de oameni".

Aceste rugăciuni îl bucurau şi-l veseleau. Fața lui înflorea ca trandafirul şi adesea zicea:

"Cel ce fuge de dispretul, batjocură şi ura oamenilor, nu trăieşte în duhul lui Dumnezeu, nici nu va moşteni Împărăția cerurilor. Să ştie bine acest lucru cel ce voieşte să se mântuiască. Să nu fugim din locul unde oamenii ne nesocotesc şi ne disprețuiesc, ci, să stăm cu răbdare şi Dumnezeu ne va da negrăită slavă. Dimpotrivă, să fugim de locul unde întâlnim laudă şi cinste. Numai aşa ne vom putea mântui şi câştiga Raiul. Ocara este tot aşa de trebuitoare, robilor lui Dumnezeu, precum Evanghelia este necesară Bisericii. Nu ne foloseşte să fim slăviți de oameni".

VEDENIE DESPRE ÎNFRICOŞATA JUDECATĂ

Într-o seara, după ce şi-a terminat obisnuita rugăciune de noapte, Cuviosul s-a întins să doarma pe patul de pietre ca întotdeauna. Era miezul nopții şi el încă veghea, privind cerul înstelat şi luna. Singur îşi socotea păcatele sale şi se tânguia cu mintea, gândindu-se la înfricoşatul ceas al judecații.

Deodată, vede că se trage taria cerului ca o perdea şi apare Domnul nostru Iisus Hristos într-o slavă negrăită. În jurul lui, în văzduh, stăteau toate oştile cereşti; îngeri, heruvimi şi serafimi, erau în minunate şi înfricoşate cete, rânduite fiecare după felul, frumusețea şi strălucirea lor. Domnul S-a adresat conducătorului unei cete şi acela s-a apropiat luminos, cu teamă şi respect.

„Mihaile, mai marele Aşezământului, pregăteşte cu ceata ta, tronul de foc al slavei Mele şi mergi în valea lui Iosafat. Acolo să-l aşezi ca prim semn al venirii Mele. Pentru că s-a împlinit ceasul când fiecare va lua plată după faptele sale. Grăbeşte-te, că a sosit ceasul! Voi judeca pe cei ce s-au închinat la idoli şi s-au lepădat de Mine, Făcătorul lor. Pe cei ce s-au închinat la pietre şi la lemne, pe care le-am dat spre trebuințele lor. Pe toți îi voi sfărâma ca pe „vasele olarului". Tot aşa şi pe duşmanii Mei, pe ereticii care au îndrăznit să coboare pe Duhul Mângâietor în rândul făpturilor. Vai de ei, ce foc îi aşteaptă!

Acum mă voi arăta şi iudeilor, care M-au răstignit şi n-au crezut în dumnezeirea Mea. Mi S-a dat toată stăpânirea şi puterea şi sunt Judecător drept. Atunci când eram pe Cruce, ziceau: *„Hoo! Tu Cel ce dărâmi*

Biserica… mântuieşte-Te pe sine-Ți…” Acum a Mea este răzbunarea, le voi răsplăti! Voi judeca, voi cerceta, voi pedepsi aspru neamul jidovesc, cel stricat şi viclean, pentru că nu s-a pocăit. Le-am dat vreme de pocăința, dar au nesocotit-o; vor lua acum răzbunare.

Le voi răsplăti şi sodomiților, care au spurcat pământul şi văzduhul cu nelegiuirea lor. I-am ars atunci şi iarăşi îi voi arde, pentru că au urât plăcerea Duhului Sfant şi au iubit plăcerea diavolului. Voi pedepsi pe toți desfrânatii, neruşinații şi întunecații care se aseamănă cu armăsarii. Nu s-au îndestulat cu căsnicia lor legiuită, ci s-au bălăcit în fărădelege şi satana i-a aruncat în prapastia de foc. Nu au auzit că înfricoşat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu? Nu s-au temut că voi vărsa peste ei mânia Mea; i-am chemat la pocăința, dar nu s-au pocăit.

Voi judeca pe toți tâlharii care au făcut noian de rele, precum şi pe ucigaşi şi pe toți care au făcut mulțime de păcate. Eu le-am dat timp să se pocăiască, dar ei n-au luat în seamă. Unde sunt faptele lor cele bune? Le-am dat pilda şi icoana pe fiul cel desfrânat şi pe mulți alții, să nu se deznădăjduiască de păcatele lor. Ei însă, au disprețuit poruncile Mele şi s-au lepădat de Mine. S-au îndepărtat de Mine şi au iubit stricăciunea; pe Mine M-au nesocotit şi s-au făcut robi păcatului. Să meargă, deci, în focul pe care ei singuri şi l-au aprins.

Dar, şi pe cei care au murit, ținând minte răul, îi voi trimite într-o înfricoşată muncă. Pentru că n-au dorit pacea Mea, ci au fost mânioşi, răutăcioşi şi răzbunători. Pe lacomi, pe cei ce au luat dobândă şi pe toți iubitorii de argint, care este închinare la idoli, îi voi nimici şi distruge cu toată mânia Mea, pentru că şi-au pus nădejdea în bani şi pe Mine M-au nesocotit, ca şi cum nu M-aş îngriji de ei. Pe acei mincinoşi creştini care au învățat că nu este învierea morților şi că există metempsihoză (reîncarnarea sufletelor) acum, aici pe pământ, îi voi topi pe toți în gheena ca ceara; atunci se vor convinge de învierea morților. Magii, vrăjitorii şi toți care se ocupă cu magia vor fi zdrobiți.

Vai şi de cei care au petrecut cu chitare şi instrumente; au cântat, s-au îmbătat, au jucat, au vorbit necurații şi s-au dedat la rele! I-am chemat şi nu M-au ascultat, ci M-au luat în râs. Acum viermele le va roade inima. Le-am dat la toți milă şi pocăința, dar nici unul nu a luat aminte. Voi inchide în întuneric şi pe cei ce au nesocotit Sfintele Scripturi, pe care le-a scris Duhul Meu prin mijlocirea sfinților. Voi judeca şi pe cei ce se ocupa cu superstițiile şi se încred în cuțite, găleti, furci şi altele asemenea. Atunci vor înțelege, ca trebuia să nădăjduiască în Dumnezeu şi nu în creaturile Lui. Se vor tulbura şi împotrivi atunci, dar nu vor avea nici o putere deoarece,” a Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti”.

Voi pedepsi pe împărații şi pe conducătorii care M-au amărât necontenit cu nedreptățile lor. Au judecat nedrept şi cu mândrie,

disprețuind pe oameni. Şi aceştia vor plăti. Dreapta Mea putere nu primeşte mita. Îi voi pedepsi după fărădelegile lor. Atunci vor înțelege că sunt mai înfricoşat decât toți împărații pământului. Vai de ei, ce iad îi aşteaptă pentru că au fost cruzi şi au vărsat sânge nevinovat, sângele copiilor şi al soțiilor lor. Ce ce urgie voi pedepsi pe acei slujitori care n-au fost păstori adevărați ai Bisericii; care Mi-au părăginit via Mea şi Mi-au risipit oile! Că au păstorit aur şi argint şi au căutat preoția pentru interes. Ce pedeapsă vor lua! Ce tânguire! Voi vărsa peste ei toată mânia Mea şi urgia, şi-i voi zdrobi. S-au străduit să câştige oi şi boi care pier, iar de turma mea cea cuvântătoare nu s-au îngrijit. Voi pedepsi cu toiag fărădelegile lor şi cu bici nedreptățile lor. Dar şi preoții care glumesc, râd şi se ceartă în biserică, îi voi arunca în foc şi în tartar!

Am venit şi vin. Cine poate să-mi stea împotrivă? Dar vai şi amar de cel păcătos care va cădea în mâna Mea! Pentru că fiecare se va înfățişa înaintea Mea „gol şi descoperit”. Cum va îndrăzni atunci să se arate neruşinarea păcătoşilor? Cum vor privi fața Mea? Unde-şi vor ascunde ruşinea? Se vor umplea de ruşine înaintea Mea şi a preacuratelor puteri cereşti.

Voi judeca şi pe monahii care şi-au neglijat canonul şi au nesocotit făgăduintele pe care le-au făcut înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor şi a oamenilor. Una au făgăduit şi alta au făcut. Din înălțimea norilor îi voi arunca în prapastia iadului. Nu le-a fost de-ajuns pieirea lor, ci au produs şi altora sminteală ucigătoare. Mai bine le-ar fi fost să nu se fi lepădat de lume, decât să se lepede şi să trăiască rău, în desfrânare.” A Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti tuturor celor ce nu au voit să se pocăiască. Îi voi judeca pe toți ca un Judecator drept…”

Cuvintele acestea pe care Domnul le-a rostit cu glas de tunet către Arhanghelul Mihail au umplut de spaimă nenumaratele puteri îngeresti.

Apoi a poruncit să-i aducă cele sapte veacuri de la facerea lumii. Mihail a primit poruncă să îndeplinească şi acest lucru. De aceea a mers degrabă la casa testamentului şi le-a adus. Erau ca nişte cărți mari, pe care le-a pus în fața Judecatorului. Apoi a stat de o parte privind cu respect, cum răsfoieşte Domnul istoria veacurilor. şi a luat primul veac, l-a deschis şi a zis: „Aici scrie, în primul rând: Tatal, Fiul şi Duhul Sfânt, un Dumnezeu în trei fețe. Din Tatal S-a născut Fiul şi Făcătorul veacurilor, deoarece cu Cuvântul Tatalui, prin Fiul, s-au făcut veacurile, s-au creat netrupeştile puteri, s-au întărit cerurile, pământul, adâncurile, marea, râurile şi toate cele ce sunt într-însele”.

Apoi, după ce a citit puțin mai jos, a zis: „Chip al Nevăzutului Dumnezeu este primul om, Adam, cu femeia lui, Eva. Atotputernicul Dumnezeu şi Făcătorul tuturor celor văzute şi celor nevăzute, a dat lui Adam o porunca. Aceasta este legea care trebuia ținută cu toată puterea şi

scumpătatea, spre cinstea Făcătorului său şi ca să nu uite că Dumnezeu se află deasupra lui."

După puțin, a citit mai departe: „Nelegiuirea în care a căzut chipul lui Dumnezeu prin înşelăciune sau mai bine zis din neatenție şi din neglijență. A căzut omul şi, a fost izgonit din rai, cu dreaptă judecată şi hotărâre a lui Dumnezeu. Nu putea să stea în acele bunătăți începătorul nelegiuirii!" Mai jos a citit: „Cain s-a aruncat asupra lui Abel şi l-a omorât, după voia diavolului. Se cade să ardă în focul gheenei, pentru că nu s-a pocăit. Iar Abel va trai în veşnicie".

În acelaşi chip a răsfoit cele sapte cărți ale veacurilor. În sfarsit, a luat a şaptea carte şi a citit: „Începutul veacului al 7-lea înseamnă sfârşitul veacurilor. Începe să se generalizeze răul, desfânarea, nemilostivirea. Oamenii veacului al 7-lea sunt răi, invidioşi mincinoşi, cu dragoste fățarnică, iubitori de stăpânire şi de argint, robiți de păcatele sodomiceşti şi de celelalte păcate."

A mers puțin mai departe, a citit ceva şi, îndată şi-a ridicat în sus privirea mâhnită; a sprijinit o mână pe genunchi şi cu celaltă şi-a acoperit fața şi ochii şi a stat aşa cugetând în sine multă vreme, apoi a şoptit: „Într-adevăr, acest veac a întrecut cu nedreptatea şi cu răutatea pe toate celelalte".

A citit mai jos: „Păgânii cu idolii lor au fost nimiciți cu lemnul, cu sulița şi cu cuiele care au pironit trupul Meu, de viața purtătorul" A tăcut câteva clipe şi iarăşi S-a aplecat asupra cărții: „Doisprezece comandanți ai Marelui Împarat, albi ca lumina, au tulburat marea, au închis gurile fiarelor, au înecat balaurii cei gânditori, au luminat pe orbi, au săturat pe cei flămânzi şi au săracit pe cei bogati. Au pescuit multe suflete moarte, dându-le din nou viața. Mare este plata lor…" şi apoi, după puțin a adăugat: „Eu, Iubitorul de oameni, am ales şi mărturisitori, care au fost biruitori cu ajutorul Meu". Prietenia lor a a juns până la cer şi iubirea lor până la tronul Meu! Dorul lor până la inima Mea şi jertfa lor mă arde cu putere. Slava şi puterea Mea este cu ei!"

După ce a întors multe file, a şoptit cu un zâmbet de mulțumire: „Omul care a ținut cu cinste cârma celor şapte coline (Constantinopolul) şi a devenit împăratul lor a fost slujitorul dragostei Mele. I se cuvine Împărăția cerurilor pentru că a fost râvnitor şi următor Domnului Său".

Apoi, trecând peste multe file, a zis: „O, Preafrumoasă şi Preacinstită Mireasă! Câți vrăjmaşi s-au străduit să te murdărească. Dar nu M-ai trădat pe Mine, Mirele Tău! Nenumărate erezii te-au amenințat, dar piatra pe care ai fost zidită nu s-a mişcat, pentru că *„portile iadului nu au biruit-o"*.

Mai jos erau scrise toate păcatele oamenilor, pe care moartea le-a găsit neşterse prin pocăința. Şi erau aşa de multe, ca nisipul mării… Le-a

citit Domnul nemulțumit şi a dat din cap suspinând. Nenumărata mulțime a îngerilor stătea tremurând de frica dreptei mânii a Judecatorului.

Când Domnul a ajuns la jumătatea acestui veac, a zis: „Sfârşitul lui este plin de putoarea păcatului, de lucrurile omeneşti, care sunt toate mincinoase şi întinate: invidie, ură, minciună, hulă, duşmănie, chefuri, beții, desfânări, ucideri, avorturi, lăcomie, iubire de argint, ținere de minte a răului. Dar ajunge! Îl voi curma la jumătate! Să înceteze stăpânirea păcatului! Şi zicând aceste cuvinte pline de mânie, Domnul a dat Arhanghelului Mihail semnalul pentru judecată. Imediat, acela cu ceata lui au luat prea strălucitul şi negrăitul tron şi au plecat.

Era aşa de numeroasă ceata aceea încât pământul nu o încăpea. Şi fugind, strigau cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot! Plin este cerul şi pământul de slava Lui şi de acest înfricoşat strigat se cutremura cerul şi pământul. Sfânt, Sfânt, Sfânt, mare şi înfricoşat, minunat şi proslăvit este Domnul în vecii vecilor.

Apoi a pornit Gavriil, cu ceata lui cântând; a urmat al treilea mare Arhistrateg, Rafail cu ceata lui, înălțând cântarea: Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin.

În sfârşit, s-a pornit şi ceata a patra. Comandantul ei era alb şi luminos ca zăpada, cu privirea dulce. Şi fugind, cânta cu putere: Dumnezeu, Domnul dumnezeilor a vorbit şi a chemat pământul de la răsăritul soarelui până la apus. Din Sion măreția frumuseții Lui. Dumnezeu arătat vine, Dumnezeul nostru şi nu va tăcea. Foc înaintea Lui va merge şi în jurul Lui vifor mare! Şi continua restul psalmului. Iar comandanții îi răspundeau: Vine Dumnezeu să judece pământul, că Tu stăpâneşti peste toate neamurile. Conducătorul acelei oşti se numea Uriil. După puțin, au adus înaintea Domnului Prea Cinstita Lui Cruce, care strălucea ca un fulger înfricoşat şi revărsa o negrăită mireasmă. În urma lui veneau cu multă cinste cetele Stăpâniilor şi ale Puterilor. Privelişte era de o măreție uimitoare. Nenumăratele Puteri cântau cu o deosebită armonie. Unii ziceau cu multă teamă: Înalța-Te-voi Dumnezeul meu şi Împăratul meu şi voi binecuvânta Numele Tău în veci! Alții ziceau: Înălțati pe Domnul Dumnezeul nostru şi va închinați asternutului picioarelor Lui, ca Sfânt este. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

Apoi a dat dumnezeiască poruncă să vina iarăşi puternicul comandant Mihail, să stea lângă tronul Domnului. În acea clipa, a apărut un înger care ținea o trâmbiță. A luat-o Judecatorul în mana Sa, a trâmbițat de trei ori şi a zis trei cuvinte; apoi a dat-o lui Mihail. „Mergi la Golgota, unde Mi-am întins preacuratele mâini şi trâmbițează şi acolo de trei ori!”

Îndată ce a plecat Mihail, Domnul a chemat ceata Începătoriilor şi a zis, adresându-se comandantului ei: „Îți poruncesc să iei dumnezeiasca ta ceată şi să vă împrăştiați în toată lumea, ca să aduceți pe nori pe sfinți, de la

răsărit şi de la apus, de la miazănoapte şi de la miazăzi. Să-i aduceți pe toți ca să mă întâmpine, când va suna trâmbița.

După toate acestea, Dreptul Judecător a aruncat o privire spre pământ şi a văzut negură şi întuneric, jale şi vai şi multă tânguire, din înfricoşata tiranie a satanei. Turbează şi urla balaurul. A dărâmat totul şi le zdrobeşte ca pe iarba. Pentru că vede pe îngerii lui Dumnezeu că îi pregăteşte focul cel veşnic.

Dacă a văzut toate acestea, Judecătorul a chemat un înger de foc cu înfățişare aspra şi înfricoşată, fără milă; era conducătorul cetelor îngerilor, care supraveghează focul iadului şi i-a zis:

„Ia cu tine toiagul meu, care leagă şi zdrobeşte. Ia şi nenumărată mulțime de îngeri din ceata ta şi pe cei mai înfricoşați care execută pedepsele celor din iad. Să mergeți la marea cea gânditoare ca să găsiți urmele domnului întunericului. Apucă-l cu putere şi-l ține bine, lovindu-l fără milă cu toiagul, până când va preda ceata duhurilor celor rele. Leagă-i apoi tare pe toți cu puterea toiagului Meu, după porunca Mea şi, apoi aruncă-i în chinurile iadului cele mai groaznice şi fără milă".

Când toate au fost gata, s-a făcut semn Arhanghelului care ținea trâmbița, să trâmbițeze puternic. Imediat s-a făcut o tăcere de moarte ca şi cum s-ar fi liniştit toate.

La prima trâmbițare s-au alcătuit toate trupurile morților. La a doua, Duhul Domnului a pus sufletele în trupurile moarte. Spaimă şi cutremur a cuprins toate; cele cereşti şi cele pământeşti tremurau. Atunci a sunat a treia oară şi cea mai înfricoşată trâmbiță, care a zguduit toată lumea, când morții au înviat din morminte „într-o clipa". înfricoşată privelişte! Erau mai mulți decât nisipul marii. În acelaşi timp se coborau din ceruri ca o ploaie densă spre Tronul Judecății cetele îngereşti, zicând cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de frica şi de cutremur!

Tot pământul şi mulțimea nenumărată a cetelor îngereşti stăteau aşteptând. Tremurau plini de spaimă în fața înfricoşatei stăpâniri dumnezeieşti, care se cobora pe pământ. Şi pe când toți priveau în sus, au început cutremure, tunete şi fulgere în Valea Judecății şi în văzduh şi toți au fost cuprinşi de groază. Atunci tăria cerului s-a strâns ca o carte şi a apărut cinstita Cruce strălucind şi scânteind ca soarele. Îngeri o țineau înaintea Domnului nostru Iisus Hristos şi Judecătorul lumii, care venea. Apoi se auzea un imn, o cântare străină: Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului, Dumnezeu este Domnul, Judecător, Stăpânitor şi Domn al păcii.

Îndată ce s-a terminat această puternică slavoslovenie, a apărut Judecătorul pe nori, şezând pe tron de foc. Cu preacurata Lui strălucire învăpăia cerul şi pământul.

Atunci, din mulțimea morților care înviaseră, unii au început să strălucească ca soarele şi îndată au fost răpiți de nori în văzduh pentru întâmpinarea Domnului lor. Cei mai mulți, însă, au rămas jos. Nimeni nu i-a luat la cer. Se tânguiau cu amar că nu s-au învrednicit şi ei să fie răpiți de nori şi mâhnirea şi durerea umpleau de amărăciune sufletele lor. Au căzut toți în genunchi în fata Judecătorului şi apoi s-au ridicat.

Înfricoşatul Judecător se aşezase deja pe Tronul judecății şi în jurul Lui se adunaseră toate puterile cereşti cu frica şi cu cutremur. Cei ce fuseseră răpiți pe nori pentru întâmpinarea Lui, stăteau de-a dreapta; ceilalți se aflau de-a stânga Judecătorului. Cei mai mulți dintre aceştia erau iudei, conducători, Arhierei, preoți, împărați, mulțime de monahi şi de mireni. Stăteau ruşinați şi se jeleau de pierzarea lor. Fețele lor erau ticăloşite şi suspinau cu adâncă mâhnire. O tânguire de moarte s-a lăsat peste toți şi nici o mângâiere nu le venea de nicăieri.

Dar cei ce stăteau de-a dreapta Judecatorului erau veseli, luminoşi ca soarele, cinştiți, slăviți, albi ca lumina, parcă aprinşi de o dumnezeiască lumină. Ca să îndrăznesc s-o zic, semănau cu Domnul şi Dumnezeul lor.

Deodată, înfricoşatul Judecător şi-a aruncat privirea într-o parte şi în alta. S-a uitat de-a dreapta bucuros şi a zâmbit. Când însă, s-a întors spre stânga, s-a tulburat; s-a mâniat tare şi şi-a întors îndată fața. Atunci, cu glas puternic şi dumnezeiesc a zis celor de-a dreapta:

– Veniti, binecuvântații Părintelui Meu, de moşteniți Împărăția care a fost gătită voua de la întemeierea lumii. Căci am flămânzit şi Mi-ați dat să mănânc, am însetat şi Mi-ați dat să beau, străin am fost şi M-ați primit, gol şi M-ați îmbrăcat, bolnav şi M-ați cercetat, în temniță şi ați venit la Mine.

Atunci, aceia s-au mirat şi au întrebat:

– Doamne, când Te-am văzut flămând şi ți-am dat să mănânci, sau însetat şi Te-am adăpat? şi când Te-am văzut străin şi Te-am primit, sau gol şi Te-am îmbrăcat, şi când Te-am văzut bolnav şi în temniță?

Amin zic vouă, întrucât ați făcut unuia din aceşti frați ai Mei mai mici, Mie Mi-ați făcut.

Apoi S-a întors şi către cei „de-a stânga” şi le-a zis cu asprime:

– Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veşnic care este gătit diavolului şi slugilor lui. Căci am flămânzit şi nu Mi-ați dat să mănânc, am însetat şi nu Mi-ați dat să beau, străin am fost şi nu M-ați primit, gol şi nu M-ați îmbrăcat, bolnav şi în temniță şi nu M-ați cercetat.

– Doamne, i-au răspuns aceia, nedumeriți, când Te-am văzut bolnav şi în temniță şi nu ți-am slujit ție?

– Amin zic vouă, le-a răspuns Domnul, întrucât nu ați făcut aceasta unuia dintre aceşti mai mici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Pieriți din ochii Mei,

blestemați ai pământului! În tartar, în scrâşnirea dinților, acolo va fi plângere şi tânguire fără de sfârşit!

Cum a rostit Judecătorul această hotărâre, dinspre răsărit s-a pornit un uriaş râu de foc care curgea vijelios spre apus. Era lat ca o mare întinsă. Văzându-l, păcătoşii din stânga s-au îngrozit şi au început să tremure de spaimă în deznădejdea lor. Atunci, nemitarnicul Judecător a poruncit ca toți, drepți şi păcătoşi, să treacă prin răul cel arzător, pentru ca să fie încercați prin foc.

Au început cei din dreapta, care au trecut toți şi au ieşit ca aurul curat. Lucrurile lor nu au ars, ci s-au arăta, prin încercare, mai luminoase şi mai limpezi, iar ei s-au umplut de bucurie.

Apoi au început să treacă şi cei din stânga prin foc, ca să fie încercate şi lucrurile lor. Dar fiindcă erau păcătoşi, flăcările au început să-i ardă, ținându-i în mijlocul râului. Şi lucrurile lor au ars ca pleava, iar trupurile au rămas întregi, ca să ardă ani şi veacuri nesfârşite, împreună cu diavolii. Niciunul nu a reuşit să iasă din acel râu de foc. Pe toți i-a ținut focul, pentru că erau vrednici de osândă şi de pedeapsă.

După ce păcătoşii au fost predați iadului, înfricoşatul Judecător S-a ridicat de pe tron şi a pornit către dumnezeiescul palat, împreună cu toți Sfinții Săi. Îl înconjurau cu multă frică şi cutremur Puterile cereşti, cântând: Ridicați capetenii porțile voastre şi vă ridicați porțile cele veşnice şi va intra Împăratul slavei, Domnul şi Dumnezeul dumnezeilor, împreună cu toți Sfinții Lui, care se vor bucura de veşnică moştenire.

Alta ceata răspundea şi zicea:

„Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, cu cei pe care i-a învrednicit Harul Său să se numească fii ai lui Dumnezeu. Dumnezeu este Domnul, împreună cu fiii Noului Sion şi S-a arătat noua”. Şi Arhanghelii, care mergeau după Domnul, îl slavosloveau, cântând pe rând o cântare cerească: Veniți să ne bucurăm de Domnul şi să strigăm lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, să întâmpinăm fața Lui cu mărturisire şi în psalmi să-i cântam lui.

Iar alta ceata răspundea armonios: Dumnezeu mare este Domnul şi Împărat mare peste tot pământul. Că în mâna Lui sunt marginile pământului şi înălțimile munților ale Lui sunt. Acestea şi multe alte cântări armonioase cântau îngerii, încât toți care le auzeau se bucurau de o negrăită bucurie. Astfel cântând, au intrat Sfinții cu Domnul Iisus Hristos la ospățul cel ceresc din dumnezeiescul palat şi inimile lor săltau de bucurie. Şi îndată porțile palatului s-au închis.

Atunci, Împăratul ceresc a chemat pe mai marii îngerilor. Primii au venit Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil şi conducătorii cetelor. Au urmat apoi cei doisprezece luminători ai lumii, Apostolii. Lor le-a dat Domnul slavă strălucită şi douăsprezece tronuri ca de foc, ca să stea cu multă cinste lângă

învățătorul lor, Hristos. Chipul lor scânteia de o negrăită lumină veşnică şi hainele lor străluceau şi erau luminoase ca chihlimbarul; şi căpeteniile îngerilor îi cinsteau. Apoi li s-au dat şi douăsprezece coroane minunate, împodobite cu pietre de mult pret, care străluceau cu o lumina orbitoare şi îngeri slăviți le țineau deasupra capetelor lor.

Au venit apoi înaintea Domnului cei şaptezeci de Apostoli. De asemenea şi aceştia au primit cinste şi slavă, dar cununile celor doisprezece erau mai minunate.

Acum a venit rândul mucenicilor. Aceştia au primit cinstea şi slava marilor oşti îngereşti care s-au prăbuşit din cer împreună cu Lucifer. Adică, Mucenicii au devenit îngeri şi conducători ai cetelor îngereşti. Îndată li s-a adus o mulțime de coroane care au fost puse pe sfintele lor capuri. Cum străluceşte soarele, aşa străluceau şi coroanele. Astfel, Sfinții Mucenici, îndumnezeiți, se bucurau de o nespusă bucurie.

Apoi a intrat ceata sfântă a Ierarhilor, preoților, diaconilor şi a celorlalți clerici. Au fost încununați şi ei cu cununi veşnice, potrivit cu râvna, răbdarea şi lucrarea lor. Cunună de cunună se deosebea în slava ei, precum se deosebeşte stea de stea. Şi mulți preoți şi diaconi erau mai slăviți şi mai luminoşi decât mulți arhierei. Lor li s-a dat şi câte o biserică, pentru ca să aducă pe jertfelnicul cel înțelegător, Sfânta Jertfă şi slujbe bine plăcute lui Dumnezeu.

A intrat apoi cuvioasa ceată a monahilor. Chipul lor revărsa o tainică mireasmă şi scânteia ca soarele. Domnul i-a împodobit cu şase aripi şi prin puterea Sfântului Duh au devenit asemenea cu înfricoşații Heruvimi şi Serafimi şi au început să cânte cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui! Slava lor este mare, negrăită, şi cununile lor felurit împodobite şi luminoase; potrivit cu luptele şi cu sudorile lor, au primit şi cinstea.

A urmat apoi ceata proorocilor. Lor le-a dăruit Împăratul Cântarea Cântarilor, Psaltirea lui David, timpane şi hore, lumină nematerialnică, strălucitoare, negraită bucurie şi slavoslovia Duhului Sfânt. Atunci, Stăpânul dumnezeiescului ospăț le-a cerut să cânte ceva. Şi au cântat o cântare aşa de melodioasă, încât toți săltau de fericire. După ce sfinții au primit aceste daruri din Preacuratele mâini ale Mântuitorului, aşteptau acum pe acelea pe care ochiul nu le-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi le inima omului nu s-au suit.

A intrat apoi toată ceata oamenilor care s-au mântuit în lume: săraci şi domni, împărați şi supuşi, robi şi liberi. Au stat toți înaintea Domnului, Care a despărțit dintre ei pe cei milostivi şi curați şi le-a dat desfătarea Raiului din Eden, palate cereşti şi luminoase, cununi de mult pret, sfințenie şi bucurie, sceptruri şi tronuri şi îngeri ca să-i slujească.

Apoi au venit toți cei ce din dragoste pentru Hristos s-au făcut „săraci cu duhul”. Acum au fost slăviți foarte mult. Din însăşi mâna lui Hristos au primit cunună strălucită şi moştenirea împărăției cerurilor. Apoi „cei ce plâng păcatele lor” şi-au primit marea mângâiere a Sfintei Treimi. Pe urmă, „cei blânzi” şi fără răutate, care au moştenit cerescul pământ, unde se află dulceața şi mireasma Duhului Sfânt. Şi ei au fost cuprinşi de o negrăită bucurie şi plăcere, văzând că s-au învrednicit să moştenească pământul cel fericit; cununile lor ca de trandafiri, scânteiau.

Au urmat cei „flămânzi şi însetați de dreptate”. Lor le-a dat plata dreptății ca să se sature şi cu buna lor aşezare s-au bucurat, văzând că Împăratul Hristos este înălțat şi slăvit de îngeri.

Apoi au intrat „cei prigoniți pentru dreptate”. Lor le-a dăruit sfânta slavoslovie şi preaminunată viață. S-au aşezat pentru ei tronuri minunate, pe care să stea în Împărăția cerurilor. Coroanele lor erau de aur sfânt şi nematerialnice şi străluceau aşa de tare, încât de slava lor să se bucure şi cetele îngereşti. Au intrat apoi, ceata celor „prigoniți pentru Hristos”, Marele Dumnezeu şi Mântuitorul sufletelor noastre. Pe ei i-a aşezat pe tronuri de aur şi au fost lăudați de Dumnezeu.

După aceştia a intrat marea mulțime de păgâni, care nu au cunoscut legea lui Hristos, dar din fire au ținut-o, ascultând de glasul conştiintei lor. Mulți străluceau ca soarele de nevinovăția lor şi curația lor şi Domnul le-a dat Paradisul şi cununi luminoase şi împletite cu trandafiri şi crini. Dar pentru că au fost lipsiți de Dumnezeiescul Botez erau orbi. Pentru că Sfântul Botez este lumina şi ochiul sufletului. Şi nu vedeau deloc slava lui Dumnezeu. De aceea cine nu este botezat, deşi moşteneşte bucuria Raiului şi şimte ceva din mireasma şi dulceața lui, nu vede nimic.

După aceştia, a văzut Cuviosul Nifon o ceata de sfinți care erau copiii creştinilor. Toți păreau să fie ca de treizeci de ani. Mirele i-a privit cu fața veselă şi le-a zis:

- Haina Botezului este într-adevăr fără pată, fapte însă deloc. Vouă ce să va fac?

Atunci ei au răspuns cu îndrăzneală:

- Doamne, am fost lipsiți de bunătățile Tale cele pământeşti, cel puțin să nu ne lipseşti de cele cereşti!

A zâmbit Mirele şi le-a dat bunătățile cele cereşti. Au primit şi cununa nevinovăției şi a nerăutății şi toate oştile cereşti i-au admirat. Era minunat să auzi pe sfinții îngeri, care bucurându-se nespus de vederea tuturor cetelor sfinților, cântau dulci cântări.

După toate acestea, vede Nifon că vine înaintea Mirelui o dumnezeiască Mireasă. În jurul ei se revărsau miresme cereşti şi mir dumnezeiesc. Pe preafrumosul ei cap purta o neasemuită diademă împărătească, care scânteia. Îngerii o priveau uimiți şi sfinții copleşiți.

Harul Sfântului Duh o îmbrăca în haină aurită şi preaînfrumusețată. Intrând în dumnezeiescul palat, o însoțeau o mulțime nenumărată de fecioare, care cântau cu slavoslovenii şi imne măreția lui Dumnezeu.

Când a ajuns lângă Mirele Hristos, marea Împărătească s-a închinat de trei ori împreună cu toate sfintele fecioare. Atunci „Cel Preafrumos" a văzut-o şi s-a bucurat. Şi-a plecat capul şi a cinstit-o ca pe Preacurata Sa Maica. Aceasta s-a apropiat cu multă evlavie şi cinste şi a sărutat nemuritorii şi neadormiții Săi ochi, precum şi îndureratele Sale mâini. După dumnezeiasca sărutare, Domnul a dat fecioarelor haină strălucitoare şi cununi prea luminoase şi apoi au venit toate puterile cereşti cântând şi fericind-o şi slăvind-o.

Atunci, Mirele s-a ridicat de pe Tronul Său, având de-a dreapta să pe Maica Sa, iar la stânga, pe cinstitul Proroc şi Înaintemergătorul Său, a ieşit din palat şi a mers la dumnezeiescul ospăț, unde se aflau bunătățile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, pregătite pentru toți cei ce au iubit pe Dumnezeu. În urmă veneau toți sfinții. Aceştia, cum au văzut bunătățile, s-au umplut de o nespusă bucurie şi au început să umble prăznuind la minunatul ospăț. Dar pe acestea robul lui Dumnezeu Nifon nu a mai putut să le descrie. Deşi l-am silit de multe ori, nu mi-a spus măcar cât de puțin.

- Nu pot, fiule, zicea suspinând, să înfățişez cu limba sau să asemuiesc cu vreun lucru pământesc lucrurile acelea. Erau mai presus de orice cugetare şi închipuire, dincolo de toate cele văzute şi nevăzute.

Deci, după ce Domnul a împărțit sfinților toate bunătățile cele negrăite şi nemaiauzite, a poruncit Heruvimilor să înconjoare veşnicul ospăț, aşa cum zidul înconjoară un oraş. A poruncit apoi ca Serafimii să înconjoare pe Heruvimi, Domniile pe Tronuri, începătoriile pe Domnii, Stăpâniile pe începătorii şi în sfârşit Puterile cerurilor pe Stăpânii. Precum un zid înconjoară un oraş, aşa şi cetele cereşti se înconjurau una pe alta.

De-a dreapta ospățului veacurilor stătea cu mare cinste Arhanghelul Mihail cu ceata lui; la stânga Gavriil cu ceata lui, Uriil stătea şi Rafail la răsărit. Toate acestea s-au făcut cu porunca Domnului nostru Iisus Hristos, a Marelui Dumnezeu şi a Mântuitorului tuturor sfinților. Aceste patru cete erau foarte mari şi împreună cu cetele preacuratelor Puteri înconjurau ospățul lui Dumnezeu cu mare strălucire.

Când toate acestea s-au terminat, atunci Însuşi Dumnezeu Omul Iisus s-a supus „Celui ce-I supusese toate" şi I-a predat toată stăpânia şi domnia şi puterea, care o luase de la El. Apoi El a intrat la dumnezeiescul ospăț, ca Moştenitor al Tatălui, Împărat şi Arhiereu împreună moştenitor cu toți sfinții.

La sfârşitul tuturor tainelor pe care le-a văzut Sfântul Nifon, a văzut şi cea mai înfricoşată descoperire. Însuşi Tatăl Fiului Unul-Născut,

Născătorul, Lumina cea neapropiată şi negrăită, a răsărit deodată, luminând deasupra preacuratelor Puteri, deasupra tuturor cerurilor şi a cetelor cereşti. Lumina peste preacuratul ospăț cum luminează soarele lumea. Aşa strălucea Tatăl milostivirilor. Şi precum buretele absoarbe şi ține vinul, aşa şi sfinții se umpleau de nespusa Dumnezeire a Tatălui şi Împăratului, neîntrerupt cu El în veci. De acum nu mai era pentru ei nici noapte, nici zi. Există numai Dumnezeu şi Tatăl, Fiul şi Duhul, lumina şi hrana, viața şi strălucire, bucurie, veselie şi desfătare în Duhul Sfânt.

Apoi s-a făcut o adânca tăcere. Ochii Sfântului Nifon au primit o lumină curată, neamestecată ca să vadă. Primei cete, care înconjură ospățul, i s-a rânduit să săvârşească o cântare neîntreruptă şi nesfârşită. Ea a fost cuprinsă de o negrăită şi nespusă bucurie. Îndată dumnezeiasca şi înfricoşata ceată a început o negrăită slavoslovenie. Inimile sfinților săltau de bucurie şi desfătare. De la prima cântare de slavoslovenie a trecut la ceata a doua a serafimilor. A început atunci şi aceea să cânte cu multă măiestrie o cântare tainică. Ca o înşeptită dulceață răsuna slavoslovia şi în urechile sfinților, care se bucurau negrăit cu toate simțurile lor. Ochii vedeau lumina cea neapropiată, mirosul lor mirosea mireasmă Dumnezeirii, urechile lor auzeau dumnezeiasca cântare a preacuratelor Puteri, gura lor gusta Trupul şi Sângele Domnului Iisus Hristos, nou, întru Împărăția Cerurilor, mâinile lor pipăiau veşnicele bunătăți şi picioarele lor săltau la ospăț. Astfel, toate simțurile lor se săturau de negrăită bucurie.

După puțin, a doua ceata a transmis acea dumnezeiască cântare cetei a treia, la a patra şi până la cea din urmă, producând cu dulceața cântarii, plăcere şi bucurie în inimile sfinților. Şi era uimitor că cetele nu cântau mereu aceeaşi cântare, ci era o felurime nemărginită de cântări şi noutate în cântările pe care le cântau. Când cele şapte cercuri ale cetelor au completat preacurata lor slavoslovie, a început ceata Arhanghelilor cântarea cea întreit sfântă: a cântat Mihail şi a răspuns Gavriil; apoi a cântat Rafail şi a răspuns Uriil. Se auzea o armonie extraordinară. Cei patru stâlpi de foc, Arhanghelii, erau mai presus; cântarea lor era înflăcărată şi pătrunzătoare.

Mişcați de acea negrăită dulceață au început atunci şi toți sfinții de la cerescul ospăț să cânte mărețiile lui Dumnezeu. Astfel pretutindeni, înlăuntru şi afară răsuna cântare îngerească. Cântare Preasfântă care înflăcăra sfintele inimi cu o fericită plăcere în vecii nesfârşiți. După ce le-a văzut pe toate acestea de trei ori Fericitul Nifon când se afla în mare răpire şi vedere, a auzit glasul lui Dumnezeu, zicându-i:

„Nifone, frumoasă a fost proorocească ta vedenie. Scrie dar cu amănuntul toate cele ce ai văzut şi auzit, pentru ca aşa se vor întâmpla. Ți le-am arătat ție pentru că îmi eşti prieten credincios, fiu al Meu iubit şi moştenitor al împărăției Mele. Încredințează-te deci acum, când te-am învrednicit să vezi înfricoşatele taine, de marea Mea iubire de oameni față

de cei ce se închină cu smerenie împărăției şi Stăpânirii Mele. Pentru că Eu mă bucur să privesc spre cel blând şi smerit şi care se cutremură de cuvintele Mele.

După ce i-a spus aceasta, Domnul l-a eliberat de acea înfricoşată şi prea minunată vedenie care îl stăpânise timp de două săptămâni. Când şi-a venit în sine, stătea îngrozit şi se tânguia îndurerat. Lacrimile îi curgeau şiroaie şi zicea:

„Vai de mine ticălosul! Ce-l aşteaptă pe bietul meu suflet! Vai de mine mişelul! Oare în ce stare mă voi afla acolo, eu păcătosul? Cum mă voi îndreptăți față de Judecătorul? Ce scuză voi aduce pentru păcatele mele şi unde voi ascunde mulțimea fărădelegilor mele? O, intinatule şi ticălosule!… Suspin nu am, nici lacrimi şi nici pocăința nu aflu; milostenie deloc, nerăutatea şi blândețea se află foarte departe de mine. Vai mie! Ce să fac eu nevrednicul şi intinatul? De unde să încep să-mi mântuiesc sufletul? Haina Botezului am întinat-o, botezul l-am murdărit, sufletul mi l-am înnoroiat, mintea mi-am întunecat-o, viața mi-am cheltuit-o „în petreceri şi beții”. O, păcătosul de mine! Nu ştiu ce voi face. Ochii mei privesc lucrurile cele de ruşine, urechile ascultă cântece lumeşti, mirosul adulmecă după miresme, gura îmi este pornită spre lăcomie. Vai mie, ticălosul! Mâinile mele se bucură în păcate; trupul meu doreşte să se tăvălească în noroiul fărădelegii şi caută paturi moi şi mâncare aleasă.

O, o, nelegiuitul, întunecatul şi împuțitul! Unde să merg nu ştiu! Cine mă va scoate din acel foc amar? Cine mă va izbăvi din întunericul cel mai dinafară al înfricoşatului tartar? Cine mă va izbăvi de scrâşnirea dinților? Vai, vai mie scârbosul şi nelegiuitul! Mai bine era să nu mă fi născut!…

O, de ce slavă mă lipsesc eu înnegritul! De ce cinste şi de ce cununi! Ce bucurie şi veselie voi pierde fiindcă m-am robit de păcat! Ticaloase suflete, unde îți este umilința, unde luptele, unde virtuțile? Vai ție întinatule! În ce loc te vei afla în ziua aceea? Ai făcut vreun bine ca să placi lui Dumnezeu? Vei merge în văpaie. Cum vei răbda vaiul şi scrâşnirea? O, întinate suflete, cum ai poftit să te tăvăleşti mereu în necurație, cum ai slujit necontenit pântecelui?

Nelegiuitule şi stricatului, ce ruşine vei suferi în fața lui Dumnezeu? Cu ce ochi te vei uita la dumnezeiasca Sa față? Spune-mi! Spune-mi! Ai văzut acele prea minunate privelişti pe care Domnul le va înfăptui cândva. Spune-mi deci, o, suflete, ai vreo faptă vrednică de acea slavă? Cum vei intra acolo, după ce ai întinat dumnezeiescul Botez? Vai de tine, ticăloase suflete al meu. Vei moşteni focul cel veşnicie şi unde va fi atunci păcatul şi tatăl lui ca să te mântuiască? Ci, Doamne Dumnezeul meu, mântuieşte-mă de foc, de scrâşnirea dinților de tartar…

Cu aceste cuvinte se ocăra pe sine Fericitul, rugându-se. În zilele următoare, îl vedeam că se plimbă târându-şi picioarele, ofta cu amare

suspinuri, tânguire şi lacrimi. Se gândea la lucrurile minunate pe care le văzuse şi făcea tot ce se putea ca să le câştige.

Adeseori, când se gândea mai adânc şi mai curat la vedenia sa, ieşea din sine. Ardea după vederea Duhului Sfânt şi zicea:

„O, ce bucurie, ce slavă, ce strălucire aşteaptă pe sfinți în ceruri! Cum mă mai tem să nu fiu lipsit de ele!”

Suspina adânc şi adăuga: „Doamne, ajută-mă şi mântuieşte întunecatul meu suflet!”

CERBOAICA SĂLBATICĂ

Ce să spunem despre virtuțiile Cuviosului? Îi dăduse Dumnezeu atâta credință şi dragoste, încât ruga cu îndrăzneală pe Preamilostivul Dumnezeu şi pentru idolatrii elini, pentru eretici şi evrei, ca să le deschidă ochii sufletului să vadă şi să înțeleagă întreită lumină a Sfintei Treimi. Atâta smerenie şi blândețe îi dăduse harul Sfântului Duh, încât se socotea că întinează lumea cu persoana sa. De aceea, când vorbea cu cineva despre ceva de suflet folositor sau orice altceva, se socotea pe sine în mintea să sub picioarele celui cu care vorbea. Vorbea cu inimă zdrobită şi cu duh umilit. Dacă vreodată părea mânios, cu greu rostea cuvânt aspru, dar cu inima era plin de duhovnicească miere.

Ascultați o dovadă minunată a virtuții sale, pe care am văzut-o cu ochii mei:

Am mers odată în vizită la casa unui demnitar care avea mare evlavie către Cuviosul Nifon. Acela, precum se obişnuieşte la oamenii mari, avea o mulțime de cerbi, între care era şi o cerboaică sălbatică din fire şi agresivă. Dacă se întâlnea cu vreun om, se ridica în doua picioare şi îl lovea cu picioarele dinainte şi cu capul. Deci, precum am zis, am mers odată la acel om bogat pentru folos sufletesc. Cum am intrat în curte, ne-am întâlnit cu animalul care se afla tocmai pe unde trebuia să trecem noi.

Când ne-a văzut ca venim, s-a aruncat asupra mea, căci mergeam înainte. Cuviosul, înțelegând că cerboaica era înfuriată, a sărit repede între noi ca să mă apere. Şi numai cât a atins-o cu mana, aceea s-a îmblânzit ca o oaie. Văzând-o Sfântul că s-a îmblânzit şi că i se supune, i-a părut rău ca a lovit-o şi a căzut la picioarele ei cu multă smerenie, zicând: “Am greşit, iertare, iertare, iertare!“ La rândul ei, cerboaica, văzând ce face Cuviosul, s-a ruşinat şi a luat-o la fugă, ca şi cum ar fi fugărit-o cineva. Foarte mirat, atunci, îi zic Cuviosului:

- Spune-mi, Părinte, de ce ai făcut aceasta şi te-ai smerit în fața unui animal?

- Pentru ca să înveți puterea tainică a smereniei şi că aceasta este toiagul cel mai mare al lui Dumnezeu. Când ne smerim față de toți şi ne socotim pe noi înşine foarte păcătoşi, ca gunoiul, atunci coboară din cer acest toaig şi ne stă în ajutor, zdrobind pe vrăjmaşii noştri, pe cei ce ne urâsc, pe diavoli, pe fiare, totul. Dar când începem să ne îngâmfăm, să ne umplem de mândrie, de slava deşartă, atunci toiagul se întoarce asupra capului nostru şi ne loveşte, ca să ne pocăim şi să dobândim inima înfrântă şi duh umilit.

În momentul când zicea aceasta, ne-am întâlnit cu o bătrână, care avea o falcă umflată din pricina durerii de dinți. A început să roage pe Sfântul ca să-i aducă puțină uşurare.

- Noi, mama, i-a răspuns Cuviosul, suntem oameni păcătoşi şi cu cuvântul şi cu lucrul. Dumnezeu să te miluiască! A intrat apoi în biserică, a luat undelemn de la cândela Macii Domnului şi a uns umflatură. Îndată bătrâna s-a vindecat şi a mulțumit din tot sufletul Milostivului Dumnezeu şi robului Său.

"CRUCEA, SLAVA ÎNGERILOR ŞI DRACILOR ÎNFRICOŞĂTOARE RANĂ"

Un creştin evlavios mi-a povestit minunata întâmplare de mai jos: "Într-o sâmbătă seara, pe când se ruga în pronausul bisericii Sfântului Atanasie, în timpul privegherii Duminicii, a venit şi robul lui Dumnezeu, Nifon. Că se obişnuia totdeauna să se facă priveghere sâmbătă spre Duminică, în bisericile sfinților.

Am văzut atunci, a continuat credinciosul, o mulțime de tineri îmbrăcați în alb, mergând împreună cu el, unii înainte, alții în urmă, înconjurându-l şi bucurându-se. Însă era, lucru înfricoşat că cei dinaintea lui purtau o cruce, mare cât Cuviosul, care strălucea ca aurul curat. Cruci tot aşa de strălucitoare se aflau la dreapta şi la stânga, înaintea şi în urma capului Cuviosului. Erau legate între ele şi-l înconjurau ca un zid. Când Dumnezeu voia să-l încerce cu vreo ispita, atunci crucile se depărtau şi lăsau o mica deschidere între ele, pe unde vrăjmaşii puteau să-şi arunce săgețile lor.

Mulțime de îngeri şi de diavoli urmăreau lupta. Cuviosul îşi înălța mâinile către Dumnezeu cel Preaînalt şi cu mintea curată se înălța către El şi stătea aşa rugându-se adânc. Iar satana, văzându-l şi temându-se de mânia lui Dumnezeu, a zis către oştirea sa tremurând: "Să fugim, băieți, de la acest Nifon, că şi-a ridicat mintea la cer şi se roaga către Cel Mare împotriva noastră. Să ne ascundem mai înainte de a se cobora asupra noastră mânia Lui şi a ne chinui! Şi îndată s-au făcut nevăzuti. Iar, fericitul,

după rugăciune, s-a coborât pe pământ, venindu-şi în sine şi nemaiavând război, se bucura de Preabunul Dumnezeu, care-l acoperea. Atunci şi îngerii plecau veseli, iar cinstitele Cruci se apropiau din nou închizând intrarea şi întăreau pe Cuvios.

De multe ori - a continuat omul povestirea - voind diavolul cu mulțimea de draci să-l ispitească cu vreo patimă, nu izbuteau nimic, căci aşa cum era îngrădit cu puterea Sfintei Cruci, Cuviosul râdea şi-i scuipa. Astfel, întunecații diavoli fugeau ruşinați, iar el şi mai mult slăvea pe Dumnezeu, Care îi dăruise atâta putere împotriva nevăzuților vrăjmaşi.

CUM CĂLĂTORESC SUFLETELE SPRE CER

Odată, pe când se ruga şi avea privirea ațintită spre cer, a strălucit peste el lumina dumnezeiască. Atunci i-a apărut un înger îmbrăcat în alb, cu veşmânt de diacon. Ținea o cădelniță de aur cu care a tămâiat întâi spre cer şi apoi pe Nifon. Deodată s-au deschis porțile cerului şi îngerii lui Dumnezeu urcau şi coborau ca albinele, ducând sufletele oamenilor care mureau. Duhurile viclene din văzduh se sileau să le prindă şi să le arunce jos, dar îngerii se împotriveau cu tărie, lovindu-i şi salvând sufletele. Atunci vede Sfantul un suflet, înălțându-se la cer; dar când s-a apropiat de vama desfrânării, mai marele vămii a început s se agita cu mare mânie.

- Cu ce drept, striga el, luați voi acest suflet care este al meu?

Îngerii însă, i-au răspuns:

- Dovedeste-ne ce putere ai asupra acestui om.

- Până la moarte, a răspuns atunci diavolul, s-a tăvălit cu voia în tot felul de necurații. Şi nu numai atâta, ci şi judeca pe ceilalți. Ce fărădelegi mai grozave ca acestea vreti?

- Da, au aprobat îngerii, era robit de aceste păcate, dar s-a lepădat de ele înainte de moarte.

- Nu, nu-i aşa cum ziceți voi, a strigat diavolul, ci a murit nepocăit. Până la urma suflare a făcut fărădelegi, fără să-şi spovedească vreodată păcatele. A fost şi este al nostru în toate!

Atunci, unul din îngeri, i-a zis:

- Nu-i cazul, desigur, să te credem pe tine, care eşti cu totul cufundat în minciună. Să chemăm pe îngerul lui păzitor şi el ne va spune tot adevarul.

L-au chemat, pentru că îi păzise şi trupul celui mort până la înmormântare şi, îndată ce a venit, l-au întrebat:

- Spune-ne, frate, acest suflet s-a pocăit de păcatele sale sau a murit cu ele? Spune-ne tot adevarul.

Atunci îngerul a răspuns:

- Eu nu sunt om, nici duh rău ca să spun minciuni, dar va încredintez, înaintea lui Dumnezeu că, din clipa când s-a îmbolnăvit şi chiar mai înainte, s-a gândit la moarte. A început atunci să plângă şi să-şi mărturisească păcatele sale preotului, înaintea lui Dumnezeu. Necontenit ridica mâinile sale spre Cel Preaînalt, cerând milă. Dacă Dumnezeu vrea, îl va ierta. Dacă nu, slavă judecății Sale celei drepte!

Auzind aceasta îngerii, au râs de diavol şi smeritul suflet a scăpat de cursa vrăjmaşilor săi.

După puțin, a văzut Sfântul alt suflet înălțându-se. Diavolii îl învinuiau mult, aducându-i aminte, unul câte unul, cuvintele rele şi injurăturile pe care le zisese oamenilor când trăia.

Îngerii, dimpotrivă, ziceau ca are unele nădejdi de mântuire. Deoarece, de pilda, adeseori când se gândea să facă vreun rău, îndoit se căia, se ocăra, şi se osândea pe sine. Adeseori suspina cu amar şi lăcrima. Din când în când dădea şi puțină milostenie la săraci. Pe acestea avându-le în vedere, îngerii luminii susțineau că Dumnezeu va milui pe acest suflet.

Atunci, diavolii înfuriați au zis:

- Acesta, în tinerețea sa, a făcut fapte necuvenite unui creştin; s-a intinat cu tot felul de păcate, chiar şi sodomiceşti. Unde mai pui mânia şi ura lui? Şi lucru mai grav, a făcut şi ucidere. Deci, dacă şi acesta se poate mântui, atunci, luați din toată lumea pe toți păcătoşii pământului şi mântuiți-i de-a valma. Că, noi degeaba ne mai ostenim şi ne tulburăm!

- Dar, necuraților, pe toate aceste păcate ale tineretii le-a părăsit şi Dumnezeu l-a iertat. Iar când a mai făcut vreun păcat, l-a curațit prin spovedanie şi pocăința. Deci, ce mai vreți, fiare sălbatice? Să fie osândit acest suflet? Cu neputință, deoarece păcatele spovedite de oameni cu lacrimi şi smerenie şi pe care nu le-au mai făcut, Dumnezeu le iartă. Tot păcatul descoperit se şterge. Numai păcatele nespovedite, pe care le iau cu ei, le pedepseşte Dreptul Judecător.

Astfel, îngerii au ruşinat pe duhurile răutății şi au intrat pe porțile cerului. A scăpat, deci, şi această făptură a lui Dumnezeu din ghearele diavolilor şi Cel ce dă mântuirea în dar, i-a dăruit şi lui mântuire.

Iarăşi a văzut fericitul un alt suflet urcându-se la cer. Acela era foarte credincios şi temător de Dumnezeu. Toată viața şi-o petrecuse în curație, modestie şi multe milostenii şi era iubitor față de toți. Demonii din văzduh îl amenințau scrâşnind din dinți, iar el, bietul, inspăimântat de grozavia lor, a alergat în brațele îngerilor care coborau să ia alte suflete.

Când a ajuns la cer, acel suflet sfânt s-au adunat în jurul lui mulțime de îngeri, care l-au îmbrățişat şi sărutat cu dragoste, zicând cu bucurie: “Slavă lui Dumnezeu, Care a izbăvit şi acest suflet de înfricoşații şi necurații diavoli!“

Era o bucurie să-i vezi. Căci aşa fac întotdeauna puterile cereşti; se bucură şi se veselesc pentru tot creştinul care se mântuieşte. Când au ajuns la Tronul Harului, l-au adus la picioarele Domnului Iisus şi El i-a învrednicit să se închine Tatălui Său şi să se umple de Harul Duhului Sfânt. Apoi l-a dat lui Mihail, mai marele aşezământului, ca să-l conducă la veşnică odihnă, ceea ce el a şi făcut.

Mai jos, însă robul lui Dumnezeu a văzut cum diavolii târau un suflet în iad. Era al unui rob care se spânzurase. În urmă venea îngerul lui, tânguindu-se cu amar pentru pieirea lui şi zicând cu lacrimi:

- O, prea viclenii întunecați, care pun pe oameni să facă toate relele! Iată, stăpânul acestui rob, ascultându-i pe aceştia, se mânia, îl bătea cu cruzime şi-l lăsa să moară de foame. Iar el nenorocitul, s-a deznădăjduit, a luat o funie şi s-a spânzurat, facându-se pe sine jertfa satanei. Vai mie, acesta pe care mi l-a încredințat la botezul său Atotțiitorul, ca să-l păzesc, mi l-a răpit deodată spurcatul drac şi l-a înghițit! Cum mă voi înfățişa înaintea Domnului meu, eu întristatul şi amărâtul! Şi cum mă voi uita la Făcătorul meu, mâhnit pentru pierderea acestui suflet?

Pe când zicea el acestea cu durere, a apărut un alt înger din cer, care i-a zis:

- Tatăl nostru, Domnul Savaot, îți porunceste să mergi la Roma, unde acum se botează copilul unui ostaş. Primeşte-l şi păzeşte-l prin Duhul Sfânt, care ți l-a dat odată cu Botezul. Şi eu voi pedepsi pe stăpânul acestui rob, ca să se învețe să nu se mai înfurie, nici să mai lovească pe robii săi sau să-i lase să moară de foame.

Acestea le-a zis îngerul din partea lui Dumnezeu şi s-a înălțat la cer, iar celalalt a plecat la Roma, după porunca lui Dumnezeu. În acea clipa, Nifon vede un suflet care era dus cu multă tulburare. O mulțime de diavoli strigau şi se sileau să răpească nefericitul suflet. Era sufletul unui cleric care traise o viața necinstită. Ba şi ucidere făcuse! Slujbele le scurta şi pe cele rânduite nu le făcea. Banul bisericii îl cheltuia pentru petrecerile ce le făcea cu tovarăşii săi.

Nenorocitul suflet nu a putut trece mai departe de vama a patra. Diavolul şi-a întins cu furie mâinile, l-a smuls de la îngeri şi l-a aruncat la pământ. Apoi l-au luat în primire alți diavoli, l-au coborât în adânc şi l-au predat mai marelui întunericului ca să stea acolo legat, cu sufletele păcatoase asemenea lui, până în ziua învierii de obşte. După aceea, întunecații şi necuraților, se lăudau şi se mândreau între ei, zicând:

- Iata, am biruit şi clerici de-ai Nazarineanului şi i-am pus sub picioarele noastre!

Atunci, unul din ei a zis cu tristete:

- Ce ne mai lăudăm că am câştigat un nenorocit! Iată, sunt o mulțime de preoți care strălucesc în virtute şi de care nu putem nici să ne apropiem.

Dacă n-ar avea semnul Crucii în fața şi în spate şi în jurul lor, şi ajutorul lui Iisus, atunci ai vedea puterea noastră. De ce să ne temem de lemnul pe care a fost pironit Nazarineanul? De semnul caderii celei mai de jos?

- Nu ne temem de lemn, ci de înfricoşatul trăznet care trăsneşte din el. Şi ce este mai rău, nu numai din lemn iese trăznetul care ne arde ci şi când creştinii se pecetluiesc cu acest semn!

Atunci alți demoni au zis cu răutate:

- De unde ai învățat tu toate acestea?

- Este în Constantinopol un neîmpăcat duşman al nostru, care se cheama Nifon. L-am ispitit din tinerețile lui şi eu şi alții de-ai noştri. L-am luptat zile întregi cu ispite şi aşa de tare l-am aprins încât în cele din urma a căzut în păcat. Eu însumi i-am scris căderea lui cu multă mândrie. Acela, însă, îndată s-a pocăit, a început să se osândească pe sine şi să se tânguiască: "O, de acum viermii îmi vor mânca trupul! La amară pedeapsă voi fi aruncat! Vai de mine, păcatul acesta mă aruncă în foc!" Şi, zicând acestea, s-a făcut furios ca un nebun.

Noi am râs în ciuda lui, dar el, foarte bine cunoştea vicleşugurile noastre şi a strigat: "Acum o să vă arăt eu, spurcaților diavoli! S-a ridicat îndată şi a făcut asupra noastră semnul Nazarineanului. Şi vai, un foc a trecut prin inimile noastre şi am dispărul de groază într-o clipa! Numai unul din noi a îndrăznit să stea mai departe, ca să vadă ce face. L-a văzut intrând repede în biserică, a făcut trei metanii şi a zis: "Doamne, eu sunt om păcătos, tânăr de ani, care se luptă cu patimile şi cu aprinderea cărnii. Nu-mi socoti acest dintâi păcat, Tu eşti Domn şi Stăpân şi poți ierta numai cu cuvântul greşelile mele".

Numai cât a rostit aceste cuvinte şi un înger l-a şi încununat pentru căința lui. Pe lângă toate acestea, a continuat diavolul, acela, înfuriat asupra trupului său, a început a se pălmui peste obraz cu toată puterea. Apoi, iarăşi şi-a ridicat mâinile la cer şi se ruga lui Dumnezeu, zicând:

"Înfricoşatule Dumnezeu, Tu care ai născut pe Fiul Tău Cel Unul-Născut şi stăpâneşti toate cu înfricoşatul Tău Duh, auzi-mă pe mine necuratul şi pedepseşte pe nelegiuiții care râd de mine. Pentru că numai Tu eşti fără de păcat, iau eu sunt întinat şi stricăcios".

Atunci îngerul care îl încununase, a luat îndată o funie şi ne-a legat pe toți la un loc. Apoi, luându-ne unul câte unul, ne-a bătut cu mii de lovituri. De urletele şi vaiurile noastre s-a speriat lumea. În timp ce ne lovea, zicea: "Să nu mai aibă vreodată pricină robii lui Dumnezeu de a se lovi peste cap!

După ce ne-a chinuit îndeajuns acel nemilostiv înger, ne-a slobozit cu nenumărate suferinte. Şi, de atunci oriunde văd pe acest Nifon, mă fac nevăzut, pentru ca mă tem de lemnul Crucii.

Când şi-a terminat diavolul de spus peripețiile, ceilalți au început să-l batjocorească şi să-l numească: nenorocit, ticălos, şi fricos. Nifon, care asculta cele ce ziceau necurații diavoli despre el, râdea de ei.

După puțin, vede un înger care cobora spre Constantinopol. În maini ținea o sabie de foc. În acel ceas, cineva tragea să moară şi se chinuia jalnic. Era un cămătar nemilostiv. Pe deasupra, bârfise mult pe Nifon. Îl făcea eretic şi fățarnic. Zicea, de ce face cutare şi cutare lucru? De ce grăieşte aşa şi aşa? Nu se vedea ticălosul pe sine, ci se ocupa de alții...

A venit, deci, îngerul focului, şi a stat lângă patul lui, uitându-se spre cer, ca şi cum aştepta ceva şi, într-adevăr s-a auzit un glas: "Loveşte degrabă pe antihrist şi desfă cu silă stricatul suflet din legătura trupului. Cât a trăit acest nebun, niciodată nu a împlinit voia Mea, ba şi pe robul Meu Nifon l-a osândit. Loveşte-l cu putere! să nu mai sugrume pe săraci cu cămătaria lui!"

Cum a auzit acest glas, înfricoşatul înger a lovit cu toată puterea pe ticălosul cămătar, care îndată şi-a dat sufletul, scrâşnind din dinți şi răcnind din adâncul său. Şi îngerul i-a luat sufletul şi l-a dus în chinuri groaznice, coborându-l la iad...

Atunci, Sfântul Nifon şi-a revenit în sine. Inmarmurit şi mâhnit de cele ce văzuse, cugeta şi zicea întru sine: "O, câtă ticăloşie se ascunde în noi, nevrednicii şi păcătoşii! Cât de jalnic şi de amar ne terminam viața! Şi apoi vine judecata şi înfricoşatul foc, unde mergem pentru veşnicie. Cu tot dinadinsul trebuie să ne grijim de mântuire, silindu-ne spre bine. Numai aşa vom bineplăcea lui Dumnezeu de nu vom călca poruncile Lui! Şi, îndată a început să se roage:

"Doamne Dumnezeul meu, în Tine îmi pun nădejdea mea; izbăveşte-mă de cei ce mă prigonesc şi mă mântuieşte. Dacă nu mă izbăveşti şi nu îmi mântuieşti Tu, Hristoase, sufletul cu Duhul Tău cel Sfant, îl va răpi vicleanul stăpân al întunericului, leul care mugeste. Fericit este tot cel ce ascultă de Tine, Care Te-ai făcut sărac şi neputincios pentru mântuirea noastră. Pentru că îl vei izbăvi în ceasul morții de duhurile răutății, care sunt vameşi răi şi judecători nedrepți şi cercetători nemilostivi şi caută să înghită bietul lui suflet. Izbăveşte-mă, Stăpâne înfricoşat şi Atotputernic, Care mişti toate şi de care se cutremură toate! Mântuieşte de aceşti tirani neamul nostru creştinesc! Miluieşte, sfinte, pe cei ce şi-au pus nădejdea întru Tine şi iarta pe cei ce păcătuiesc greu şi amărăsc necontenit milostivirea Ta!

Se gândea cu lacrimi la nefericitul acela cămătar, căruia îi luase sufletul acel înger răzbunător cu sabia sa de foc. Cugeta cât de amărâtă moarte avusese, fără nici un ajutor de la Dumnezeu, desi, din dobânda din care o lua, dădea câte ceva la săraci. Pentru că, precum spunea Nifon, când se chinuia nefericitul lui suflet, cămătarul a strigat: "Adu-ți aminte,

Doamne, de milostenia pe care am dat-o săracilor!“ Dar, s-a auzit un glas care i-a zis:

“Da, nevrednicule, ai băut sângele săracilor şi ai adăpat cu el alți săraci, pentru aceasta să te mântuiesc? Sau pentru ai clevetit pe cel ce îmi slujeste Mie? Acesta, zi şi noapte se roagă pentru păcătoşi, ba şi pentru tine nu încetează a mă ruga. Iar tu, de ce l-au vorbit de rău? Învață deci acum, că nu trebuia să judeci pe nimeni!

Pe toate acestea le-a povestit Nifon cunoscuților săi, sfătuindu-i:

“Luați aminte, fiilor, să nu judecați pe cineva, mai ales când acela este şi el om al lui Dumnezeu. Vă rog, păziți-vă de acest păcat! Uitați-vă la voi şi vă vedeți păcatele voastre. Din această simțire, degrabă vom putea trece la pocăința. Unii din robii lui Dumnezeu sunt vădiți, alții necunoscuți. Pe cei ce au curajul să se facă văzuți, îi judecă mulți, dar vor fi aspru pedepsiți în ziua judecații.

Dumnezeu, pe cei ce disprețuiesc slava omenească, îi pune înaintea tuturor să mărturisească cu îndrăzneală credința lor şi să folosească pe mulți: aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, le zice, ca văzând aceia faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru, Care este în ceruri. Dimpotrivă, celor înclinați spre slava deşartă le zice: Cei ce fac faptele dreptății pentru a plăcea oamenilor şi nu Mie, amin vă zic vouă, şi-au primit plata lor. Pentru că cel ce se mândreşte, nu va fi miluit. Având deci, fiilor, acestea înaintea ochilor, să nu judecăm pe nimeni şi să nu luăm aminte la cel ce vorbeşte de rău, fie că judecă pe un drept sau pe oricine altul. Nu judecați ca să nu fiți judecați ne porunceşte Domnul. Tu, care stai pe tron să nu disprețuieşti pe robul tău, ca nu cumva în el să se afle Duhul lui Dumnezeu şi să te faci astfel, fără să ştii, luptător de Dumnezeu!

Zicând acestea Cuviosul, încă o dată i-a rugat pe ucenici să se vadă fiecare pe sine şi să nu judece pe nimeni şi nici bani cu camătă să nu dea. Pentru că ce-i foloseşte omului să se numească creştin, dacă are mulți bani şi-i da cu camătă? Acesta, în primul rând, nu-şi pune nădejdea în Dumnezeu; al doilea, este închinător la idoli; al treilea, suferă de iubirea de argint şi, zi şi noapte este chinuit de griji. Nici somnul nu-l prinde, iar la urmă vine şi moartea. O, ce nebunie!...

DOUA TĂMĂDUIRI MINUNATE

În acel moment a venit cineva şi i-a zis:

- Ai aflat, părinte, ca fiica cutărei doamne, care ți-a făcut bine, suferă de o boala grea? Dacă poți, mergi degrabă să o miluieşti, pentru că aproape îşi da sufletul.

- Eu să o miluiesc? Ce spui, fiule? l-a mustrat sfântul. Numai Dumnezeu are milă! Dacă un orb conduce pe un alt orb, cad amândoi în prăpaştie. Totuşi să mergem, pentru că Hristos a zis: *Bolnav am fost şi M-ați cercetat.*

Îndată ce a ajuns la bolnavă, a lacrimat şi a început a se ruga în taină. În timp ce Cuviosul se ruga, bolnava care era pe moarte şi-a ridicat mâinile spre Dumnezeu. Oamenii care erau de față au început a zice: "Doamne, miluieşte!" Şi îndată, cu ajutorul lui Dumnezeu, boala a dispărut, fata şi-a făcut cruce şi slăvea pe Dumnezeu. Frica a cuprins pe cei de față şi au mulțumit preabunului doctor al sufletelor şi al trupurilor.

De aici, Nifon a mers să viziteze o altă soră, care îl cinstea mult şi care îi slujea adesea. Şi aceasta era grav bolnavă şi se ruga lui Dumnezeu ca să se facă bine cu rugăciunile Cuviosului. Arunci Nifon i-a zis:

- Mai de grabă să multumeşti lui Dumnezeu, fiica mea, pentru că Dumnezeu pe cine iubeste îl cearta şi bate pe fiul care îl primeşte. Dar pentru că vrei să găseşti sănătatea şi o doresti mult, iată, mâine dimineața vei fi bine la picior. Pentru aceasta să mulțumeşti Domnului Hristos!

Zicând acestea, a plecat şi în adevăr bolnava, cu harul lui Dumnezeu, a doua zi dimineață a fost sănătoasă şi a mulțumit singurului izbăvitor şi doctor adevărat.

CÂND BOALA MÂNTUIEŞTE

Abia ajuns la chilia sa, i-au adus Cuviosului Nifon un alt bolnav, care se numea Nicon.

- Sunt bolnav, se tânguia el, mădularele îmi sunt paralizate şi cârtesc. Am cheltuit mult cu doctorii şi, precum vezi, nu m-am folosit. Te rog, cere lui Dumnezeu să-mi dea vindecare.

- Limba ta, fiule, şi cugetul tău cel rău ți-au pricinuit toate acestea! l-a mustrat sfântul. Ai fost un stricat, pornit spre beție şi spre osândirea şi ponegrirea altora. Apoi, ai făgăduit lui Dumnezeu că te faci monah şi nu ți-ai ținut făgăduința. Ai mers până acolo ca te-ai întors la relele cele dintâi. Pentru toate acestea, Iubitorul de oameni Dumnezeu, ți-a trimis o mică pedeapsă, această paralizie. Dacă o rabzi fără cârtire, cu pocăință şi

spovedanie, Dreptul Judecător te va milui în ziua judecății. Nu ți-e de folos, fiule, să te faci bine, ca nu cumva acum vindecat, în viața viitoare să te înghită focul. Fiindcă văd că şi scris deasupra capului tău: Moarte grabnică, Doamne ajuta!

- Ce vrea să spună, părinte, acest "Doamne ajuta!" a întrebat paraliticul.

- Ajuta ca să nu se piardă sufletul, a explicat sfântul. Pentru că şi acum ai rămas în aceleaşi patimi. Deci, nu mai judeca, fiule, te sfătuiesc acest lucru. Îți doresc mântuirea şi vreau să te îndrept cu aceste sfaturi.

- Ai toată dreptatea, a răspuns acela, dar ce să fac? Trebuie multă silă ca să le tai pe toate acestea, iar eu sunt bolnav şi cu sufletul şi cu trupul.

- Nu ştii, i-a zis sfântul, căci cu silă se ia Împărăția cerurilor şi ca "silitorii o răpesc pe ea"? Posteşte şi roagă-te! Puțin timp mai ai. Moartea este aproape! Nădăjduiesc, însă, căci prin milostivirea lui Dumnezeu vei avea călătorie bună.

Trebuie să mai ştii că patimile sunt diavoli şi nu fug decât cu rugăciune şi cu post, după cuvântul Domnului. Cu aceste arme, deci, întrarmează-te şi tu împotriva lor şi îi vei birui.

Cu aceste sfaturi l-a părăsit în pace. Iar paraliticul, cu ajutorul lui Dumnezeu, a făcut ceea ce i-a zis sfântul şi după puține zile a călătorit spre cer. Iubitorul de oameni i-a primit întoarcerea lui mai mult decât primeşte pe cei ce îmbătrânesc în nevoință.

MOARTEA PĂCĂTOŞILOR ESTE CUMPLITĂ

Odată, Cuviosul Nifon stătea în strana bisericii. Chilia lui era aproape de biserică Sfintei Ipatia şi mulți credincioşi se adunase în jurul lui să se folosească. Unul l-a întrebat despre diferitele feluri de morți: cum unii mor cu tulburare şi alții cu pace, alții în înstrăinare, alții în pustiuri iar alții în mare. Ba, unii zic că fiecăruia îi este scris şi unde să moară.

- Ceea ce este de neapărată trebuință, fraților, a început Cuviosul, este să ne pocăim de păcate şi să cerem milă de la Dumnezeu prin pocăință. Cât despre toate celelalte, sunt judecăți ale lui Dumnezeu şi este foarte primejdios să ne ocupăm de ele. Mai bine să plângem şi să ne tânguim pentru păcatele noastre, ca să aflăm milă şi să ne învrednicim a dobândi o fărâmă de mântuire. Vin zile rele "în care nimeni nu mai poate lucra". Deci, înainte de a sosi, să lucram binele ca să trăim în veci.

- Înțelept este acest cuvânt, au spus cei de față. Totuşi, dacă nu este nepotrivită întrebarea noastră, vă rugăm să ne dați un răspuns.

- Atunci, Nifon le-a povestit:

- Aveam un prieten pe care îl chema Teofil. De multe ori fericea ticăloşia mea, neştiind că nelegiuirile mele întreceau şi pe ale demonilor. Din tinerețe, de multe ori vorbeam cu el, şi-i spuneam cuvinte de suflet folositoare, dar nu am izbutit să-l câştig la bine. Auzea numai şi, mulțumea. Dar din câte auzea nu săvârşea nici una. Lucra într-un atelier şi, munca lui era să cântarească. Era ranchiunos şi duşmănos în cuvinte. Nu avea uşa de îngrădire buzelor sale. Nu se temea deloc de Dumnezeu, de aceea lucra cu păcat. La cântar era foarte necinstit, mâncând astfel osteneala săracilor. A venit însă şi secera care avea să-l secere din viața.

Cu o luna înainte de moarte s-a îmbolnăvit de dizenterie. Îi ieşiseră afară măruntaiele şi se chinuia, muscându-şi buzele şi limba până ce şi-a tăiat-o cu dinții. Aşa de aspră era Judecata lui Dumnezeu, că şaptesprezece zile s-a frământat şi s-a rostogolit în pat, scrâşnind din dinți. Şi-a smuls, fir cu fir, barba, care rămăsese goală ca palma. Apoi, îşi numara degetele, îşi mişca jalnic capul, holba ochii şi cerea mângâiere, dar nu afla. Şi iarăşi îşi mişca capul, îşi smulgea părul, număra degetele şi gemea.

Era o privelişte jalnică şi tare înfricoşatoare, uitându-te la el cum a mai rezistat la acea teribilă chinuire. Până la urmă, şi-a mâncat şi buzele, a rămas fără păr pe cap şi continua să-şi numere degetele, să geamă şi să scrâşnească din dinți. Un înger nevăzut stătea lângă el. Îşi scosese din teacă o înfricoşata sabie şi chinuia pe nefericitul Teofil.

Aşa s-a chinuit şi s-a luptat cu moartea şaptesprezece zile, precum am zis, numărâdu-şi cu degetele nedreptățile de la cântar. Şi, îngerul pedepsitor i-a zis:

- Ticălosule, n-ai avut nici o milă! Pe toți i-ai furat cu cântarul tău, lucrând necinstit. Te-ai depărtat şi de dreapta credință şi, pe deasupra, la tot pasul injurai înfricoşatul Nume al lui Dumnezeu. Şi de ce înjurai şi bârfeai pe toți oamenii cinştiți? De ce, când te împartăşeai cu Sfintele Taine, scuipai fără teamă pe pământ? De ce ai nedreptățit şi înşelat la cântar pe săraci? Iată, acum ce-ți aduc toate acestea! Dacă nu se aduce aici cântarul, înaintea tuturor, sufletul Tău nu va ieşi şi te vei chinui necontenit.

El însă, având limba tăiată, nu putea cere cântarul, ci numai socotea pe degete, mişcându-şi capul. Şi nimeni din ei nu înțelegea ce vrea. Numai un om sfânt şi văzător, care se afla acolo, a auzit pe înger, a înțeles şi a trimis să se aducă un cântar. Cel ce tragea să moara, numai cât a văzut cântarul, a suspinat adânc, a început a da din cap cu putere, ca şi cum mărturisind căci cu acesta făcuse toate nelegiuirile sale şi îndată şi-a dat sufletul. Îngerul judecător i-a luat sufletul şi l-a predat judecații lui Dumnezeu.

- Ce învățătură scoatem, deci dintr-o astfel de moarte? a întrebat Nifon. Potrivit cu faptele, a venit şi pedeapsa. Fiindcă era aşa de păcătos şi

nelegiuit, ca şi mine ticălosul, a fost pedepsit de aici, pentru ca după înfricoşata judecată să sufere mai puțin chin.

Auzind acestea cei de față, au suspinat gândindu-se fiecare la păcatele sale.

- V-ați spăimântat de judecată lui Dumnezeu, a adăugat Cuviosul, precum a pățit de multe ori preablândul David. Ascultați încă o întâmplare asemenea.

Dar, înainte de a începe, Cuviosul s-a ridicat şi le-a făcut metanie, zicând:

- Iertați-mă, fraților, că vă întinez cu păcatele mele. Nu sunt vrednic nici să stau lângă voi. Şi totuşi stau. Ba şi mai mult. Eu cel orb vreau să vă povățuiesc, cu slava mea cea deşartă, pe voi, care vedeți.

Cei care erau de față au fost impresionați de aceste cuvinte şi au căzut la picioarele lui cu căință. Se temeau ca nu cumva Dumnezeu, văzând marea lui smerenie, să pogoare foc şi să-i arda, de vreme ce ştiau că el este sfânt iar ei sunt păcătoşi.

MOARTE AMARĂ, CURAȚIREA SUFLETULUI

După ce Cuviosul a ridicat pe oamenii care căzuseră la picioarele lui şi i-a pus să şadă, a început o minunată povestire.

"Trăia în Constantinopol un tânăr cu numele Vasile. Era viclean, stricat şi foarte răutacios. În fiecare seara mergea la locuri necinstite. Stăpânul lui, pe care-l chema Patriciu, dimpotrivă, era un om ales, milostiv, miluind şi dăruind cui avea nevoie, precum porunceşte Scriptura. Vasile, slujitorul său, avea optsprezece ani. Adesea stăpânul său îl trimitea cu treburi, iar el, cu acest prilej, umbla prin locuri stricate, întinându-şi frumusețea trupului şi a sufletului. Dar, Dumnezeu, Care nu voieşte moartea păcătosului, iata cum a iconomisit mântuirea lui:

S-a făcut foamete în toată regiunea aceea. Cu foametea a venit şi o iarnă aspră, încât zilnic mureau în oraş ca la o mie de oameni. Era aşa de mare mulțimea morților, încât nici să-i mai îngroape nu dovedeau. Şi, fiindcă bântuiau teribil foametea şi gerul iernii, amândouă relele împreună, stăpânii erau nevoiți să dea drumul slujitorilor şi robilor lor. Ba unii, ajunseseră să-şi vândă şi copiii, ca să câştige un ban pentru a-şi cumpăra mâncare. Lucrurile fiind grele pentru toți, fireşte erau şi pentru Patriciu de care am pomenit şi care a fost nevoit să renunțe şi el la slujitorii lui. "Cu ce să mă hranesc eu, copiii şi slujitorii mei?" se gândea el, pentru că avea mulți.

Astfel, împreună cu ceilalți slujitori ai săi, a dat drumul şi tânărului Vasile. Acesta, chiar din prima zi, şi-a vândut haina într-o cârciumă şi şi-a

mâncat banii. Şi în puțină vreme şi-a vândut şi a cheltuit tot ce avea. În cele din urma a ajuns să cerşească, umblând de colo până colo şi jelindu-se. Aşa de grozav a suferit de frig, că mai să-i înghețe sângele. Şi chinurile i se înrăutățeau din zi în zi. Acum însă, nu mai zicea nimic, ci numai slăvea pe Dumnezeu, zicând: "Slavă Ție, Doamne!"

Cine ar fi putut descrie chinurile sau iutimea foamei şi spaima cu care rabda vitejeşte mulțumind lui Dumnezeu? A răbdat mult acest chin, până când, într-o zi, a căzut epuizat într-o uliță a oraşului. Zăcea suspinând, tremurând, aproape mort de foame. Din pricina gerului teribil îi înghețaseră picioarele de tot, îi căzuseră şi degetele, pentru că putreziseră vinele şi nervii. Iar el, minunatul copil, cu adevărat împărat, piatră neclătită, stea luminoasă, pe toate le suferea fără murmur, ca un alt Iov, fără să cârtească împotriva lui Dumnezeu. Îl chinuia foamea, îl sfâşia frigul, rănile îi înghețaseră, ca era gol şi produceau nesuferită durere. Cu un cuvânt, îl cuprinseseră toate chinurile. Iar el continua să slăvească pe iubitorul de oameni Dumnezeu. Atunci, cu adevărat, nu era cine să-i ajute, pentru că toți îşi jeleau lipsurile şi greutățile lor.

După un timp, s-a întâmplat să treacă pe ulita un om credincios cu numele Nichifor. L-a văzut şi i s-a îndurerat sufletul. Îndată a poruncit slujitorilor săi să-l ridice şi să-l ducă la casa sa. Acolo, cu mâinile sale i-a pregătit pat, l-a culcat, l-a îngrijit cu toată inima şi i-a rânduit o slujnică să-l îngrijească, fiindcă avea neaparata nevoie de ajutor, de vreme ce tot trupul îi era ars de ger.

Au trecut astfel, stând două săptămâni la Nichifor şi a sosit ceasul ca Vasile să călătorească spre Domnul şi Dumnezeul său. Era într-o sâmbătă pe la orele 9 dimineața. Cum se afla întins pe pat, ca de obicei, Vasile a început a şopti:

"Bine, bine... Au venit cei frumoşi... Domnul v-a trimis... Bine ați venit!... Aşteptați puțin şi mergem...

- Hai degrab ca te cheama Domnul! - i-a zis cineva nevăzut.

- Va rog, bunilor prieteni ai lui Dumnezeu..., şopti iarăşi Vasile, aveți puțină răbdare... Un om mi-a imprumutat zece bani... Şi trebuie să-i dau înapoi... să nu găsească pricină stăpânul din văzduh, ca să mă ducă în adânc şi să-mi pierd sufletul...

Atunci îngerii s-au oprit, pentru că Domnul le poruncise să-i ia sufletul cu oarecare bucurie şi mângâiere. Îndată credinciosul Nichifor a chemat un slujitor căruia i-a dat banii, poruncindu-i să-i ducă celui ai căruia erau. În clipa aceea Vasile a ridicat mâinile, slăvind pe Dumnezeu, Care este iubitor de oameni şi şi-a dat sufletul în mâinile îngerilor.

Vedeți, fiilor, a încheiat Cuviosul Nifon, cum voia lui Dumnezeu iconomiseşte lucrurile pentru folosul nostru? Cercetează Preabunul războiul lăuntric al fiecăruia şi-i răsplăteşte pe măsură. Pentru că, adeseori se

întâmplă ca pe dinafară omul să se arate păcătos, dar înăuntrul său poate se osândeşte pe sine față de alții cu bunăvoință şi smerenie. Adică, mulți înăuntrul lor fac ceea ce este plăcut lui Dumnezeu, deşi pe dinafară se arată păcătoşi. Iar Dumnezeu, care vede cele ascunse, la sfârşit nu-i lasă să piară. Iar dacă unii, pe dinăuntru fiind plini de ură şi răutate, lucrează la vedere binele, nu le foloseşte deloc. Pentru că prin ei se zădărniceşte lucrarea lui Dumnezeu.

Acel tânăr, Vasile, face parte din prima categorie. Ființa lui era luminata de o lumină lăuntrică; compătimea pe toți pe care îi vedea ca suferă. Acesta era harul lui tainic, chiar dacă la vedere avea unele păcate. De aceea Dumnezeu, la sfârşit nu l-a lăsat să piară, ci l-a mântuit în felul în care ați auzit.

DREAPTA JUDECATĂ A LUI DUMNEZEU

Atunci frații au zis către Cuviosul:

- Înțelepte şi pline de învățătură au fost aceste cuvinte. Ne-am convins de ceea ce zice Domnul: dacă rămâneți întru Mine, şi Eu voi rămâne întru voi. De aceea, fiindcă şi sfinția voastră sunteți cu totul "în Hristos", aveți în sine şi Duhul Lui. De aceea vă rugăm, lămuriți-ne încă o nedumerire: cum se întâmplă că într-o corabie să între oameni de diferite locuri şi din pricina unei furtuni să se înece toți? Au fost oare predestinați toți să aiba acest sfârşit amar?

- Grea este întrebarea voastra, a răspuns Cuviosul. Numai Dumnezeu ştie. Dar, cu ajutorul Lui, am să vă spun ceva în legătură cu aceasta.

"Mai demult trăia un corabier cu numele Teognost, care avea multe corabii mari cu destui marinari. Călătorea, făcea comert, transporta oameni şi făcea tot ce cade în treaba unui marinar. Făcea însă şi multe nelegiuiri, care nu plăceau lui Dumnezeu. Punea apă în vin, fura unele mărfuri şi altele. Dacă vreodată se întâmpla să aiba vreun călător bogat, marinarii nu ezita să-i ia banii şi să-l arunce în mare; cu alte cuvinte, erau cu totul nemilostivi. Numai unul dintre toți, îndată ce făcea răul, se căia pentru un moment de neruşinata nelegiuire. Dar, stăpânit de nenorocita obişnuință, când tovarăşii săi împărțeau câştigul murdar, îşi lua şi el porția sa.

Preabunul, Dumnezeu, Care doreste mântuirea noastră, a tuturor, o aştepta şi pe a lor. Dar vicleanul diavol, nu se mulțumea de răul pe care aceia îl făceau, ci îi impingea la şi mai mari răutăți.

Când însă Domnul a văzut că nu se mai lăsa de rele, ci tot mai mult fac rău grămădindu-şi foc pe capetele lor, a hotărât ca să-i piardă degrabă; şi, aceasta tot din iubirea de oameni, pentru ca să nu-şi îngreuneze osânda, trăind pe pământ şi nelegiuind. Şi ascultați ce s-a întâmplat:

Într-o zi s-au oprit în portul Seridos. Au vândut marfa din corabie şi s-au înbarcat cu mult câştig să plece spre locul lor. Ajungând, au tras corabia la uscat ca s-o repare, cum fac de obicei corăbierii. După ce au terminat, s-au sfătuit între ei să meargă la Constantinopol. Unul din ei, însă i-a rugat, spunând că nu poate să meargă cu ei de data aceasta, deoarece îi născuse femeia de trei luni un fiu şi n-ar fi voit să plece înainte de a-l boteza. Şi, fiindcă tovarăşii lui îl sileau, el a plătit un alt marinar ca să meargă în locul lui. Cel care rămasese acasa era acela despre care v-am spus că, singurul dintre toți, când făcea o nelegiuire făcea în adâncul inimii lui puțină pocăința.

Deci, după ce ceilalți au plutit în larg, deodată s-a pornit ca din senin o furtună teribilă. Spăimântați, şi-au continuat totuşi călătoria cu multă atenție, dar în toiul zgomotului şi a furtunii, ca şi lovită de un toiag nemilos, corabia s-a sfărâmat în țăndări. toți s-au scufundat în mare şi s-au înecat. Lucru şi mai înfricoşat este faptul, că şi cel care rămasese acasa să-şi boteze copilul, a căzut mort în aceeaşi clipa când tovarăşii săi se înecau. Iar marinarul angajat, ce minune, s-a agățat de o scândura şi a scăpat. A sosit până aici şi a povestit totul cu de-amănuntul.

Ce să zici de toate acestea? Cum au pierit toți deodată? Este evident că au fost pedepsiți de Dumnezeu pentru păcatele lor. Aşa cum, toți împreună făcuseră răul, aşa împreună suferiseră teribilul înec. Cât despre cel ce murise acasa, este drept că făcuse, chiar şi trecator, puțină pocăința. De aceea şi-a dat sufletul pe uscat, acasă. Dreapta judecată a lui Dumnezeu nu l-a lăsat să se înece cu tovarăşii săi, ci i-a dat un sfârşit mai bun. Pe când pe corăbierul angajat, Dumnezeu, care ştia că nu are nici o legătură cu făcătorii de rele, l-a salvat cu scândura.

De aceea, fiilor, să fugim de păcatul cel prea rău, care a născut şi naşte durerea şi întreg noianul nenorocirilor neamului omenesc.

RUGĂCIUNE CU CĂLDURĂ

După toate acestea a mers la chilia sa. Văzându-l lăcrimând, l-am întrebat pricina, iar el mi-a zis:

“Am văzut, fiule, când m-am întors de la biserică, un om bătând fără milă animalul sau aşa de tare, ca bietul animal mugea tare înaintea omului şi m-am întristat amarnic. Dacă şi animalele noastre, fie ele şi cai, ne osândesc, ce vom face noi păcătoşii în ziua judecății, când vom da seamă de toate faptele noastre? Vom auzi atunci: Nu ai miluit, nu vei fi miluit! A intrat apoi în chilia sa, s-a întors spre răsărit, şi-a ridicat mâinile şi s-a rugat:

“Stăpâne Doamne, iartă-mi păcatele şi mă învredniceşte şi pe mine iubirii Tale de oameni, ca să mă păzesc curat de toată întinăciunea trupească şi sufletească în toate zilele vieții mele. Doamne, Iisuse Hristoase, judecă pe cei ce mă judecă şi îmblânzeşte pe cei ce mă războiesc. Apucă arma cu pavăza şi stai în ajutorul meu; scoate sabia şi învârte-o înaintea celor ce mă mânesc, zicând de-a pururi sufletului meu: nu te teme, mântuirea ta sunt Eu, Făcătorul şi Ziditorul tău! Să se ruşineze şi să se înfrunte toți cei ce caută să mă înghită pe mine, făptura Ta. Da, Doamne, Iisuse Hristoase, spune aceste cuvinte robului Tău ca să se bucure sufletul meu.

Odinioară, slujitorul Tău Moise Te-a rugat să înceteze dreapta Ta amenințare, gata să se reverse peste fiii lui Israil. Însuți Tu, Doamne, şi acum, auzi-mă pe mine păcătosul cu necurmata Ta îndelungă răbdare. Harul Tău, Preamilostive, să mă lumineze! Pacea Ta, mult îndurate, să mă înfieze în dar. Înțelepciunea Ta, Întreit Sfinte, să se reverse din gura mea; ştiința Ta, Nemuritorule, să nimicească cugetele mele cele rele. Duhul Tău cel bun să mă povățuiască la pământul dreptății! Mângâitorul, Duhul Tău să rămână cu noi, care Te iubim, iubitorule de oameni. Pacea lui Dumnezeu Tatăl, înțelepciunea Fiului şi harul Sfântului Duh să se sălăşluiască întru mine. Da, Preaputernice Doamne al puterilor cereşti, priveşte spre mine sărmanul! Căci numai de la Tine am primit până acum toate darurile şi nu prin ostenelile mele...“

Înainte de a-şi termina rugăciunea şi, pe când zicea cu lacrimi aceste din urmă cuvinte, a venit diavolul să-l lovească. Dar, n-a izbutit, deoarece marea putere a lui Dumnezeu întărea pe Cuviosul. Crăpând de ciuda, vicleanul a strigat:

“O, împietritule cu inima, care cu viclenele tale vrăji îmi zădărniceşti toate meşteşugurile mele! Ce să-ți fac ție, care în tot ceasul mereu, mă birui cu ajutorul puterilor cereşti? O, cum îmi nimiceşti puterile mele! Vai şi iarăşi vai! Acela pe care l-am avut rob, mi l-a pus acum Nazarineanul stăpân peste capul meu...“

Apoi satana s-a făcut nevăzut, iar Nifon şi-a urmat mai cu căldură rugăciunea sa:

“Doamne Dumnezeul meu, Tu, Care ai umplut văzduhul cu aer şi-l luminezi cu razele soarelui, umple şi inima mea de dulceața Ta. Dumnezeule cel Mare şi înfricoşat, înaintea puterii Căruia se cutremură toate, pe Care îl slavesc serafimii cei cu câte şase aripi şi heruvimii cei cu ochi mulți, auzi-mă pe mine păcătosul şi nimicul, şi-mi luminează sufletul şi trupul. Să se umple inima, mintea şi toate simțurile mele de lumina cea cerească. Arată-mă Doamne, vas curat, vrednic de sălăşluirea Sfântului Duh. Dăruieşte-mi curația Ta, pacea Ta şi înțelepciunea şi blândețea Ta, sfințenia şi liniştea Ta, Duhul Tău cel bun să mă lumineze, ca un

Dumnezeu bun ce eşti şi arată-mă mai pesus de necuratele patimi. Nu voi înceta, Doamne, să rog cu căldură părinteasca Ta dragoste şi milostivire. Tu ai făcut sfintele şi cereştile oştiri, Heruvimii şi Serafimii, Tronurile şi Domniile, Începătoriile şi Scaunele, Stăpâniile şi Puterile, pe Mihail şi Gavriil, pe Rafail şi Uriil şi pe toți preacurații îngeri, pe care singur Tu îi stăpâneşti. Iartă-mă pe mine, care, mult mânii marea şi necuprinsa mulțime a milostivirii Tale. Eu sunt putoarea păcatului, sălaşul patimilor, urâciunea care urâțeşte întreaga omenire.

Mântuieşte-mă Stăpâne, de gheenă şi de foc, mântuieşte-mă de scrâşnirea dinților, izbăveşte-mă de tartarul cel înghețat, pentru că a Ta este mila, sfinte fără de moarte, Părinte mai presus de ceruri. Şi precum ai primit darurile lui Abel şi jertfa lui Avraam, primeşte şi rugăciunea mea, pe care o strig cu glas de laudă în ceasul acesta. Ajută-mă pe mine căzutul în stricata mea viața. Primeşte-mi această rugăciune la înțelegătorul Tău jerfelnic, în Ierusalimul cel de sus. Pomeneşte-mă, Doamne, totdeauna împreună cu sfintele şi cereştile Tale puteri, cele preafrumoase şi smerite, de care aşa de mult se bucură sufletul meu...“

Atunci a străfulgerat în jurul lui o lumină din cer şi a simțit o negrăită mireasmă. Şi i s-a arătat Domnul Iisus Hristos, Care i-a zis cu adânca iubire:

“Bucura-te, Nifone! Să se bucure duhul Tău şi să salte inima ta şi să se veselească simțurile tale, căci Eu te voi mântui. Bucură-te dar! Am poruncit sfinților îngeri să te pomenească totdeauna, la toate jertfele pe care le aduc fără încetare Tatălui Meu. Aşa cum şi tu pomeneşti în rugăciunile tale pe rând, toate cereştile puteri, aşa şi fiecare din ele pomeneşte numele Tău şi se roagă Tatălui Meu Care se veseleşte de îngerească lor mireasmă, ca să te izbăveşti de meşteşugirile diavolului. Să-mi fii recunoscător, deci că ți-am dat acest dar! Bucură-te!“

Zicând aceste cuvinte, Domnul S-a înălțat cu slavă la ceruri. Iar dreptul, simțind o negrăită bucurie, a rămas uitându-se spre înălțime şi şoptind o profundă rugăciune de preamărire:

MAREA SLAVOSLOVIE

“Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Iisus Hristos, Fiul Tatălui, Mielul lui Dumnezeu Care ridica păcatul lumii.

Binecuvântat eşti, Cel preaslăvit şi preaînălțat întru toți vecii, dumnezeiasca strălucire şi pecete a lui Dumnezeu, Tatăl. Unul eşti Tatăl, Cel fără de început şi Fiul Care S-a născut mai înainte de veci negrăit din Tine, *Cel ce se îmbracă cu lumina ca şi cu o haină*, prea veselă frumusețe. Slavă Ție, Dumnezeule, Cel mare şi înfricoşat, pe Care Te cinsteşte toată

făptura, de care tremură toate, de care se bucura toate! Tu eşti iubirea cea veşnică a Tatălui, vlăstarul cel plin de sevă purtătoare a tot binele. Tu, cu un semn mişti zăvoarele pământului; Tu veseleşti feţele îngerilor, cu milă dragostei Tale. Tu eşti odihna Duhului, Tu eşti ochiul uriaş neadormit, Dumnezeul meu şi Om, Unul, dar şi îndoit: înfricoşat Fiu, frumusețea frumuseților, Sfântul sfinților, nemărginit şi negrăit. Slavă Ție!...

Tu stăpâneşti de la răsărit până la apus şi peste toate cele ce se află pe pământ şi în cer; Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Dumnezeu Care susții toată făptura văzută şi nevăzută, Care conduci şi chiverniseşti, Care hrăneşti şi adăpi toată nenumărata făptură cu atotputernicia Ta.

Deschide-voi gura mea şi-Ți voi, vorbi, Dumnezeule înțelepte şi veşnice, nefăcut, negrăit, neajuns, nepipăită minte, cuvânt, pace, dulceață mireasmă, har, mărgăritar, stea, răsărit, strălucire, temelie, neînțeles, lumină, adâncul adâncurilor, bogat care săraceşti, putere, tărie, stăpânire, neînceput, dătător de viața, artist, creator neobosit, care rânduieşti şi strici, care înțelepteşti şi faci nebuni, atottțiitor, stăpânitor şi Mire.

Bucura-Te, Tu, Care mi-ai dăruit cer şi pământ nou! Cum să Te numesc? Făcător şi creator al veacurilor? Cum să Te chem? Nemăsurată dragoste a Tatălui? Cum să-ți zic Ție, Celui ce ții în palma Ta săraca mea pulbere? Sfinte, Întreit Sfinte, Te slăvesc!... Amin!“

După această slavoslovie şi lauda, inima Cuviosului s-a veselit şi s-a îndulcit, cum nu se poate spune. Şi, mai ales, fiindcă a auzit de la Domnul ca a poruncit arhanghelilor să-l pomenească în jerfa lor cea fără de sânge şi cerească. De aceasta, mai ales, se bucura Cuviosul, sărbătorea şi se suia din slavă în slavă.

CONVORBIREA CU UN ÎNGER

Odată, am vizitat cinstita biserică a celui dintre sfinți Părintelui nostru Nicolae, care se află lângă palatul Aftonia. Când am ajuns, Cuviosul a început a se ruga Domnului, lăudându-L şi bucurându-se de tainice vederi.

După ce s-a rugat îndeajuns, l-am auzit vorbind cu cineva. M-am mirat, fiindcă ştiam că nu mai intrase nimeni în biserică.

Voiam să aflu cu cine vorbea, dar nu l-am întrebat, deoarece, între timp, a venit preotul şi începuse Sfânta Liturghie. În timp ce toți cei prezenți cântau, Cuviosul îşi pironise privirea spre Sfânta Masă şi aşa se bucura, încât fața i se făcuse ca trandafirul.

După ce începuse slujba, Cuviosul şi-a ridicat mâinile şi a început a se ruga cu multă căldură şi putere. Apoi a fost cuprins de o dumnezeiască răpire, încât dorea să zboare lângă Sfintele Taine. Dar, pentru a nu sminți

pe cineva şi din respect pentru sfânta slujbă, şi-a stăpânit pornirea inimii şi a rămas nemişcat la locul său, slăvind pe Dumnezeu.

După sfârşitul slujbei, pe drum, l-am rugat să-mi spună cu cine vorbea în biserică. Iar el, ca un părinte iubitor, n-a ascuns nimic de fiul său. De aceea, fraților şi părinților mei duhovniceşti, voi povesti tot ceea ce mi-a spus el, spre slava lui Dumnezeu.

Acela cu care vorbea Cuviosul în biserică era îngerul care păzea Sfântul jertfelnic. Şi, iată ce i-a spus Cuviosului:

- De mult doream să te văd pe cuvioşia ta şi mă rugam lui Dumnezeu să vii o dată aici să te rogi şi, cu acest prilej să te cunosc şi mă bucur cu plăcere de rugăciunea ta.

- Dar, preasfinte, a zis cu mirare Nifon, de unde mă ştii şi cum de ai atâta dorire ca să vezi un bătrân putred de păcate?

- De aceia te doream, a răspuns îngerul, ca să-ți cunosc această smerenie. Pentru că despre aceasta am auzit chiar şi în cer, că Domnul nostru Iisus Hristos ți-a dat acest dar.

- Dar cum ai auzit tu aceasta? Este cu puțintă să se vorbească în cer despre un lepădat ca mine!

- Îți spun numai adevărul, iubite al lui Dumnezeu. Viclenie nu se află în gura mea. Precum vezi, slujesc acest jertfelnic. Când plec la altarul ceresc ca să duc lui Dumnezeu rugăciunile creştinilor, ajung la urechile mele ceea ce îngerii lui Dumnezeu spun despre tine: că Nifon este iubit de cel Prea Înalt pentru că, cu adânca lui smerenie, face pulbere pe diavoli. Ca pomeneşte în rugăciunile sale pe fericitele Puteri şi, de aceea Domnul a poruncit la toți îngerii şi arhanghelii să-l pomenească neîntrerupt la jertfa lor cea înțelegătoare. Acestea le-am auzit despre tine în cer şi de aceea aveam mare dorință să te cunosc. Iată deci, ce am auzit despre tine de la Domnul.

- Aşadar, preastrălucite astru, aceasta spui că le-ai auzit despre mine! Poate că le-ai auzit despre un alt oarecare Nifon, deoarece despre mine numai acest lucru este adevărat: că nu am făcut nici un bine!

După aceasta însă, îngerul şi mai mult a fericit smerenia bătrânului şi s-a făcut nevăzut. Iar, Nifon, după plecarea îngerului vorbea întru sine: “Ia aminte, smerite Nifone, or fi bune şi lăudabile ostenelile tale, dar te asemeni cu o corabie plină de bunătăți care călătoreşte pe mare. Cine ştie dacă vei ajunge la liman să te întâlneşti cu Hristos sau te vei primejdui şi-ți vei pierde buna încărcătură! şi atunci, o, ce nenorocire! Te asemeni şi cu un ogor gata de seceriş, dar cine ştie dacă vei ajunge la seceriş sau dacă păsările cerului nu vor mânca spicele, iar paiele, le aşteaptă focul. Acestea le vorbea în sine fericitul şi s-a aşezat în strana.

ASCULTAND SFANTA LITURGHIE

Dar ce vedea când a început Sfanta Liturghie?

“A văzut coborându-se foc din cer, care a acoperit jertfelnicul şi pe liturghisitor, fără ca acela să-şi dea seamă de acestea. Apoi, când a început să cânte cântarea cea întreită, au coborât patru îngeri şi au cântat împreună cu el. La Apostol, s-a arătat preafericitul Pavel şi îndruma pe citet. Iar la Evanghelie, fiecare cuvânt ce iesea din gura preotului era ca o flacără. Apoi, a început tainicul “Aliluia“. Atunci glasurile tuturor se împleteau ca o funie de foc care ajungea până la cer.

Puțin înainte de Vohodul mare, când trebuia să iasă preotul cu Sfintele Daruri, vedea că, odată se deschide cerul şi se revarsă o negrăită mireasmă. Îngerii coborau cântând imne şi slavoslovii Mielului lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Fiul Tatălui. Imediat s-a arătat un prunc preacurat şi preadulce la vedere. L-au adus heruvimii pe palmele lor şi L-au aşezat pe Sfântul Disc, unde se aflau Sfintele Daruri. În jurul Lui s-au adunat mulțime de îngeri îmbrăcați în haine albe, care luminau cu frumusețea lor strălucitoare.

Preotul, când s-a apropiat să ia sfintele pentru a face Vohodul mare, le-a ridicat şi le-a aşezat pe capul său. Înainte mergeau doi heruvimi şi doi serafimi, urmați de nenumărați îngeri, care cântau cu bucurie negrăită cântari de lauda. Îndată ce preotul a pus Sfintele Daruri pe Sfânta Masă, îngerii le-au acoperit cu aripile lor. Cei doi heruvimi stăteau de-a dreapta iar cei doi serafimi de-a stânga.

După Crez, când a binecuvântat Sfintele şi a zis: Prefacându-le cu Duhul Tău cel Sfânt, Cuviosul vedea un înger că ia cutitul şi junghie Pruncul. Sângele îl varsă în Sfantul Potir, iar Preacuratul Trup îl taia tainic şi-l aşează pe Sfântul Disc. Apoi preotul a înălțat preacuratele Taine, zicând: “Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatal. Amin!“

În acel moment, un creştin a întrebat pe sfânt:

- De ce zice Sfintele Sfinților?

- Ni se adresează noua, fiule şi ne spune: “Cine este sfânt, să se apropie!“

Atunci, acela care era neînvățat, a întrebat iar:

- Şi ce este sfințenia, părinte?

- Uite, fiule, dacă eşti imoral să nu îndrăzneşti să te apropii de aceasta Mare Taina. Dacă batjocoreşti şi osândeşti pe aproapele tău să nu te apropii de Trupul lui Hristos. Dacă ai duşmănie cu cineva, să nu te atingi, ci, mai întâi cercetează-te pe sine-ți cum eşti şi apoi apropie-te. Dacă eşti virtuos, mergi; dacă nu eşti, stai departe!

Aceasta le-a zis înțeleptul către cel neînvățat şi apoi a tăcut, pentru că deja preotul zisese: "Apropiați-vă!"

Acum Nifon observa fețele celor ce se împărtăşeau. Ale unora se înnegreau şi se făceau ca ale arapilor; ale altora, însă, străluceau ca soarele de îndată ce primeau Sfântul Trup şi Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos. Văzând aceasta deosebire, a suspinat şi a dat din cap.

Îngerii urmăreau în chip nevăzut. Când cineva credincios se apropia, îi puneau cunună pe cap. Când însă, venea vreun păcătos, se întorceau de la el. Astfel, se împărtăşea cu nevrednicie şi pleca cu totul înnegrit.

După ce s-au împărtăşit toți, s-a făcut sfârşitul în prezența sfinților îngeri şi s-a terminat Sfânta Liturghie, atunci, din nou, Dumnezeiescul Prunc era întreg pe palmele Heruvimilor, care L-au ridicat la cer, aşa cum îl coborâseră, cântând cântari şi laude.

Aceste preaminunate lucruri, fraților, le-a văzut Cuviosul în biserică şi mi le-a povestit pe drum, până am ajuns la casa noastră.

Multe taine i-a descoperit Domnul. Dacă le scria pe toate, cum zice şi Sfânta Evanghelie, mi se pare ca nici în toată lumea nu ar încăpea cărțile scrise. Amin. Numai puține voi aduce aminte, pentru slava lui Dumnezeu.

ORAŞ ŞI PUSTIE

De multe ori, Cuviosul pleca singur din oraş şi mergea în părțile dinspre nord. Stătea acolo într-o desăvârşita tăcere, vorbind cu Dumnezeu. Totdeauna iubea singurătatea şi uneori îmi zicea, zâmbind:

- Mari bucurii duhovniceşti ascunde liniştea, fiule, şi noi o lăsăm şi locuim în gura diavolului, pierzând atâtea minunății pentru plăcerea vieții prezente.

- Părinte, am întrebat eu, sfinția ta, care străluceşti cu harul lui Dumnezeu în acest oraş, ce ai păgubit din aceasta?

- Numai Dumnezeu ştie, fiule, ca atâta m-a ispitit satana încât, ca să zic aşa, ca om pătimaş ce sunt, mult S-a ostenit Domnul meu, Iisus Hristos, ca să dezlipeasca gândurile viclene din mintea mea. Uneori, cu însăşi gura Sa mă sfatuia şi mă învăța pe mine smeritul. Altadată, a trimis pe Duhul Său în chip de porumbel alb, Care a stat pe umărul meu, şoptindu-mi la ureche taine dumnezeieşti. Şi cu toate acestea, vicleana obişnuință mă tragea la păcat. Adeseori, venea fericitul Pavel şi mă sfatuia să mă feresc de patimile murdare. Astfel, cu multă silă m-au scos din gura balaurului. Am făcut atâtea fapte rele, fiule, că numai Dumnezeu, singurul Atotputernic, a putut să mă izbăvească de ele. Eram încă tânăr şi robit de patimi.

Într-o zi, pe când mă aflam într-o biserică a Maicii Domnului, am fost cuprins deodată de spaimă şi frică şi am auzit un glas care îmi zicea:

“Nifone, până când? Ajunge, multe rele ai făcut!“ Era aşa de puternic glasul, că tremura strană de unde eram şi, m-a înfricoşat.

Deci, fiule, dacă Dumnezeu a spus despre mine că sunt păcătos, eu ce să mai spun? Şi chiar de mi-ar fi dat atâta putere încât să creez un alt cer şi pământ - ceea ce nu este cazul - şi să-mi zică: “Iată lucrul lui Nifon!“, eu, socotind nelegiuirile mele, nu voi înceta a crede că acestea m-au făcut un diavol viclean.

Cum, deci, îmi spui că trăind în oraş nu m-am păgubit? Dacă ai şti faptele mele cele rele, n-ai mai sta o clipa lângă mine. Închipuieşte-ți că, odată am căzut într-un păcat mare şi însuşi Domnul a venit să mă alunge din biserică, amenințându-mă că nu mă voi mântui cu cele ce fac. Atunci, eu am căzut la Preacuratele Sale picioare şi, sărutându-Le, am zis cu glas îndurerat:

- Doamne, nici la nemărginita Ta milostivire nu voi găsi mântuire? Iar El, biruit de nemăsurata Lui iubire de oameni, m-a ridicat şi mi-a zis cu milă:

- Da, vei găsi mântuire la milostivirea Mea, însă, ori de câte ori cazi, întoarce-te la Mine şi zi cu smerenie: “Am păcatuit!“ şi Eu, te voi vindeca de patimi şi-ți voi sta în ajutor. Aşa mi-a grăit Cel nemărginit în milă şi negrăit în milostivire şi S-a făcut nevăzut.

Aceste cuvinte ale Cuviosului au făcut ca şi inima mea să se smerească. Mă gândeam la ele şi ziceam: “Vai de mine, ticălosul! Dacă un luminător aşa de mare are o atât de smerită părere de sine, cum mă aflu eu, care nici urmă de virtute nu am?

Acest obicei de a se socoti nimic înaintea lui Dumnezeu, îl avea totdeauna sfântul. Umblând prin locuri singuratice, se ocăra pe sine: “Ticălosule, nu-ți ajunge că în oraş întinezi pe oameni cu faptele tale rele, ai venit şi aici în câmp, să umpli locul cu putoare şi să usuce iarba de păcatele tale?

Atunci, se cobora cu mintea sa în iad şi se lega pe sine împreună cu satana, acolo jos, zicând: “Aşa-ți trebuie, întinatule, te-am legat jos împreună cu dracii, pentru ca să înțelegi că ai făcut lucruri mai rele decât ei!“ şi curgeau lacrimi din ochii lui, pentru că se temea să nu fie veşnic în iad.

Altadată, pe când se găsea iarăşi afară din oraş, şi-a ridicat mâinile să se roage. Deodată se deschid cerurile şi vede pe Domnul, şezând pe scaunul slavei înconjurat de Apostoli şi de mulțime de îngeri. A rămas uimit văzându-i. Ar fi zburat ca o pasăre, dacă ar fi putut, arzând de dorul de a fi lângă ei. Dar şi aceia îl priveau cu bucurie, zicând între ei:

Iată, iubitul nostru prieten Nifon, cu ce bucurie şi dragoste ne priveşte! Este drept ca şi noi să-l pomenim în sfintele noastre slujbe! Aşa

vorbeau preacuraţii îngeri. Iar el, copleşit de dulceaţă, când şi-a revenit în fire, era plin de fericire şi împletea laude şi cântari în cinstea lor.

“O, cât de mult iubesc sfinţii îngeri neamul creştinesc! Ne ajută la tot lucrul bun. Cum dar, să nu ne bucurăm de ei şi să nu-i dorim necontenit? Ei, care sunt pietre de mult pret, mărgăritare strălucitoare, frumuseţe mai presus de ceruri, flori neveştejite. Necontenit mijlocesc pentru noi şi înduplecă pe Iubitorul de oameni să ne scape şi să ne izbăvească de focul cel veşnicie. Zi şi noapte stau lângă noi. Când mâncăm, ne întăresc şi ne apără; când dormim, ne acoperă cu aripile lor; când lucrăm sau umblăm pe mare şi călătorim, se afla veşnicie lângă noi, ocrotitori şi ajutători în toate!...

NECAZURILE ŞI BUCURIILE DRACILOR

În Constantinopol se află o biserică pe care a zidit-o Nifon. Este făcută cu mult gust şi podoabă, vrednică de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Minunata ei înfăţişare se datoreşte şi materialelor alese din care este făcută.

Într-o dimineaţa, pe când Cuviosul cânta Utrenia împreună cu poporul, vede cu ochii sufletului, trecând pe drumul de lângă biserică, pe mai marele demonilor, cu chip amărât şi înconjurat de doisprezece diavoli.

Auzind slavoslovia poporului, acele înfricoşătoare făpturi s-au tulburat şi s-au aprins de invidie. Apoi, mergând să ispitească pe Cuviosul, au început a plânge către mai marele lor:

- Vezi, cum este slăvit Nazarineanul de către robii Sai? Şi, pe cei ce mai înainte îi aveam închinatori de idoli şi ne cântau troparele noastre, acum i-a răpit. Unde este oare faimoasa noastră putere? Vai, cât de jalnic am fost biruiti! Toţi ne stau împotrivă, toţi ne batjocoresc! Puterea noastră s-a zdrobit şi împărăţia tatălui nostru s-a nimicit. Câtă vreme satana era liber şi împreună cu noi în lupte, aveam şi noi îndrăzneală şi curaj şi speriam oamenii. Dar de când Iudeul l-a legat în iad şi-l calcă ca pe struguri, s-a slăbănogit neamul nostru şi împărăţia noastră s-a nimicit. Ba, ce este şi mai rău, este că se apropie sfârşitul lumii şi, ce va fi cu noi ticăloşii?

Acestea erau necazurile demonilor. Iar mai marele întunecaţilor le-a răspuns:

-V-aţi indispus auzind că este slăvit Răstignitul în casa Mariei? Aceasta este o rană mică. Alteori ne-a lovit mai rău. Dar de ce vă necăjiţi? De multe ori aceştia, care acum laudă pe Nazarineanul, ne cinstesc şi pe noi. Şi, dacă lucrul acesta nu se vede prea limpede, aşteptaţi şi vă voi arăta

cum ne slujesc ei cu devotament, pentru ca să vi se bucure inima şi să râdeți.

I-a luat şi i-a dus într-o altă parte a oraşului. Cum au ajuns, au început să facă galagie şi să semene vrajba. Un diavol a aruncat în urechea şefului lor un gând urât şi acela îndată a început a grăi cuvinte murdare şi a juca, iar tovarăşii lui răspundeau jucând şi lovindu-şi cu zgomot picioarele. Acest lucru îl voiau şi diavolii, care au început să dănțuiască împreună cu acei nenorociți.

- Vedeți, ce v-am spus? zice triumfător mai-marele demonilor. Există şi oameni care ne cinstesc pe noi. Să ne bucurăm acum când suntem slăviți!

Ajungând îndată în piață, au întâlnit un om care cânta din scripcă, însoțit de o mulțime de oameni care îl ascultau cu bucurie. Fericitul Nifon însă, a văzut că toți aceştia erau legați strâns cu mâinile la spate de un diavol, care îi trăgea în urma cântărețului. Diavolii de mai înainte, cum au văzut pe unul de ai lor târând atâta popor, s-au bucurat cu veninoasă bucurie şi au început şi ei să tulbure şi să ajute pe oameni; pe unii dându-i să joace, pe alții să cânte, zicând cuvinte murdare.

În acest timp, un om bogat care privea la fereastra casei, ascultând îndemnul unui diavol, a strigat la cântaret, chemându-l să-i cânte în fața casei lui. Ceilalți au aplaudat, bătând din palme, iar necurații s-au bucurat din inima.

În sfârşit, bogatul a dat cânteretului o moneda de argint, pe care el a luat-o şi apus-o în buzunar. Dar diavolii i-au luat moneda şi au trimis-o la tartorul lor din iad, zicându-i:

“Ia-o, şi să zici tatălui nostru cel mare, pe care l-a legat Nazarineanul: ți-o trimite boierul Lazios prin Iptistu cântarețul şi slujitorul tău, care ți se închină stăpânirii tale. Noi, fiii tăi, luptăm împotriva creştinilor, duşmanii noştri. Împreună cu moneda i-au dat şi mulți alți bani, pe care Iptistu îi adunase de la lume. Pe aceşti bani îi primeau viclenii diavoli ca jertfe idoleşti, de aceea erau foarte mândri. Deci, s-a coborât trimisul diavolilor la balaurul din inima iadului şi i-au adus necuratele daruri pe care acela le-a luat, zicând foarte mulțumit:

“Primesc jertfele de la idolatri, dar mai mult mă bucur de cele de la creştini.

Zicând acestea scârbosul, după ce a notat în catastif banii jertfiți pentru ei, i-au trimis înapoi la cântăreț.

- Întăriți cu mai multă vitejie lupta, a poruncit tartorul, ca să biruim pe toți stricații nazarineni! (nu îndrazneau vrăjmaşii să numească cu alt nume pe Domnul nostru Iisus Hristos decât numai Nazarineanul Iisus).

Diavolul a plecat repede să ducă porunca balaurului. Totodată a pus banul în buzunarul cântărețului fără ca el să-şi dea seamă de aceasta, apoi împreună cu ceilalți diavoli s-au împrăştiat ca să ispitească pe alții.

Văzând acest lucru, Sfântul Nifon s-a întristat mult şi a lăcrimat pentru înşelarea şi pieirea creştinilor. Pentru că Dumnezeu îi dăruise darul ca să vadă cu ochii cei duhovniceşti cele nevăzute, ca văzute. Apoi a zis despre cei ce cânta cântece murdare că, aşa cum trâmbița adună pe ostaşi şi, precum rugăciunea curată adună pe îngerii lui Dumnezeu, aşa şi muzicantul adună în jurul lui pe necuraţii diavoli. Şi, cel ce se veseleşte cu chitare şi cu lire, acela cinsteşte pe slujitorii balaurului celui mare.

Ce vom răspunde în ziua judecății noi, care suntem robiți dracilor, când Dumnezeu va veni să piardă pământul şi să dea fiecăruia după faptele lui?

De aceea, Cuviosul sfătuia pe toți să se ferească de meşteşugirile satanei şi să nu-şi dea banii jertfă lui. Căci astfel, vor fi municiți veşnicie împreună cu el.

- Dacă ai un ban, zicea el, împrumută-l lui Hristos şi vei lua însutit şi viața veşnică vei moşteni. Pentru ce să dai satanei banii tăi, împlinindu-ți plăcerile, fără să ai altceva de câştigat decât numai vaiul iadului? Că zice Scriptura: Au jerfit dracilor şi nu lui Dumnezeu. Să nu părăsim, fraților, pe Dumnezeu, Care ne-a reînnoit prin apa şi prin duh! Să nu uităm pe Cel ce ne hrăneşte şi ne poarta de grijă, ci să-i aducem rod de recunoştință sufletul şi trupul, mintea şi inima, pentru că El a murit şi a înviat pentru noi. Să-i bineplăcem facând virtutea cu ajutorul lui.

DARURILE LUI HRISTOS ŞI NERECUNOŞTINȚA OAMENILOR

Când Cuviosul se afla încă pe prima treaptă a pocăinței şi nu împlinise încă trei ani de când a lăsat viața cea rea, i-a venit un gând rău:

"De atâta vreme mă rog Domnului meu Iisus Hristos şi n-am primit nici un dar de la El. Se vede ca mi-am întinat Sfântul Botez cu multe nelegiuiri şi de aceea mă nesocoteste Dumnezeu". După aceste gânduri s-a mâhnit puțin şi apoi a adormit, acolo unde se afla. Atunci a văzut în somn, ca se găsea într-o biserică imensă şi se ruga lui Hristos. Cum stătea cu fața spre răsărit şi cu mânile ridicate, a văzut înaintea lui un tron minunat. În jurul lui stăteau heruvimi şi serafimi şi mulțime de îngeri îmbrăcați în alb. În timp ce sta uimit, vede pe tron pe cineva, care era curat, luminos şi foarte blând. Nifon a înțeles că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Atunci şi-a ridicat privirea şi mâinile spre El şi s-a rugat: Doamne Dumnezeul meu, ascultă rugăciunea mea şi nu trece cu vederea ruga mea şi restul psalmului. El şi-a plecat capul şi a primit rugăciunea Cuviosului. Sfântul îi ceruse să scape de duhul nepăsării şi să-l alunge departe. Când Nifon a terminat rugăciunea, Domnul şi-a ridicat capul şi a întors fața să

spre el, arătând prin aceasta ca i-a auzit rugăciunea şi a primit-o. Apoi, i-a zis:

- M-ai mâhnit astăzi, Nifone, când te-ai indispus zicând: "De atâtea ori am rugat pe Domnul şi nu mi-a dat nici un dar!" Fie, dar nu spui tu în fiecare zi: "Doamne, să nu fiu slăvit în aceasta viața"? De ce dar, te superi? Apoi, nu te gândeşti că ți-am dat atâtea daruri? Apa şi aerul pe care-l respiri, nu este un dar? Apoi, şi Preacuratul Trup şi Preacinstitul Sânge pe care vi l-am dat, nu sunt daruri? Copacii câmpului, păsările cerului şi peştii mărilor, acestea nu sunt daruri? Apoi, n-am murit şi n-am fost îngropat pentru mântuirea voastra? Toate acestea, oare ce sunt? Cine altul v-a făcut atâta bine? Iar voi ce mi-ați dat ca să cumpărați aceste daruri? M-ați răstignit pe cruce, M-ați pălmuit, M-ați adăpat cu oțet şi fiere şi toate celelalte pe care le ştii...

Mai ales tu, Nifone, nu uita că ți-am iertat multe şi grele păcate. Ai bagat de seamă că am ridicat capul la rugăciunea ta? Aşa fac la fiecare care se roagă, chiar dacă el nu mă vede. Vrei, deci, un dar şi mai mare? Iată, de acum şi până la sfârşitul veacului vei fi mângâiere şi ajutor celor ce sunt pe moarte şi mulți îşi vor uşura mântuirea cu chemarea numelui tău. Iată că şi diavolul nepăsării, de care m-ai rugat să te izbăvesc, acum este legat...

Întorcându-se Nifon, vede un taur legat de coarne şi împiedicat. Era aşa de strâns legat că nu putea să se mişte nicidecum. Numai ochii sălbatici şi-i întorcea încoace şi încolo cu furie, ca şi cum ar fi vrut să sfâşie pe Cuviosul. Nifon a înțeles că acesta era duhul cel întunecat care de multe ori îi adusese moleseală, din vârsta copilariei. Ori de câte ori voia să meargă la biserică sau la alt lucru bun, îi venea o teamă, iar în somn îi apareau tot felul de închipuiri inspăimântatoare.

Când robul lui Dumnezeu s-a trezit din aceasta înfricoşată vedenie, a rămas uimit. Se gândea că s-a învrednicit să vadă pe Domnul cu neasemănata Sa frumusețe Dumnezeiască şi inima lui era plină de fericire. Şi mai ales, pentru că iubitorul de oameni îl izbăvise de teribilul duh al fricii, care aşa de mult îl chinuise. Însă, se minuna cum Domnul se plecase să-i audă rugăciunea şi cum îl mustrase, adică îl înțelepțise pentru acel gând care îi venise. De atunci, precum zicea, n-a mai avut teamă şi frica, pentru ca Domnul îi era Atotputernic ajutor.

SFATURI CĂTRE UN TÂNĂR

Odată, pe când se afla în biserică Maicii Domnului Halcopratia, s-a apropiat de el un copil foarte cuminte, care mergea totdeauna neobosit la sfintele slujbe.

- Părinte, îl întreba copilul, ce să fac ca să dobândesc mântuirea?

- Tu, băiatul meu, eşti un suflet nevinovat. Cum ceri să auzi cuvinte de mântuire de la un bătrân care a putrezit în păcate?

- Cuvântul lui Dumnezeu, părinte, zice: "Întreabă pe părintele tău şi el te va învăța". De aceea şi eu cer de la tine să aud cuvânt bun. Să nu mă treci cu vederea pe mine netrebnicul!

- Ce te gândeşti, l-a întrebat atunci sfântul, să te faci monah sau să placi lui Dumnezeu în viața obişnuită?

- Mă gândesc, părinte, să mă învăț mai întâi în viața aceasta obişnuită şi apoi ce va rândui Dumnezeu.

- Dacă vrei, fiule, să locuieşti între oameni, trebuie să fii atent la următoarele lucruri: să nu osândeşti pe nimeni niciodată, să nu râzi de cineva, să nu te mânii, să nu disprețuieşti. Păzeşte-te mult să nu zici: "Cutare trăieşte în păcate sau cutare face desfrâu". Căci aceasta însemnează: "Să nu judecați!" Pe toți oamenii să-i vezi cu acelaşi ochi, cu acelaşi dispoziție, cu acelaşi gând, cu inimă simplă. Pe toți să-i ai ca pe Hristos. Nu-ți pleca urechea la omul care osândeşte pe alții, nu te bucura şi nu aproba cele ce zice, ci ții gura închisă şi fii zăbavnic la vorbă şi grabnic la rugăciune. Dar nici pe cel ce judeca pe altul să nu-l osândeşti întru tine. Chiar dacă el face un lucru rău, tu vezi-ți lipsurile tale şi osândeşte-te numai pe sine-ți.

- Cele ce-mi spuneti, a zis băiatul, sunt pentru cei sporiți; dar eu, nimicul, cum voi putea ajunge ca bine să plac lui Dumnezeu?

- Tinerețea, fiule, dacă are smerenie şi nevinovăție, ajunge! Nimic altceva nu-ți cere Dumnezeu. De aceea, fiule, să fii nevinoavat şi smerit. Socoteşte-te pe tine mai prejos decât toți; atunci într-adevăr vei trăi împreună cu Hristos. Sileşte-te de asemenea să nu-ți închipui în mintea ta că ai ajuns la măsura sfinților ci, să zici adesea: "Suflete al meu, tu ştii că am întrecut şi pe diavoli cu păcatele şi nici o faptă bună nu am făcut până acum pentru Dumnezeu. Vai de mine, ticălosul, ce voi face în ziua judecații?"

De aceea, totdeauna să socoteşti rugăciunea ta ca un păcat. Pentru că atunci păcătuim mai rău, când socotim că rugăciunea noastră este sfântă şi curată. Chiar dacă cineva ar face semne şi minuni, trebuie să nu se socotească drept, pentru că, fără îndoială, va păcatui în rugăciunea sa, fie în mişcările inimii, fie cu împraştierea gândurilor, când adică, una zice cu gura, iar mintea se află în altă parte. De aceea, adu-ți aminte şi zi adesea: De cele ascunse ale mele curățeşte-mă şi de cele străine fereşte pe robul Tău!

Trebuie apoi să mai ai în vedere şi acest lucru. Niciodată să nu fii mulțumit cu lucrurile tale cele bune, nici să te încrezi în tine din pricina lor. Nu ştii dacă sunt plăcute sau neprimite înaintea lui Dumnezeu. De aceea, mai bine să ai în El încrederea ta şi în puterea Lui, socotindu-te pe tine

gunoi netrebnic. O, fiule, câte păcate facem noi şi nu le stim! Când vezi pe aproapele tău greşind, tu să pui asupra ta greşeala lui. Chiar dacă cineva te ocărăşte, te osândeşte sau te dispretuieşte până la înjosire, tu smereşte-ți gândurile şi osândeşte-te pe sine însuți ca păcătos şi nevrednic de a trai. Deci, prin toate acestea, vei dobândi îndreptare şi mântuire.

Atunci, tânărul l-a întrebat iarăşi:

- Părinte, cum poate omul să biruiască o ispita diavolească?

- Biruința a toată ispita este tăcerea şi smerenia. Toate lucrurile celui smerit sunt cunoscute de Dumnezeu şi lăudate de către îngerii Lui. De aceea, sunt înfricoşate şi temute diavolilor. Fii, deci smerit, cu inima înfrântă, ca să dorească Duhul Sfânt să sălăşluiască întru tine şi să-ți dea putere să nesocoteşti toate grijile vieții, pentru că observ că acestea te îndepărtează mai mult de calea lui Dumnezeu, ocupându-te cu lucruri nefolositoare. Acestea, fiule, nu ne vor ajuta cu nimic în ziua judecății. Nu ne-a adus Dumnezeu în aceasta viața ca să ne pierdem pe noi insine cu grijile şi treburile netrebnice, înşelați de diavolul, ferească Dumnezeu!

Dăruieşte-te pe sine-ți cu totul lui Dumnezeu, grijindu-te numai de suflet şi El va avea grijă de trebuințele tale cele trupeşti. Fiindcă, oricât te-ai îngriji de trup în această viață, nu poți adăuga la statura ta un cot, cum zice Domnul. Ce folos avem de la lucrurile lumii, chiar dacă am izbuti să le adunăm pe toate în magaziile noastre? La sfârşitul vieții toate rămân aici iar noi, goi de toată virtutea, ne sălăşluim în groapă. Ce câştig material ne poate mântui atunci? Desigur, nici unul; ci ne va înconjura pretutindeni vaiul, durerea şi iadul cel veşnic. De aceea să ne rugăm necontenit, cu multă atenție şi linişte. Gândeşte-te, fiule şi pune bine în inima ta toate cele ce-ți spun; leapădă grijile şi trăieşte înțelepteşte şi bine plăcut Domnului şi Dumnezeului tău!

Cu aceste sfaturi, fericitul a trezit o adâncă umilință în inima tânărului, care, voind să plece, a căzut la picioarele lui, rugându-l să-l binecuvânteze. La fel a făcut şi Nifon; a căzut şi el la picioarele baiatului, apoi l-a binecuvântat pentru plecare.

Tânărul acesta era fiul unui demnitar de la palat. De atunci, cea mai mare parte din timp şi-o petrecu împreună cu Cuviosul, care nu primise încă cinstea arhieriei. I-a aflat şi chilia şi adesea mergea la el, hrânindu-se cu dumnezeiasca sa învățătură, mai “dulce decât mierea şi fagurul“. Astfel, şi-a hranit sufletul său şi, de tânăr, s-a făcut vas ales în mâinile lui Dumnezeu. A bineplăcut lui Dumnezeu cu faptele sale şi, când a venit ceasul, şi-a încredințat sufletul în mâinile Lui şi s-a odihnit în dumnezeiască fericire. Iar numele acelui tânăr era Neofit.

RUGĂCIUNEA UMILITĂ DE TOATĂ NOAPTEA

Odată, în Sfântul şi Marele Post, ziua de luni din prima săptămâna, Cuviosul Nifon a petrecut-

- Precum mi se pare, a zis Cuviosul, cei care postesc mult şi nu se folosesc deloc, din pricina limbii nu se folosesc, pentru că cel ce nu are frâu la limbă, chiar dacă posteşte toată vremea, cu nimic nu se foloseşte. Te porneşte diavolul să te mânii? Nu vorbi deloc şi aşa îți vei stăpâni patima. Sau te împinge la invidie? Nu osândi şi biruieşti răul. Pentru că în chip firesc, osândirea altuia este rodul invidiei. Şi iarăşi, dacă vicleanul aprinde pe creştin la desfrânare, să nu-şi deschidă gura ca să vorbească cu femeie, să se înfrâneze de la mâncare şi de la băutură şi, sigur, îl va ruşina. Să mai ia şi un băț şi să se lovească pe sine şi durerea va izgoni lupta. E mai bine să pierzi unul din mădularele tale, decât întreg trupul să-ți fie aruncat în gheena focului!

Dacă cineva te injură sau îți face alt rău, adu-ți aminte ca şi pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, L-au scuipat, L-au lovit cu trestia şi L-au batjocorit oamenii cei păcătoşi. Şi atunci, gândeşte-te că tu nu eşti vrednic nici să trăieşti. Deci nu lua aminte la cel ce te înjură.

Dacă vreun sărac îți cere ceva din bunurile stricioase ale lumii, de care ai nevoie, nu te zgârci să nu i le dai, ca să nu te lipseşti de bunătățile cele nemuritoare şi veşnice, pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit.

Dacă vicleanul vrăjmaş îți aduce slavă deşartă, egoism, sau îngâmfare, aruncă-ți ochii la popoarele vechi şi vei zice: care îngâmfați au prosperat vreodată? Toți care au fost împotriva lui Dumnezeu au pierit. Căci zice: Domnul sta împotrivă celor mândri şi celor smeriți le dă har şi în alt loc: "şi-a pus necredinciosul numele şi cunoştința sa mai sus de nori şi a căzut în vaiul şi în chinurile din adâncurile iadului." Aceste cuvinte să le şopteşti necontenit în sufletul Tău şi vei rămâne smerit.

Dacă "mistretul sălbatic", adică pântecele, îşi deschide pofta la mâncăruri îmbelşugate, mergi la closet ca să înțelegi putoarea lor.

În ce priveşte virtuoşii, care mănâncă de toate şi beau vin, fii cu multă luare aminte fiule, oamenii evlaviosi la care vezi acestea sunt ostaşi încercați. Au biruit păcatele şi patimile şi acum sunt stăpâni pe ei înşişi şi au primit harul nepătimirii. Şi trebuie să ştii că darurile lui Dumnezeu sunt statornice. De aceea cei ce le au, chiar dacă mănâncă şi beau, toate le fac fără patimă. Deoarece, după ce mai înainte s-au înfrânat şi s-au luptat, acum sunt îmbrăcați cu armura lui Dumnezeu şi nu-i mai poate birui cineva.

Postul este puternică arma pentru sufletul, dar trebuie şi rugăciune necontenită, linişte şi tăcere. Apoi, toate acestea au nevoie de cugetare duhovnicească: *dacă nu ar fi legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru smerenia mea.*

Mergi, deci, fiule şi luptă-te ca să iei harul nepătimirii cu înfrânarea. În această stare, chiar dacă mănânci şi bei, te afli afară de patimi. Să mai

ştii apoi că, cuvioşii fac acestea numai în fața altora, căci când sunt singuri, țin rânduială evlaviei şi în chiliile lor completează postul pe care l-au dezlegat față de oameni.

EXISTĂ ÎNVIEREA MORȚILOR

Aceste sfaturi au făcut pe om să se mire, ca şi cum nu ar mai fi auzit niciodată astfel de învățătură. De aceea a zis iarăşi către Cuvios:

- V-aş mai întreba şi altceva pe Sfinția voastră, dar mă tem să nu va obosesc.

- Nu, fiule, nu-i oboseală. Intreaba ce vrei!

- Am auzit doi oameni cerându-se cu privire la învierea morților. Unul susținea că morții cei din veac vor învia cândva şi va primi fiecare după faptele lui; celălalt zicea că nu este aşa, pentru că proorocul a zis: "Morții nu vor vedea viața şi nici doctorii nu vor învia". Cu această părere contrazicea pe celălalt care credea împotrivă. De atunci, acest gând a progresat, până să mă facă să cred ca nu este învierea morților. Deci, spune-mi ceva, robule al lui Dumnezeu, ca să mă întăreşti în credință şi să nu mă mai chinui.

- Dar vei crede îndată ceea ce vei auzi? l-a mustrat Sfântul. Ascultă, fiule, pe acelaşi prooroc care zice în altă parte, "morții vor învia şi cei din mormânturi se vor scula şi se vor bucura cei de pe pământ". Crezi acestea?

- Cred, Părinte, orice mi-ai spune, a răspuns omul, de vreme ce am înțeles acum ca eşti prooroc care cunoşti gândurile oamenilor.

- Dar dacă este aşa, a răspuns Sfântul, tu cu un cuvânt dărâmi ceea ce zideşte altul...

Fiindcă nu ştiu bine învățătura Sfintei Scripturi, a răspuns acela, cred ceea ce aud. Totuşi, răspunde-mi, robule al lui Dumnezeu, cum zice proorocul că "morții nu vor vedea viața", iar dincoace zice "vor învia cei morți". Acest lucru m-a pus iarăşi în nedumerire.

- Ai puțină răbdare, fiule, şi Domnul îți va răspunde. Sigur, "morții vor învia". Aceasta trebuie să crezi. Iar când zice că "morții nu vor vedea viața", trebuie să înțelegi pe morții sufleteşti, pe păcătoşii care se închina la materie, deoarece Hristos este viața. Deci, ce fel de viața să vadă la învierea morților necredincioşii care nu vor învia pentru paradis, ci pentru focul cel veşnicie?

Aşadar, acum, după ce ai primit răspuns, crede că la sfârşitul lumii va fi şi învierea morților. De aceea, vai de omul care nu crede acestea.

- Dar cum, Părinte, trupul acesta care s-a prefăcut în țărână, poate să se refacă în ceva întreg? Am nevoie şi pentru aceasta de o explicație!

- Se vede ca eşti interesat. Dar să te liniştesc şi despre acest lucru. Gândeşte-te la o vița de vie cu frunziş bogat şi cu rod, cât este de frumoasă. Când însă i se culeg strugurii, rămân numai frunzele care încet, încet, cad şi ele şi rămâne goală. O tulpină urâtă, a carei frumusețe de ieri a căzut în pământ şi a putrezit. Ce se întâmplă apoi? Toată iarna este uscată; semănă cu mortul. Vine apoi şi timpul ei; o taie, o îngrijeşte şi în chip tainic via aceasta care este uscată şi goală, se îmbracă din nou cu frumusețe. Cresc lăstari şi frunze noi şi se împodobeşte toată şi, încet, încet iar produce struguri. Şi aşa, până în iulie, devine cum era şi mai înainte.

Explică deci tu, cine a făcut toate acestea şi cu ce putere? Spune-mi, cum din lemnul uscat iese strugurul gustos, care are şi must dulce, pe când planta şi funzele ei au gust acru? Explică-mi cum se întâmplă aceasta şi cu ce putere! Învăța că Cel ce îmbracă vița cu atâta frumusețe, care împodobeşte coarda uscata cu frunze şi rod, Acela poate, la a doua venire, să învie sănătoase şi vii trupurile morților. Fii, deci, fiule, de acum credincios, urmând învățăturile Sfinților Apostoli, pentru ca să dobândeşti Împărăția lui Dumnezeu.

Cu aceste învățături s-a întărit foarte mult credința omului, care a căzut la picioarele Cuviosului zicând:

- Cred, Părinte, toate câte m-ai învățat cu atâta înțelepciune. Dar mă rog sfinției voastre şi stărui, să mă pomeniți şi pe mine în neîncetatele voastre rugăciuni, ca să pot împlini şi eu poruncile lui Dumnezeu.

- Este adevărat, fiule, că toți avem datoria să ne rugăm unii pentru alții, către Prea Sfântul Dumnezeu. Vai de creştinul care, nu numai pentru aproapele său nu se roaga, ci şi pentru sine se leneveşte. Dar chiar dacă ne grijim pentru sufletul nostru, iar pentru aproapele nostru suntem nepăsători şi aşa ne aşteaptă pedeapsa.

Mergi cu bine, fiule, roagă-te pentru mine şi eu pentru tine. Poate iubitorul de oameni Dumnezeu va ierta greşelile amândurora. Pentru că, fiind milostiv şi binevoitor, numai cu o mică rugăciune poate să mântuiască din nevoi făptura Sa, cum vedem aceasta lămurit în viața credincioşilor.

Zicând acestea, cuviosul a binecuvântat pe fratele şi i-a dat drumul.

CÂND DUMNEZEU ÎNTINDE CURSE

După ce, fraților, am povestit cât am putut despre viața lui, este timpul să înfățişez şi sfârşitul Preafericitului Părintelui nostru Nifon.

Într-o seara, şi-a făcut rugăciunea ca întotdeauna şi s-a culcat. Dar, numai cât a ațipit şi a visat limpede o livadă înverzită, plină de o nenumărată turma de oi albe. Cioban, însă, nu se vedea nicăiri. Nifon se minuna că oile sunt lăsate să pască singure. Era primejdios, că puteau să

vină lupi şi să sfâşie turma. Pe când se gândea el aşa, apare un bărbat pleşuv pe jumătate, cu îmbrăcăminte apostolică şi, după ce a privit în față pe Cuviosul Nifon, i-a zis: "Ce stai şi te uiti la oile împăratului?"

- Mă uit, Părinte, a răspuns Nifon, cât sunt de frumoase şi mă mir cum pasc singure, fără pastor.

- Aceste oi, precum ți-am spus, sunt împărăteşti şi eu sunt trimis anume ca să te pun pe tine păstorul lor.

- Dar eu nu sunt robul împăratului, ca să-i pasc oile, a zis nedumerit Nifon. Nu am idee să pasc oi şi capre. Apoi, precum vezi, sunt şi foarte slab, cum voi reuşi să pasc oile împăratului?

- Eu această poruncă am primit, a stăruit acel necunoscut, să predau în mâinile tale aceasta turma. Lasă deci, scuzele şi ia turma în primire! Împăratul te-a rânduit om al palatului Său. Îți va da şi mare plată, dacă îi vei paşte bine oile.

- Zicând acestea, i-a dat în mână un toiag de păstor şi după ce i-a predat oile şi stâna, a dispărut.

Cuviosul s-a trezit îndată şi a căzut adânc pe gânduri. Ce vis ciudat! Apoi, după puțin timp, mintea i s-a luminat. "Da, acel pe care l-am văzut era Fericitul Pavel. Turma este poporul lui Dumnezeu, iar stâna, Biserică". Nelinişte puternică l-a cuprins atunci pe Cuviosul, ca nu cumva să-l facă Arhiepiscop al Constantinopolului, lucru de care se temea foarte mult. În acea vreme împodobea tronul capitalei, Preasfintitul Alexandru, urmaşul Fericitului Mitrofan, iar împărat era marele Constantin. Lacrimi au început să curga din ochii Cuviosului de întristare, şi vorbea întru sine:

"Cât m-am rugat lui Dumnezeu să nu îngăduie să iau vreo stăpânire sau vrednicie!... Şi aceasta se pare că se va întâmpla. Dar nu sunt eu mai bun decât Proorocul Iona. Mă voi scula şi voi fugi din acest oraş!"

Fără să mai întârzie, a ieşit din chilie, lăsând-o puştie şi ne-am urcat într-o corabie. Timpul era prielnic şi am plecat spre Alexandria. În aceeaşi zi în care am ajuns, se afla adunat la Arhiepiscopul Alexandriei, Sfântul Alexandru, poporul oraşului Constantiana. Îl ruga să le hirotonească episcop pe cine le va arata Dumnezeu, deoarece păstorul lor, cu numele Hristofor, murise.

Preacuviosul Arhiereu a ceru oamenilor puțin răgaz şi a început a se ruga lui Dumnezeu ca să-i arate pe cel vrednic. În seara aceea, în somn, vede un bărbat frumos la chip, care îi zice:

- Pe cine te gândeşti să pui episcop la Constantiana?

- Eu nu ştiu, de aceea mă rog lui Dumnezeu ca să mă lumineze.

- Dumnezeu ți-a ascultat rugăciunea şi-ți va descoperi pe alesul Său, care până acum era neştiut. Mâine, deci, pregăteşte-te cu clerul tău să mergi la biserică. Pe cine vei vedea că seamănă cu mine la înfățişare, afară de chelie, hirotoneşte-l episcop la turma lui Hristos, chiar dacă el nu vrea!

A doua zi patriarhul pregătit cu toate, a mers la biserică. Privirea lui era ațintită la icoana Apostolului Pavel, căci acesta era cel ce i se arătase şi totodată observa cu atenție pe cei ce intrau, ca să vadă pe cel ce seamăna cu el.

Dreptul Nifon nu ştia nimic. Dumnezeu îi ascunsese aceasta, pentru că nu dorea cinstire. Dimineața, însă, îmi zice:

- Să mergem, fiule, la biserică lui Dumnezeu şi să ne rugăm deoarece, măcar aici suntem necunoscuți. Ajungând, mi-a zis iarăşi:

- Nu ştiu de ce inima îmi este plină de întristare! Apoi, s-a linistit. Oare ce o să mi se întâmple?

A intrat în biserică, unde era deja adunată mulțime de popor. În clipa în care l-a văzut arhiepiscopul, şi-a ațintit privirea asupra lui, s-a uitat apoi la icoana Apostolului şi iar la el. Această comparație l-a lăsat uimit. S-a întors şi a zis în soapta, la urechea arhidiaconului său:

- Vezi, Atanasie, cât de uimitor seamăna omul acesta cu Sfântul Apostol Pavel?

- Într-adevăr, Stăpâne, seamăna şi mi se pare ca este vrednic să păstorească turma lui Hristos, pentru că văd cum îngerii lui Dumnezeu îl însotesc şi pe cap are o cununa de pietre scumpe!

Atunci Patriarhul a chemat pe Cuviosul şi l-a îmbrățişat cu sărutare sfântă, fără să-i spună ceva mai mult decât:

- Binecuvântează, părinte, ca să sedem!

Fericitul, uimit de aceasta, a întrebat:

- Dar cum de m-ați aflat şi aici aşa de repede? Sunt nedumerit!

Cum s-au aşezat, arhidiaconul Atanasie i-a zis zâmbind:

- Fără să ştii şi fără să vrei, părinte Nifone, ai venit şi ai găsit aceea de care fugi. Aşa te-a adus Domnul, pentru marea ta smerenie, fiindcă te fereşti de cinstiri. Dar nu trebuie să respingi ceea ce El ți-a rânduit. De vreme ce suntem robii Lui, nu putem să ne împotrivim hotărârilor Lui.

- Acum înțeleg puterea cuvântului: "Fugind de cinste am căzut în cinste!", a şoptit întristat Cuviosul. Mă gândeam să nu cadă sorțul pe mine în alta parte şi mi-a căzut aici. Dar, vai, eu sunt nevrednic şi nu ştiu ce să fac, deoarece eu cred că conducerea sufletelor este pentru Moise şi Ilie, proorocii cei mari, sau pentru Petru şi Pavel şi pentru cei vrednici.

- Părinte, l-a întrerupt iarăşi Patriarhul, Dumnezeu te-a rânduit să păstoreşti această turmă a Lui, pe care o vezi acum că ne înconjoară, cerând păstor.

- Cinstite Stăpâne, ascultă-mă şi pe mine robul tău. Eu, cu adevărat, nu sunt vrednic de ceea ce îmi zici. Totuşi nu îndrăznesc să mă împotrivesc voii lui Dumnezeu. Fă, deci, ceea ce ți-a rânduit El!

- O, Părintele meu, a adăugat Alexandru, de aş fi şi eu vrednic ca tine!

S-au ridicat apoi din strănile lor, s-au făcut pregătirile cuvenite şi apoi, l-au hirotonit diacon, în timp ce curgeau lacrimi din ochii lui. Apoi, în scurt timp, l-au făcut preot şi episcop. Bucuria tuturor era nespusă. Fericitul Atanasie a văzut pe Duhul lui Dumnezeu, coborându-se ca focul peste cei doi ierarhi şi sufletul lui s-a umplut de negrăită bucurie. Poporul îmbrățişa pe fericitul Nifon ca pe îngerul lui Dumnezeu. A rămas trei zile în Alexandria, învățând mulțimea credincioşilor. Toți se minunau de învățătura lui de miere curgătoare.

PĂSTORUL CEL BUN

A treia zi a plecat spre episcopia lui. Îl însoțea Sfântul Atanasie şi alți bărbați sfinți, pe care îi trimitea patriarhul pentru însc ăunare, care s-a şi făcut. Era ziua de 4 septembrie, când l-au înscăunat, după ce mai întâi au adus lui Dumnezeu prima jertfa fără de sânge, săvârşind Sfânta Liturghie.

Au rămas puține zile, oaspeții, lângă Cuviosul Episcop Nifon şi sufletele lor s-au hrănit duhovniceşte. Apoi au plecat spre oraşul lor, rugându-l cu căldură să-i pomenească în rugăciunile sale.

În Constantiana, acum Biserică lui Dumnezeu prăznuia alegerea episcopului său. Mulți bolnavi mergeau la el cu credință şi primeau sănătate, iar poporul lui Dumnezeu se bucura că a dobândit un astfel de păstor.

Deci, Sfântul a început a se griji cu mult zel de turma sa. Uneori învăța poporul, alteori se retrăgea în linişte şi scria cuvinte povățuitoare, tâlcuind Vechiul şi Noul Testament. Din scrierile lui se revărsa mireasma Duhului Sfânt.

Mai presus de toate, însă, nu înceta o clipa de a se ruga Bunului Dumnezeu pentru turma sa, ca să o mântuiască de lupii cei vărsători de sânge, de eretici şi de sălbaticii diavoli. Zi şi noapte povățuia pe creştini cu legea lui Hristos, cu toată cuvioşia şi cu multă dragoste față de toți. Dar şi poporul, de la cel mai mic până la cel mai mare, aşa de mult îl iubea şi îl cinstea, încât, dacă, ar fi fost posibil, l-ar fi ținut ca pe palme, ca să nu calce pe pământ; şi ziceau plini de bucurie: “Cu adevărat, ne-a dat Domnul stea cerească, care luminează şi străluceşte Biserică noastră.“

Îndeosebi se îngrijea Cuviosul de văduve şi de orfanii oraşului. Dar şi pe cei mâhniți îi mângâia, pe bolnavi îi vindeca cu harul lui Hristos şi față de toți se purta cu o deosebită bunăvoință şi iubire de oameni.

Ce să spun mai întâi? Nu am atâta putere ca să descriu toate tainele, pe care i le-a descoperit aici Dumnezeu. Mă voi strădui totuşi, ca măcar câteva din ele să le povestesc şi apoi voi ajunge la adormirea

preacuviosului meu părinte şi învățător, pe care nădăjduiesc să o spun pe scurt, aşa cum a dorit-o şi el.

Într-o zi, la începutul slujirii sale arhieresti, se ruga pentru turma lui ca să o păzească Dumnezeu sănătoasă şi nerănită de vicleniile diavolului. Întrerupându-şi puțin rugăciunea, şi-a aruncat privirea jos în piața oraşului. Era ceasul când toți mâncaseră şi se odihneau. Atunci vede Cuviosul un negru uriaş, plin de murdărie, ținând un toiag mare şi umblând ca un vrednic de plâns. A făcut câțiva paşi şi s-a oprit ca şi cum voia să se odihnească. Numai cât l-a văzut Cuviosul, a înțeles ca era diavolul însuşi şi îndată i-a strigat cu putere:

- Ție îți zic, spurcată putreziciune, unde mergi? Cum îndrăzneşti, neruşinatule, să vii aici?

- Acela, cum a auzit glasul, s-a oprit şi, privind salbatic pe Sfântul, i-a răspuns:

- Am aflat ca ai sosit aici şi am venit să te zdrobesc cu acest par pe tine şi turma ta.

- Dar dacă ai atâta putere, de ce te târâi ca o mortăciune?

- De când am făcut prostia şi am împins pe evrei să răstignească pe Nazarinean, mi-au zdrobit ciolanele. Nu mai am puterea de mai înainte. Dacă aş avea-o, în clipa de față te-aş trage jos şi te-aş face bucăți.

- Şi totuşi, îndrăzneşti să mă amenințI pe mine şi turma mea, că mai zdrobi, precum zici, cu parul tău, împuțitule şi răule înşelător, acum când eşti o ruină, precum te văd şi singur o mărturiseşti. Cum de îndrăzneşti, grețosule şi stricatule, să ataci turma lui Hristos? Acum voi ruga pe Dumnezeu şi într-o clipa te vor înhăța îngerii cei răi, te vor ciomăgi fără milă şi te vor arunca în foc.

- Nu, te rog, a tresărit satana. Să nu faci aceasta! Mărturisesc că o poți. Uite, plec imediat din oraşul țău şi-ti dau cuvântul meu ca nu voi mai călca pe aici...

Cuviosul l-a blestemat şi acela s-a făcut nevăzut.

Dar ce creştin poate crede cuvintele diavolului! Cugeta întru sine Cuviosul. Este mincinos, înrăitul. Mincinos şi viclean şi nu are putere nici cât un tânțar.

Odată, fiind eu cu Cuviosul, mi-a zis: “Am cunoscut un om înțelept, care, când a înțeles că gestul de a căsca în timpul rugăciunii este de la diavoli, s-a hotărât să nu mai caşte deloc, niciodată. Numai cât au simțit ca a luat această hotărâre şi viclenii diavoli au şi declarat un înfricoşat război împotriva lui. Dar şi acela i-a izgonit cu pricepere şi nu le-a făcut pe gust. Îți venea atunci să râzi de diavoli, văzându-i; unul venea şi altul pleca, luptându-se să facă pe om să caşte. Şi s-au ostenit până la istovire, fără să poata izbuti ceva. Cine să nu râdă de nepuțintă lor? Se rânduiau zilnic câte

treizeci împotriva lui. Şi totuşi erau neputincioşi, nefiind în stare măcar atâta lucru să izbutească".

Aceasta mi le-a spus Cuviosul, nevredniciei mele şi se bucura. Eu, însă, mi-am dat seamă ca era vorba de sine însuşi, pentru că niciodată nu l-am văzut cascând cândva, de când se întorsese pe calea lui Dumnezeu.

MAREA, ÎNOTĂTORII ŞI DOUA FEMEI

Altă dată, iarăşi, pe când se ruga pentru mântuirea turmei sale, i-a venit un gând, că degrabă va părăsi această viață trecătoare şi ca va călători spre fericirea cea neîmbătrânitoare. Cum se gândea aşa, deodată a fost răpit în extaz. Vedea o mare imensă plină de nenumărată mulțime de oameni; se părea ca toți se sileau să o treacă şi să ajungă dincolo. Mulți, însă, cum înotau, purtau pe spatele lor mari greutăți: pietre, pământ, lemne, cenuşă, aramă, argint, aur şi alte materiale de pe pământ. Unii din ei se afundau din cauza greutății sarcinii ce o purtau. Alții aveau sarcini mai usoare, dar, înotând, adunau mai mult; şi adunau mereu iar când se afundau, marea era învoburată, ceață şi întuneric era peste tot, încât pe călători îi cuprindea deznădejdea.

Erau, însă, mulți şi fără poveri. Aceştia înotau uşor şi repede. Unii mergeau pe suprafața apei, iar alții aveau aripi şi zburau pe deasupra cu multă bucurie şi veselie, ajungând degrabă la malul celălalt. Unii, aici stăteau, aici mergeau; alții, deşi se afundau, strigau din răsputeri cerând mai mare povară. Unii aruncau puțin din sarcina şi se uşurau, iar alții care veneau în urma lor, adunau cele auncate de aceia. Priveliştea se umplea de întristare, căci unul pe altul se dădea la înecare; mulți deşi aveau posibilitatea să între în corabie, preferau să se înece cu povara lor.

Sfântul era nedumerit şi nu ştia ce înțeles aveau toate acestea. Atunci auzi un glas, zicându-i:

"Marea este lumea; cei ce înoată sunt oamenii. Felurimea şi deosebirea călătorilor reprezintă treptele de sporire de-a lungul vieții noastre. Cel ce vrea să ajungă repede la viața cea neîmbătrânitoare, trebuie să fie om nou în Hristos şi să treacă marea în deplină săracie. Pe când cel ce pluteste încărcat cu multă materie, foarte repede se va îneca în adâncul iadului".

Acum, Nifon a început să înțeleagă vedenia şi, cu aceasta înțelegere, se uita la stânga lui şi vede altceva: "O vale imensă plină de mulțime de oameni; bărbati şi femei, copii şi tineri, monahi şi clerici. O femeie frumoasă stătea în mijlocul văii; era sulemenită şi purta haină țesută cu aur, împodobită cu mărgăritare şi alte nenumărate pietre prețioase şi podoabe. În jurul ei erau întinse mese cu mâncăruri şi băuturi alese. Avea ochii mari,

dar nu privea pe nimeni anume. La toți le făgăduia: “Tu mă vei moşteni, toate sunt ale tale!“, dar nu-şi ținea cuvântul față de nimeni. Pe toți îi înşela, tulburându-le mintea ca să-i slujească ei. Şi, în timp ce toți se gândeau la ea, a venit o mulțime de slujitori ai unui mare împărat şi i-a omorât pe toți cu săbiile şi apoi, săpând gropi în pământ, au aruncat în ele cadavrele lor.

Dar pe cei ce nu se încredeau în acea femeie, ci, îi scuipau în față înțelegând zădărnicia făgăduințelor ei, pe aceia, slujitorii marelui împărat, îi cinsteau şi îi respectau. Foarte ciudată i s-a părut Cuviosului aceasta privelişte.

Apoi, întorcându-se spre dreapta lui, vede un loc frumos, luminos şi înmiresmat. Acolo se vedea un tron slăvit şi strălucitor ca soarele. Pe el se odihnea o preastrălucită femeie, care lumina totul cu razele sale. O mare mulțime de tineri frumoşi şi îmbrăcați în alb, roiau în jurul ei şi o slăveau. Purta podoabe uşoare şi strălucitoare; minunate flori din rai o împodobeau cu mireasmă lor. O cărăruie îngustă ducea din vale până la tronul ei. Cei care, precum am zis, disprețuiau făgăduințele femeii celei mincinoase şi îşi întorceau fața de la ea, aceia apucau pe cărarea cea strâmtă şi ajungeau la această femeie şi-i sărutau mâna cu sfântă sărutare. Iar ea îi îmbraca îndată cu lumina ca şi cu o haina, îi încununa şi-i trimitea degrabă în curțile împărăteşti, unde primeau o negrăită bucurie şi dulceață.

Adâncindu-se în aceste privelişti, Cuviosul a înțeles ce înseamnă, îndată ce şi-a venit în sine: femeia cea stricată este viața cea trecătoare, care făgăduieşte tuturor bogăție şi strălucire, robindu-i voilor ei. Nu-i lasă să cinstească pe Dumnezeu pentru ca îi moloşeşte şi, moartea găsindu-i nepregătiți, le răpeşte sufletele şi trupurile le dă pământului.

Cealaltă femeie, care se odihneşte pe tron, este viața cea veşnică, către care merg drepții pe cărarea cea strâmtă. Aceştia au disprețuit cele pământeşti, care sunt “curse ale satanei, praf şi cenuşă“, s-au silit pe sineşi şi au răpit Împărăția lui Dumnezeu, deoarece, când vine sfârşitul firesc pentru toți oamenii, aceştia trec în viața veşnică. Iar aceasta, îmbrățişându-i, îi îmbracă cu veşminte luminoase şi-i odihneşte în fericitele curți, unde răsună dulcele glas al celor ce prăznuiesc.

Înțelesul adânc şi adevărat al vedeniei l-a făcut pe Cuviosul să suspine:

“O, când voi ajunge şi eu să văd fața Domnului meu? Oare mă voi învrednici eu, pierdutul, să privesc pe Domnul meu? Vai, vai, Nifone! în foc vei merge, ticălosule, pentru faptele tale cele rele! Cerul te va învinui înaintea lui Dumnezeu, pentru că l-ai întinat cu privirea ta. Dar şi pământul, ticălosule, te va osândi pentru că l-au întinat cu spurcatele tale picioare. Văzduhul te numeşte gunoi, nelegiuitule, dar şi pentru oameni eşti povară, murdărindu-i cu umbletul printre ei, spurcatule. Pietrele şi țărâna pământului vor striga împotriva ta, stricatule, pentru că le-ai murdărit şi

netrebnicit. Şi pe cine n-ai murdărit? Toate cele văzute şi nevăzute te socotesc netrebnic. De aceea te vei face cenuşă în focul iadului“!

Astfel, tânguindu-se de toate acestea, se ruga cu umilință lui Dumnezeu să-i ierte păcatele şi să-l izbăvească de focul cel veşnicie, temându-se şi tremurând de groaza morții. Şi zicând moarte, înțelegea, despărțirea de Dumnezeu. Iar dacă un aşa de mare luminător se temea să nu piară şi să cadă din harul lui Dumnezeu, oare noi nemernicii, care nu avem un bine, ce trebuie să facem?

SPRE APUS

Cuviosul Nifon a presimtit că i se apropie sfârşitul. Într-o zi, după ce a dat drumul clericilor de la biserică, l-am văzut foarte mâhnit şi îngândurat. Stătea ca o vrabie, afundat într-o ciudată singurătate. Foarte mirat de acest lucru, l-am întrebat cu blândețe de ce este aşa de schimbat. Uneori privirea îi era veselă, alteori se întunecă adânc; uneori zâmbea, alteori se întrista, ca şi cum făcea sfat cu sine însuşi. L-am rugat stăruitor, sărutându-i mâna, să-mi spună ce se petrece.

- Uite, fiule, a zis el în sfârşit, părintele tău, pe care tu îl iubesti mult, în curând te va părăsi trupeşte.

Inima a început să-mi bată tare.

- Nu, părintele meu, să nu părăseşti pe fiul tău, l-am rugat eu. Ştii că, de când te-am văzut prima dată, nu te-am părăsit niciodată, dorind ca împreună cu tine să aflu şi eu milă în ziua judecății.

- Nu te teme, fiule, m-a încurajat el. Dacă aflu trecere înaintea lui Hristos, să ştii ca degrabă că te voi aduce şi pe tine unde mă găsesc eu. Dar dacă nu aflu îndrăzneală... Străduieşte-te atunci, fiul meu, din toate puterile, ca să izbăveşti din foc pe părintele tău, astfel ca şi tu să câştigi mântuirea.

- Părinte, spune-mi te rog, cum ai înțeles că ți se apropie sfârşitul?

- Nu-ți voi ascunde, iubitul meu fiu. Acum câteva zile, după ce mi-am terminat rugăciunea de la ceasul şase, eram puțin obosit şi m-am întins, ca să mă odihnesc câteva clipe. Deodată am fost cuprins de o sfântă răpire. Mă vedeam că am intrat într-un mare şi sfânt palat. Se vedeau tronuri de foc, care revărsau scântei dumnezeieşti. Prin împrejur se vedeau steme împărăteşti şi slava Domnului cu raze strălucitoare. Miresme felurite şi minunate se revărsau pretutindeni, veselind puterile cereşti. Mii de mii stăteau înainte şi milioane de milioane îi slujeau.

“Mihaile, Mihaile, am auzit atunci un glas lin venind de la tron, arată iubitului meu locul odihnei sale!“

Şi îndată un stâlp de foc, mare şi înfricoşat, m-a luat şi m-a dus într-un loc, unde erau nenumărate palate minunate. Stâlpul care mă conducea la

acestea era înalt, frumos şi împodobit. Deodată s-a deschis o lumina negrăită şi cu miresme îmbătătoare m-a întâmpinat. O mulțime de tineri îmbrăcați în alb ne-au înconjurat, zicându-mi să vin cât mai repede.

- Stăpâne Mihaile, - ziceau către conducătorul meu -, când ne vei da pe iubitul nostru Nifon?

- Voia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh este să vi-l dăruiască după trei zile!

Aceia, îndată au început să salte şi să se bucure în Duhul Sfânt. Mai mult, unii au început să facă cereşti pregătiri.

- Negrăita iubire de oameni a Aceluia te-a miluit, mi-a zis atunci conducătorul meu. Aici ti s-a rânduit odihna ta.

Nespus de mult m-a încântat bucuria acelui palat când am intrat înăuntru. După aceasta, urma un altul şi un altul şi, tot aşa, nenumărate palate frumoase, pe care le-am văzut şi m-am minunat; tronuri luminoase care îți răpeau mintea, grădini de flori, înflorite veşnicie, amfore mari de aur pline de parfumuri dumnezeieşti, coroane multicolore şi strălucitoare. Dar ce spun eu, fiule? Erau aşa de mari şi de multe acele frumuseți dumnezeieşti, ca depăşeşte orice minte şi orice închipuire.

După puțin timp, Arhanghelul mi-a zis iarăşi:

"Pe acestea ți le-a dăruit Hristos, pentru că L-ai iubit pe El şi pe noi. Iată şi acum tron, veşminte ca lumina şi "paturi fericite", pentru că toată viața ți-ai petrecut-o culcându-te aspru, pe pământul gol. Ochii tăi vor vedea semne şi minuni necuprinse de minte de înțelepți şi filosofi. Vezi? Sălăşluire de odihnă şi prăznuiri nenumărate; toate ți le-a pregătit cu însăşi mâna Sa Preabunul Dumnezeu".

Într-adevăr, m-am uitat cu atenție şi am rămas uimit. Într-o singură încăpere se putea afla toată fericirea. Din una parcă te duceai în alta şi iarăşi bucuria tuturor se concentra în fiecare. Pentru ăa nu erau zidite din materiale, din pietre şi din lemn şi alte materiale frumoase. Materialul lor era nor dumnezeiesc şi Duhul Sfânt. Aşa cum soarele, când se pleacă spre apus îşi trimite razele sale luminoase ca nişte raze de foc, aşa erau şi cămările acelea, pline cu tot felul de roade duhovniceşti, pe care, văzându-le nu te mai săturai.

Şi pe când, fiule, fiind încă sub conducerea Arhanghelului, mă gândeam la toate acestea, m-am trezit. Deci, fără amânare, în trei zile merg la Hristos. Şi apoi, după puțin, voi veni eu însumi să te iau şi pe tine, ca să fim împreună. Nu plânge că ne vom despărți; mai degrabă, bucura-te şi te veseleşte!

Acestea mi-a grăit şi a tăcut.

În scurt, vestea s-a răspândit în toată eparhia lui. Tânguire şi plângere nemărginită se auzea peste tot. Dar Cuviosul îi mângâia pe toți cu povătuirile sale. Ba îi îndemna să se bucure şi să se veselească, deoarece,

zicea: “cu cât mă voi găsi mai aproape de Dumnezeu, îl voi ruga mai cu căldură pentru mântuirea voastră, dacă, desigur, veți umbla în dreapta credință în care v-am învățat“.

Prin dumnezeiască descoperire a fost înştiințat şi marele Atanasie, despre sfârşitul Cuviosului şi a venit la el cu mulți frati. Fericitul Alexandru adormise deja întru Domnul şi Atanasie îi urmase la tron.

Cum au ajuns, s-au îmbrățişat cu sărutare sfântă şi Cuviosul a zis către arhiepiscop:

- De ce, Părinte, ați făcut atâta osteneală pentru mine?

- Am venit, Preasfințite, ca să va urez drum bun. Mâine veți călători spre Ierusalimul cel de sus! Vă rog dar, cu căldură, să mă pomeniți şi pe mine în ceasul când vă veți închina lui Dumnezeu şi Tatăl şi arhanghelilor Lui.

- Şi tu, fiul meu, l-a rugat Cuviosul, când vei săvârşi Sfânta Liturghie, să nu uiți să pomeneşti la Sfintele Taine şi numele păcătosului şi nemernicului Nifon şi să faci proscomidie totdeauna şi pentru mine către Dumnezeu, deoarece este mare binefacere pentru cel mort să fie pomenit la Sfântul jertfelnic. Cine, deci, va face acestea după moartea mea, cu credință adevărată pentru iertarea păcatelor mele, când îi va sosi sfârşitul îl va cerceta ajutorul lui Dumnezeu. Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt îi va ierta mulțimea greşelilor lui şi îl va chema întru Împărăția cerurilor. Pentru că nu-l voi uita întru odihna mea până ce nu-l voi aduce lângă mine; adică, unde sunt eu, să fie şi acela.

După aceste cuvinte a tăcut. În noaptea aceea a început să se roage îndelung.

ADU-ȚI AMINTE DOAMNE...

Stăpâne Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, pleacă urechea Ta şi mă auzi pe mine robul Tău, care necontenit iubesc numele Tău! Primeşte-mă pe mine, care vorbesc stăpânirii, puterii şi tariei Tale! Îți cer, Te rog şi implor bunătatea Ta! Vino, Iisuse, Lumina cea din Lumina, acum la apusul vieții mele! Coboară, Sfinte, ca să iei sufletul meu! Miluieşte-mă, Iubitorule de bine şi vino la mine, în lumină, frumusețe şi bucurie! Tu eşti Cel ce mi-ai făgăduit: “Voi veni Eu însumi ca să primesc duhul Tău în pace“. Să nu impiedice dar, păcatele mele, făgăduința Ta cea adevărata! Să nu-ți întorci de la mine fața Ta! Adu-Ți aminte că Tu m-ai scos din puterea balaurului! Eram pierdut în nesățiosul lui pântece şi Tu mi-ai dăruit viața; înviindu-mă, m-ai luminat; luminându-mă, m-ai sfințit; sfințindu-mă, m-ai strălucit şi strălucindu-mă, m-ai îndumnezeit.

Adu-Ți aminte, Doamne, că în toate zilele vieții mele n-am încetat rugându-Te să nu Te întorci de către mine, ci să vii în calea robului Tău!

Adu-Ți aminte, Doamne, că nici pe tată, nici pe mamă n-am iubit mai mult decât pe Tine!

Adu-Ți aminte, Doamne, că pentru numele Tău "m-am smerit foarte"; ci, să nu mă ruşinezi, pentru că de multe ori mi-ai zis: "Nu mă uit la veghea ta şi la setea ta, ci te iubesc pentru adânca ta smerenie". Oare am făcut eu însumi ceva bun? Pe toate acestea harul Tău le-a lucrat!

Adu-Ți aminte, Doamne, şi de cei ce mă pomenesc pe mine, robul Tau, şi trimite pe Duhul Sfânt în inimile lor! Dă-le lor îndreptare, virtute şi nepomenire de rău, zdrobeşte sub picioarele lor pe vicleanul balaur!

În mâinile Tale încredințez această turmă pe care mi-a încredințat-o dreapta Ta! Păzeşte pe cel ce crede în numele Tău! Păzeşte-l, Preaînalte, cu atotputernică mâna Ta; păzeşte-l nevătămat până la sfârşitul lumii!

Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, iarăşi Te rog, Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe uscat şi pe mare, de bolnavi, de cei osteniți şi de cei robiți; ajuta-i şi-i mântuieşte pe ei!

Adu-Ți aminte, Doamne, de văduve şi de orfani, de străini, de prozeliți, de cei înstrăinați, de săraci, de cei flămânzi şi însetați, pentru dumnezeiască şi bogată mila Ta!

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei întemnițați, de cei legați, de cei ce se află în nevoi, de cei ce suspină şi se tânguiesc, de cei ce flămâzesc! Să-i înconjure milă Ta cea mare, Preamilostive.

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei bolnavi sufleteşte şi de cei răniți de vicleana sageată a păcatului!

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei înstrăinați şi încercați şi de toți cei ce se chinuiesc de amare dureri! Picură în inima lor bucuria Duhului Tău cel Sfânt, ca să slăvească bunătatea Ta!

Ştiu că faci acestea Doamne, mai ales cu cei ce rabdă fără murmur osteneala şi durerea, sila, nevoia, supărarea, fie că s-au produs cu voia lor, fie ca fără de voie se afla în ele.

Adu-Ți aminte, Doamne, de episcopi, de preoți, de diaconi şi îndeobşte, de toți clericii! Cu rugăciunile lor, Iubitorule de oameni, iartă şi mulțimea greşelilor mele.

Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce se nevoiesc în puştii, în munți, în peşteri şi în găurile pământului şi îndeobşte de toți cuvioşii monahi, care poarta sfânta schimă. Cu rugăciunile lor, vino la plecarea robului Tău!

Adu-Ți aminte, Doamne, de împărații şi de domnitorii creştini! Odihneşte şi pe toți care au plecat din această viață cu credință şi nădejde în Tine! Uşurează şi povara nefericiților necreştini!

Primeşte, Stăpâne, rugăciunea robului Tău la jertfelnicul cel înțelegător şi mai presus de ceruri al Ierusalimului celui de sus!

Tu, Cuvântule al lui Dumnezeu, Care eşti cu totul în Tatăl, Tu, Care ții toate şi prin Care toată făptura din nimic a venit la ființă; Tu, Care te-ai născut mai înainte de toți vecii, Care ai în Tine întreg pe Tatăl şi peste Care Duhul Sfânt Care din Tatăl purcede, se odihneşte; Tu, Care ai făcut cetele îngerilor, firea apelor, lumina şi întunericul, soarele, luna şi stelele cerului, cele mai presus de ceruri, cele de pe pământ şi cele de sub pământ; Tu Care pe toate le ții în palma Ta. Şi cine, Doamne, nu tremură înaintea Ta, afară numai dacă este cu totul robit de patimi, ca mine, groapă mirosului greu. Tu, Care ai creat duhurile din nimic şi tot aşa şi materia, *"Care câte ai voit ai făcut în cer şi pe pământ, în mari şi în toate adâncurile"*, Tu, Atotțiitorule, primeşte rugăciunea mea ca să mă odihnesc şi să adorm în pace, că Tu, Doamne, *"întru nădejde m-ai aşezat"*.

VIZITATORII CEREŞTI

Cu acestea şi cu mult mai multe cuvinte, s-a rugat continuu. Peste puțin a tăcut. Atunci, îngerul Domnului i-a zis:

- Bucură-te, bucură-te, Cel ce ți-a făgăduit este nemincinos; va veni deci la tine. Iar Sfântul s-a bucurat nespus, auzind aceste velesitoare cuvinte.

Într-o întristare liniştitoare a sunat clopotul. Toți au mers la biserică. Sfântul ardea de febra. Deodată mi-a zis:

- Întinde pe pământ rogojina, fiule. I-am împlinit dorința şi apoi l-am întins pe ea, în timp ce el şoptea ceva.

Îndată ce s-a luminat de ziua, s-au adunat toți clericii în frunte cu Atanasie, precum şi mult popor din oraş. Erau adânc întristați pentru starea Cuviosului. Febra îl doborâse.

- Oare, Părinte, boala foloseşte la ceva pe om? a întrebat patriarhul.

- Da, Stăpâne. Aşa cum aurul topindu-se, leapădă rugina, aşa şi omul se curăță de păcatele sale, dacă, îmbolnăvindu-se, multumeşte lui Dumnezeu. Zicând acest cuvânt, a lăcrimat şi a zâmbit. Deodată, fața lui s-a luminat ca soarele, încât s-au spăimântat toți, iar el a şoptit:

- Bine ați venit, luminătorii lumii, purtătorilor de Dumnezeu Apostoli!

Din nou i-a strălucit fața.

- Bucurați-vă, mucenici ai Domnului, care ați binevoit a veni la un bătrân păcătos!

Atunci chipul lui a strălucit mai tare, încât toți s-au înfricoşat, iar el vorbea singur:

- Vă multumesc cinştiților prooroci că ați venit la un ticălos, care a putrezit în păcate!

În acea clipa şi Atanasie cel mare, transfigurat, a văzut pe sfinții care sărutau pe Cuvios unul câte unul.

Apoi, după câteva clipe, a fulgerat mult mai puternic fața Cuviosului Nifon şi îl auzeau şoptind cu zâmbet pe buze:

- Bucurați-vă în Domnul, ierarhii lui Hristos, cuvioşilor şi dreptilor!

A tăcut. Apoi îndată, plin de o negrăită bucurie, a zis cu putere:

- Bucură-te cea plină de dar, luminătoarea şi sprijinitoarea mea! Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu! De-a pururi pomenesc binefacerile tale!

S-a liniştit iarăşi puțin, şi apoi a zis.

- Dumnezeieştii mei ocrotitori, va binecuvântează sufletul smeritului şi păcătosului Nifon! Şi a încetat a mai vorbit.

N-a trecut mult timp şi o negrăită mireasmă s-a revărsat peste tot. Şi deodată, fața lui a strălucit foarte tare, ca un fulger înfricoşat. De frica, toți au ieşit afara. Îi cuprinsese spaima de acea dumnezeiască strălucire. Împreună cu mireasmă, s-a auzit un glas preafrumos şi plin de duh:

- Vino la Mine, suflete care ai purtat smerenia Mea! Eu sunt Hristosul tău, Care cu atâta dor îl chemai: "O, Hristosul meu! O, Hristosul meu!" Vino, deci la Mine!

La auzirea stăpânescului glas, toți s-au cutremurat de frica. Iar Cuviosul şi-a întins mâinile rostind aceste mari cuvinte:

- În mâinile Tale, Stăpâne, îmi dau duhul meu! Tu eşti Hristosul meu, Fiul lui Dumnezeu Celui viu!... Şi îndată şi-a dat duhul.

O, ce s-a întâmplat atunci! Au început toți să se tânguiască cu amar de pierderea învățătorului şi să plângă. Patriarhul, însă, i-a rugat, ca mai degrabă, să mulțumească şi să slăvească pe Dumnezeu, Care i-a învrednicit să aiba în oraşul lor un aşa de mare ales şi sfânt vas al său.

După ce a trecut tânguirea de la început, poporul, din evlavie, voia să ia haina pe care o purtase Cuviosul. Însă marele Atanasie nu i-a lăsat. Şi după ce au făcut slujba înmormântarii, l-au îngropat precum îi rugase, în marea biserică a Sfinților Apostoli.

De atunci, aici se fac multe vindecări de boli cu harul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Cuviosului. Nenumărate boli încurabile a vindecat Hristos, slăvind pe robul Său, Nifon. Nu le-am scris pe toate, căci ar fi trebuit o carte uriaşă. De altfel şi povestirea sfântă şi de suflet folositoare de până acum a fost ca o mare întinsă pe care cu anevoie am plutit, din pricina nepuțintei. Însă, toate câte ar fi de folos cititorilor creştini, am socotit că nu e bine să le dau uitarii. Astfel, cu rugăciunea şi povățuirea Cuviosului, am trecut marea cea mare, eu nemernicul Petru, monah şi preot. Dar am suferit mult de la diavoli. De multe ori au năvălit asupră-mi cu sălbaticie şi silnicie, pentru că necontenit urăsc pe robii lui Dumnezeu. Au ajuns până să spună fațis, când am terminat această viața a Cuviosului:

- Ah, ce cui ne-a infipt în inima, ucenicul acelui încăpățânat! Nu ne-a costat aşa de mult relele pe care ni le-a făcut acela când trăia, pe cât alcătuirea vieții lui. Fie! Ne va nimici cu totul! Să ne aruncăm dar, asupra vicleanului său ucenic şi să ştergem de pe pământ pomenirea lui!

Dar abia au luat această hotărâre şi diavolul, care era gata să mă omoare, a strigat plângere cu durere:

- Ah, de trei ori ticălosul Nifon, a venit şi aici, să mă ciomagească cu rugăciunea lui!

Dar şi ceilalți, cum au auzit acestea, s-au făcut nevăzuți.

Adormirea Cuviosului Nifon a fost la 23 decembrie. Dumnezeu să dăruiască milă să celui ce citeşte sau transcrie această carte şi să-i ierte păcatele în ziua Judecații, cu harul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, prin Care şi cu Care, se cuvine slava Tatălui, împreună şi Sfântului şi de viața Făcătorului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. A m i n!

Viaţă şi învăţăturile Sfântului Ierarh Nifon

de

Arhim. Petroniu Tănase

****

FOLOSITI TEXTUL DOAR DACA AVETI CERTITUDINEA CA ESTE CONFORM CU ORIGINALUL ROMANESC EDITAT EDITURA EPISCOPIEI ROMANULUI SI HUSILOR, 1993 SI REEDITAT IN ANUL 2001. PENTRU ACEASTA PROCURATI-VA LUCRAREA DOAR DE LA PERSOANE DE INCREDERE CARE AU VERIFICAT INTEGRITATEA TEXTULUI, SAU DESCARCATI-O DE PE SITEURILE
http://www.angelfire.com/space2/carti/
http://www.megaone.com/patristica/carti/

Rugati-va pentru cei ce au trudit la realizarea acestei versiuni digitale.

****

APOLOGETICUM
2004

****